

Par Latvijas Republikas 2024. gada konsolidēto saimnieciskā gada pārskatu

Rīga 2025

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums

Datums skatāms dokumenta paraksta laika zīmogā un dokumenta numurs teksta failā.

“Par Latvijas Republikas 2024. gada konsolidēto saimnieciskā gada pārskatu”

Finanšu revīzija “Par Latvijas Republikas 2024. gada konsolidēto saimnieciskā gada pārskatu”

Revīziju veica vecākās valsts revidentes Vineta Alksne, Ludmila Orlova, Ineta Rancāne, Vineta Dmitrijeva (no 04.04.2025.), valsts revidentes Ieva Putniņa (līdz 30.04.2025.), Darja Turigina, Natālija Doņeckā, Līga Vīksna-Birule (no 04.04.2025.) informācijas sistēmu auditors Jānis Silinieks, sektora vadītājas Ingrīda Kalniņa-Junga, Irita Kornete-Līva, departamenta direktore Ilze Bādere, pamatojoties uz Valsts kontroles Revīzijas un metodoloģijas departamenta (no 01.05.2025. Finanšu revīzijas departaments) 09.09.2024. revīzijas grafiku Nr. 2.4.1-81/2024.

Revīzijas ziņojums stājas spēkā Valsts kontroles Finanšu revīzijas departamenta lēmuma par revīzijas ziņojuma apstiprināšanu spēkā stāšanās brīdī.

Vāka noformējumā izmantots attēls no tīmekļvietnes www.canva.com, *Euro coins. Euro money. Euro currency*, autors *Marian Vejcik*.

Saturs

Kopsavilkums	5
Konsolidētā saimnieciskā gada pārskata sagatavošana	11
VID ikgadējais nodokļu pārskats	11
MAIS ieviešana un projekta īstenošana	12
VID ikgadējais nodokļu pārskats par 2024. gadu	17
Ikgadējais pārskats par valsts budžeta finanšu uzskaiti	37
Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa administrēšana un uzskaitē	37
Konsolidētais saimnieciskā gada pārskats	41
Ilgtspēja valsts finanšu vadībā	41
Hipotekārā kredīta ņēmēju aizsardzības nodeva	51
Pārskatā dubultā norādītie nodokļi	52
Pašvaldību gada pārskati	54
Konsolidētā saimnieciskā gada pārskata kontekstā būtiskās zvērinātu revidentu sniegtās iebildes ..	55
Valsts kontroles veiktās papildus pārbaudes pašvaldībās	56
Izglītības iestāžu bibliotēku krājumu uzskaitē	57
Iepriekšējās revīzijās sniegto ieteikumu ieviešana	62
Pašvaldību institucionālās sistēmas veidošana un gada pārskata sagatavošana	62
Pašvaldību institucionālās struktūras veidošana un informācijas atklāšana par to	64
Pašvaldību vēlēšanu komisijas	66
Pašvaldības un to iestāžu (nodokļu maksātāju) gada pārskata sagatavošana	68
Revīzijas raksturojums	71
Revīzijas mērķis	71
Revidējamās vienības un revidentu atbildība	71
Revīzijas pamatojums, apjoms un kritēriji	72
Revīzijas apjoma ierobežojumi	75
Termini un skaidrojumi	77
Pielikums. Zvērinātu revidentu atzinumi par pašvaldību 2024. gada pārskatiem	79

Atsauces.....	85
---------------	----

Kopsavilkums

Latvijas Republikas 2024. gada konsolidēto saimnieciskā gada pārskatu (turpmāk – konsolidētais saimnieciskā gada pārskats) sagatavo Finanšu ministrija, un tas ir pieejams Valsts kases tīmekļvietnes www.kase.gov.lv sadaļā “Pārskati un tāmes”.

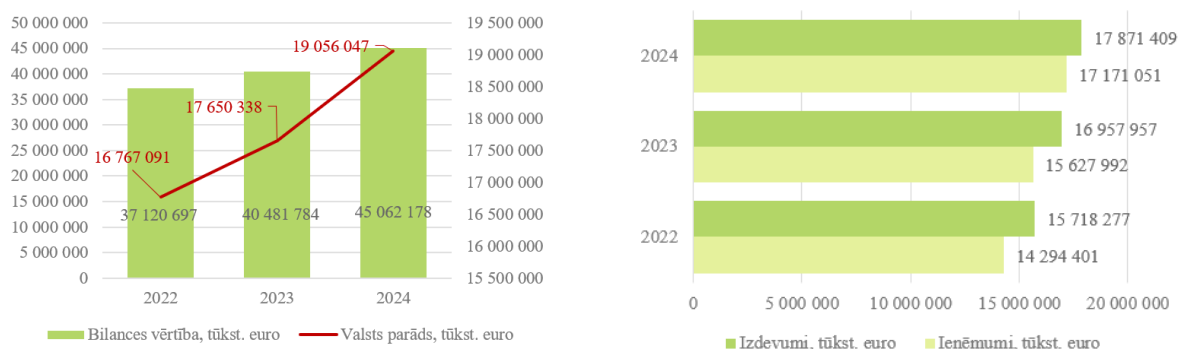
Konsolidētajā saimnieciskā gada pārskatā tiek konsolidēti 73 pārskati¹ (skatīt 1. attēlu):

- 14 ministriju (ministrijas konsolidētajā gada pārskatā iekļauj konsolidācijā iesaistīto valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu gada pārskatus²), 12 citu centrālo valsts iestāžu, Saeimas un Valsts kontroles gada pārskati;
- 43 pašvaldību gada pārskati (36 novadi un septiņas valstspilsētas³) (pašvaldības konsolidētajā gada pārskatā iekļauj konsolidācijā iesaistīto budžeta iestāžu gada pārskatus un kopīgo iestāžu ([Pašvaldību likuma](#) izpratnē) gada pārskatus; kopīgās iestādes gada pārskatu pašvaldības konsolidētajā pārskatā iekļauj tā pašvaldība, kurai šāds pienākums noteikts kopīgās iestādes nolikumā⁴);
- pārskats par valsts budžeta finanšu uzskaiti;
- Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) pārskats par iestādes administrētajiem nodokļiem, nodevām un citiem tā administrētajiem uz valsts budžetu attiecināmiem maksājumiem (turpmāk – VID ikgadējais nodokļu pārskats).

1. attēls. Konsolidētā saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas un pārbaudīšanas shēma (konsolidētie pārskati)

Atbilstoši 2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata informācijai, bilances kopsumma, ieņēmumi, izdevumi un valsts parāds turpina pieaugt (skatīt 2. attēlu).

2. attēls. Konsolidētā saimnieciskā gada pārskata bilances kopsumma, valsts parāds, konsolidētie ieņēmumi un izdevumi (budžeta izpilde), tūkst. euro

Valsts parāds 2024. gada beigās ir 19 056 047 tūkst. *euro* nominālvērtībā (bez parāda vērtspapīriem piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultāta). Parāds ir pieaudzis par 8 %, ko noteica pagājušajā gadā veiktie aizņemšanās pasākumi kopējās finansēšanas nepieciešamības nodrošināšanai, tai skaitā, lai finansētu valsts budžeta deficītu un pārfinansētu valsts parāda saistības (detalizēti informāciju skatīt sadaļā [“Ilgspēja valsts finanšu vadībā”](#)).

Latvijas vispārējās valdības parāds, ko galvenokārt ietekmē valsts parāds, ir zemāks par vidējo Eiropas Savienības (turpmāk – ES) valstīs. Ir jāņem vērā, ka valsts parādam pēdējos gados ir tendence strauji pieaugt. Ņemot vērā valsts aizņēmumu atmaksas grafiku un attīstības prognozes, vispārējās valdības parāda līmenis procentos no iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP) pakāpeniski pieaugs, līdz ar to arī parāda apkalpošanas izdevumi palielināsies.

Konsolidētajā kopbudžetā 2024. gadā finansiālais deficīts ir 700 358,1 tūkst. *euro*, kas ir par 629 606,1 tūkst. *euro* mazāk salīdzinājumā ar 2023. gada datiem. Deficīta samazinājuma iemesli ir ārvalstu finanšu palīdzības un nodokļu ieņēmumu pieaugums, kā arī mazāki, nekā plānots ir izdevumi ES fondu projektiem un valsts pamatfunkcijām.

Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi 2024. gadā ir 17 171 050,7 tūkst. *euro*, kas, salīdzinot ar 2023. gadu, ir palielinājušies par 1 543 059,1 tūkst. *euro* jeb 9,9 %. Kopbudžeta ieņēmumu pieaugumu galvenokārt radījuši nodokļu ieņēmumi, kas 2024. gadā ir 13 583 512,6 tūkst. *euro* un saņemtie ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi 1 835 845,9 tūkst. *euro*. Nodokļu ieņēmumi pēc samazināšanās Covid-19 pandēmijas gados un tad straujā pieauguma inflācijas un energoresursu cenu kāpuma periodā pakāpeniski atgriežas pie pieauguma, kāds bija vērojams pirmspandēmijas periodā. Kaut ekonomiskā izaugsme 2024. gadam bija zema, nodokļu ieņēmumu pieaugums to pārsniedza, galvenokārt pateicoties augstam darbaspēka nodokļu pieaugumam un papildu ieņēmumiem no banku sektora⁵, ko veicināja Eiropas Centrālās bankas īstenotā procentu likmju paaugstināšana.

Konsolidētā kopbudžeta izdevumi 2024. gadā ir 17 871 408,8 tūkst. *euro*, kas ir par 913 452,1 tūkst. *euro* jeb 5,4 % vairāk nekā 2023. gadā. Lielākais izdevumu pieaugums bija atlīdzībai un sociāla rakstura maksājumiem un pabalstiem, savukārt izdevumi ārvalstu finanšu palīdzības projektu īstenošanai bijuši mazāki nekā gadu iepriekš.

- Izdevumi atlīdzībai ir 4 083 856,8 tūkst. *euro*, kas salīdzinot ar 2023. gadu, ir pieauguši par 482 425,3 tūkst. *euro* jeb 13,4 %. Pieaugumu iemesli ir minimālās algas paaugstināšana 01.01.2024. no 620 *euro* līdz 700 *euro*, atalgojuma pieaugums pedagogiem, aizsardzības, iekšlietu un tieslietu sektorā strādājošajiem.
- Sociāla rakstura maksājumi un kompensācijas ir 5 204 111,3 tūkst. *euro*, kas salīdzinot ar 2023. gadu ir par 374 612,7 tūkst. *euro* jeb 7,8 % lielāki, tai skaitā valsts speciālā budžeta izdevumi pensijām un pabalstiem ir 4 275 352,3 tūkst. *euro*, pieaugot par 322 740,0 tūkst. *euro* jeb 8,2 %. Palielinoties (indeksācijas rezultātā) pensiju vidējam apmēram, par 224 614,0 tūkst. *euro* jeb 8 % kāpuši izdevumi vecuma pensijām, par 18 416,1 tūkst. *euro* jeb 7 % lielāki bija izdevumi invaliditātes pensijām. Izdevumi slimības pabalstiem ir par 42 844,0 tūkst. *euro* jeb 12,9 % lielāki nekā pirms gada. Izdevumi bezdarbnieka pabalstiem ir 185 261,0 tūkst. *euro*, kas salīdzinājumā ar 2023. gadu ir pieauguši par 29 126,4 tūkst. *euro* jeb 18,7 %, ko noteica gan pabalsta saņēmēju skaita pieaugums, vidēji mēnesī par 7,6 %, pieaugumam palēninoties gada nogalē, gan par 10,1 % lielāks piešķirtā pabalsta apmērs.⁶
- Kapitālie izdevumi ir 1 549 972,3 tūkst. *euro*, kas ir par 92 502,2 tūkst. *euro* jeb 6,3 % lielāki nekā gadu iepriekš. Valsts pamatbudžeta kapitālo izdevumu palielinājums galvenokārt saistīts ar pamatfunkciju bruto pamatkapitāla veidošanai aizsardzības nozares investīciju un ES fondu projektiem. Tostarp valsts pamatbudžeta kapitālie izdevumi Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta līdzfinansētajam *Rail Baltica* projektam 2024. gadā bija 157 986,5 tūkst. *euro*, kas ir par 9792,6 tūkst. *euro* jeb 6,6 % vairāk nekā 2023. gadā.⁷

Pašvaldību budžetā kapitālie izdevumi 2024. gadā samazinājušies par 15,2 % jeb 87 348,0 tūkst. *euro*. Līdz ar iepriekšējā ES fondu plānošanas perioda noslēgšanos pašvaldību budžetā vērojams būtisks kapitālo izdevumu kritums ES fondu projektiem.⁸

Gada pārskata sagatavošana

2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijā konstatēts, ka pastāv būtiski apjoma ierobežojumi (ne pēc zvērinātu revidentu veiktajām pārbaudēm, ne pēc Valsts kontroles veiktajām revīzijas procedūrām nav iespējams gūt pietiekamu pārliecību par nepieciešamo labojumu apmēru), kas ir attiecināmi uz pārskata daļām, par kurām nevaram sniegt atzinumu (skatīt 1. tabulu).

1. tabula

Apjoma ierobežojumi 2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijā

tūkst. *euro*

	AKTĪVS		PASĪVS		ZEMBLANCE	
	Balances postenis	Summa 31.12.2024.	Balances postenis	Summa 31.12.2024.	Zembilances postenis	Summa 31.12.2024.
Pašvaldību pārskati⁹	Ilgtermiņa ieguldījumi	584 637,3	–	–	–	–
VID ikgadējais nodokļu pārskats (Finanšu ministrija)	Apgrozāmie līdzekļi	1 773 610,0	Budžeta izpildes rezultāti	1 312 345,7	Zembilances aktīvi	262 372,3
			Saistības	540 696,6		
		2 358 247,3		1 853 042,3		262 372,3
Kopējais apjoma ierobežojums		5,2 % no aktīvu vērtības ¹⁰		4,1 % no pasīvu vērtības ¹¹		30,9 % no zembilances aktīva vērtības ¹²

Kopš 2021. gada konsolidētajā saimnieciskā gada pārskatā iekļauj VID ikgadējo nodokļu pārskatu, un katru gadu Valsts kontrole sniedza atzinumu ar iebildēm. Galvenie iemesli ir būtiski apjoma ierobežojumi par VID ikgadējā nodokļu pārskata atsevišķiem bilances posteņiem 31. decembrī.

VID ir veicis uzlabojumus Maksājumu administrēšanas informācijas sistēmas (turpmāk – MAIS) Grāmatvedības funkcionalitātē, lai nodrošinātu valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaiti saskaņā ar uzkrāšanas principu, tajā skaitā sadaļā “Grāmatvedības kontroles” nodrošinājis svarīgu funkciju grāmatvedības kontu analītiskās uzskaites datu izgūšanai. Tomēr, pamatojoties uz veikto revīzijas darbu, arī par 2024. gadu Valsts kontrole neguva pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par VID ikgadējā nodokļu pārskatā sniegtās informācijas par bilances posteņi “Īstermiņa prasības”, “Budžeta izpildes rezultāts” un daļā “Saistības”, zembilances aktīvu patiesumu un pilnīgumu, kā arī nav iespējams noteikt nepieciešamo labojumu apmēru VID ikgadējā nodokļu pārskatā.

Detalizētu informāciju skatīt revīzijas ziņojuma sadaļā “[VID ikgadējais nodokļu pārskats](#)”.

Ieteikumi

2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijā kopumā sniegti trīs ieteikumi – viens ieteikums VID un divi – Finanšu ministrijai (skatīt 2. tabulu).

Jauni ieteikumi konstatēto nepilnību novēršanai VID ikgadējā nodokļu pārskatā netiek sniegti, jo aizvien nav ieviesta virkne iepriekšējo revīziju laikā sniegto ieteikumu, kurus ieviešot tiktu novērstas arī 2024. gada pārskatā konstatētās neatbilstības. Piemēram, ieteikumi, kuru ieviešanai VID apņēmas:

- pakāpeniski pilnveidot VID administrēto nodokļu, nodevu un citu tā administrēto uz valsts budžetu attiecināmo maksājumu grāmatvedības uzskaiti (t. sk. Centrālās muitas informācijas sistēmas (turpmāk – CMIS) datu pārnesi), atbilstoši MAIS attīstībai;
- pilnveidot MAIS funkcionalitātē “Nodokļu grāmatvedība” virsgrāmatas posteņos ietverto finanšu transakciju analītiku un ieviest pārbaudes, lai nodrošinātu, ka gada slēguma inventarizāciju var veikt pēc būtības, pārlicinoties par grāmatvedības uzskaites datu pilnīgumu un pareizību;
- novērst kļūdas VID administrēto nodokļu, nodevu un citu tā administrēto uz valsts budžetu attiecināmo maksājumu uzskaites datus. Šie ieteikumi aizvien ir ieviešanas procesā, ko apliecina arī revīzijas ziņojumā norādītā informācija.

2. tabula

2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijā sniegtie ieteikumi

Ieteikums
1. Lai nodrošinātu pareiza VID ikgadējā nodokļu pārskata sagatavošanu, VID pilnveidot ar ikgadējā pārskata sagatavošanu saistītās informācijas sistēmas, ņemot vērā to darbībā apzinātās kļūdas, cēloņus un ierobežojumus (laika, finanšu un tehniskos, piemēram, veiktspēju), vienlaikus pārskatot arī iespējas optimizēt nodokļu administrēšanas procesus, par to informējot Finanšu ministriju. Finanšu ministrijai, izvērtējot VID sagatavotos priekšlikumus kontekstā ar nodokļu politikas attīstības un birokrātijas mazināšanas plāniem, rosināt izmaiņu tiesību aktos virzību.
Lai konsolidētajā saimnieciskā gada pārskatā būtu vienota visu nodokļu ieņēmumu uzskaitē un visi nodokļu ieņēmumi tiktu norādīti vienuviet, Finanšu ministrijai sadarbībā ar VID un CSDD:
2. nodrošināt, ka TEN ieņēmumi tiktu iekļauti VID ikgadējā nodokļu pārskatā , uzskaitē piemērojot uzkrāšanas principu, ņemot vērā, ka 01.01.2025. stājās spēkā grozījumi Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā, kas nodrošina priekšnoteikumu uzkrāšanas principa ieviešanā TEN uzskaitē.

Ieteikums
3. radīt priekšnoteikumus un veikt attiecīgas darbības uzkrāšanas principa ieviešanai UVTN ieņēmumu uzskaitē un nodokļa ieņēmumu iekļaušanai VID ikgadējā nodokļu pārskatā.

Papildus tam kopš 2015. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijās sniegtajiem ieteikumiem nav ieviesti 17 ieteikumi – VID nav ieviesis astoņus ieteikumus, Finanšu ministrija – četrus ieteikumus, Klimata un enerģētikas ministrija¹³ – divus ieteikumus, Rēzeknes valstspilsētas pašvaldība – divus ieteikumus, Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija – vienu ieteikumu (skatīt 3. tabulu)¹⁴.

3. tabula

Konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijās sniegtie ieteikumi, kas ir ieviešanas procesā

Ieteikums	Ieteikuma saturs/būtība	Noteiktais / aktualizētais ieviešanas termiņš
2015. gads		
Valsts kontrole revīzijā par Latvijas Republikas 2013. gada pārskata par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem ieņēmumu daļu par konstatētajām nepilnībām ir sniegusi ieteikumu nodrošināt nodokļu ieņēmumu uzrādīšanu pēc uzkrājumu principa un normatīvajos aktos noteikt nodevu administrēšanas procesu. Finanšu ministrija bija apņēmusies ieteikumu ieviest līdz 15.01.2021.	Uzkrāšanas princips nodokļiem un nodevām	02.01.2026.
2016. gads		
Lai nodrošinātu zemes dzīļu racionālu, vidi saudzējošu un ilgtspējīgu izmantošanu, Ekonomikas ministrijai sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju: iniciēt grozījumus normatīvajos aktos, piešķirot papildus tiesības kontrolējošajām iestādēm un nosakot licences darbības kontroles, apturēšanas un anulēšanas kārtību, lai nodrošinātu savlaicīgu un operatīvu reaģēšanu uz pārkāpumiem saistībā ar ogļūdeņražu izpēti un ieguvī. (no 01.01.2023. ieteikums ir jāievieš Klimata un enerģētikas ministrijai)	Pārkāpumi saistībā ar ogļūdeņražu izpēti un ieguvī	01.04.2026.
Lai nodrošinātu zemes dzīļu racionālu, vidi saudzējošu un ilgtspējīgu izmantošanu, Ekonomikas ministrijai sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju: izvērtēt iespēju noteikt maksājumus valsts un/vai pašvaldības budžetā par iegūtajiem ogļūdeņražu apjomiem visā Latvijas teritorijā neatkarīgi no īpašuma piederības. (no 01.01.2023. ieteikums ir jāievieš Klimata un enerģētikas ministrijai)	Maksājumi par iegūtajiem ogļūdeņražu apjomiem	01.04.2026.
2018. gads		
Finanšu ministrijai pilnveidot interaktīvo azartspēļu un izložu organizēšanas uzraudzības tiesisko regulējumu, nosakot vienotus principus interaktīvo azartspēļu ieņēmumu un izdevumu uzskaitē un izvērtējot iespēju mazināt administratīvo slogu nodokļu maksātājiem, tai skaitā, nepieprasīt no komersantiem informāciju, kas netiek izmantota kontroles vajadzībām.	Tiesiskais regulējums interaktīvo azartspēļu un izložu organizēšanā	02.01.2026.
Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijai noteikt iekšējo kārtību interaktīvo azartspēļu un izložu organizēšanas kontrolei un uzraudzībai, lai nodrošinātu, ka attiecīgās jomas kontrole tiek veikta sistemātiski un balstoties uz vienotām prasībām.	Interaktīvo azartspēļu un izložu organizēšanas kontrole un uzraudzība	02.01.2026.
2020. gads		
Lai nodrošinātu Pievienotās vērtības nodokļa likuma 109. panta pirmajā daļā noteiktā pārmaksātā PVN atmaksas termiņa – 30 dienu laikā pēc deklarācijas iesniegšanas dienas ievērošanu, VID pilnveidot MAIS, nodrošinot kontroli pār apstiprinātās pārmaksātās PVN summas atmaksu termiņā.	Pārmaksātā PVN atmaksa	02.01.2026.
2021. gads		
VID novērst kļūdas VID administrēto nodokļu, nodevu un citu tā administrēto uz valsts budžetu attiecināmo maksājumu uzskaites datus par 2021. gadu, lai VID ikgadējā nodokļu pārskatā par 2022. gadu salīdzināmā informācija par iepriekšējo pārskata periodu būtu korekta un pilnīga.	Kļūdu novēršana VID ikgadējā nodokļu pārskatā	Ieteikums tiek slēgts, jo šīs revīzijas laikā ir formulēts jauns revīzijas ieteikums, kas

Ieteikums	Ieteikuma saturs/būtība	Noteiktais / aktualizētais ieviešanas termiņš
VID pilnveidot MAIS funkcionalitātē “Nodokļu grāmatvedība” posteņu ietverto finanšu transakciju izsekojamību, iestrādātos grāmatvedības kontroles risinājumus vai piemērot citas iespējas, izmantojot VID rīcībā esošos datus, lai nodrošinātu, ka gada slēguma inventarizāciju var veikt pēc būtības, pārliecinoties par grāmatvedības uzskaites datu pilnīgumu un pareizību.	Finanšu transakciju izsekojamība inventarizācijas veikšanai	aizstāj formulētos un neievistos revīzijas ieteikumu
2022. gads		
Lai stiprinātu klientorientētu pieeju, VID veikt pasākumus, lai nodokļu maksātāji tiktu informēti par ilgstoši neizmantotām vienotajā nodokļu kontā veiktajām neattiecinātajām iemaksām.	Nodokļu maksātāju informēšana par veiktajām neattiecinātajām iemaksām	Ieteikums tiek slēgts , jo šīs revīzijas laikā ir formulēts jauns revīzijas ieteikums, kas aizstāj formulētos un neievistos revīzijas ieteikumu
VID veikt pasākumus, lai nodrošinātu nodokļu maksātāju nodokļu pārmaksu uzraudzību un valsts budžetā pilnīgi vai daļēji ieskaitāmo nodokļu pārmaksas un vienotajā nodokļu kontā nepareizi iemaksāto maksājumu summu dzēšanu normatīvajā aktā noteiktajos termiņos.	Nodokļu pārmaksu un nepareizi iemaksāto maksājumu dzēšana	
2023. gads		
Lai VID ikgadējā nodokļu pārskatā iekļauto prasību summas tiktu pareizi novērtētas, nodrošinot, ka aprēķinātais prasību vērtības samazinājums apšaubāmo summu apmērā ir ticams, precīzs un atbilst VID grāmatvedības uzskaitē norādītajam prasību summas apmēram, VID izstrādāt kontroles procedūras, kas nodrošinātu grāmatvedības uzskaitē (MAIS) norādīto prasību pilnīgumu un eksistenci.	VID ikgadējā nodokļu pārskatā iekļauto prasību summu pareiza novērtēšana	Ieteikums tiek slēgts , jo šīs revīzijas laikā ir formulēts jauns revīzijas ieteikums, kas aizstāj formulētos un neievistos revīzijas ieteikumu
Lai bilances postenī “Prasības” un zembilancē tiktu uzrādīta pilnīga, patiesa un izsekojama informācija par VID lēmumu apstrīdēšanas par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem procesu, VID nodrošināt, ka vienkopus tiek apkopota pilnīga informācija par tiem.	Informācija par VID lēmumu apstrīdēšanu	
Lai pilnveidotu grāmatvedības uzskaites procesu un uzlabotu virsgrāmatas informācijas ticamību, VID pilnveidot EDS, ieviešot datu ievades kontroli pār ieturētajiem nodokļiem pret uzrādīto ienākumu.	Datu ievades kontrole EDS	Revīzijas laikā atzīts kā IEVIESTS
Lai nodrošināt patiesas, salīdzināmas, savlaicīgas, nozīmīgas, saprotamas un pilnīgas informācijas uzrādīšanu pašvaldības konsolidētajos mēneša, ceturksņa un gada pārskatos, pašvaldībai pilnveidot grāmatvedības kontroli, proti, izvērtēt uzskaites procesus un to trūkumus, identificēt neatbilstību rašanās iemeslus, ieviešot kontroles pasākumus, tajā skaitā, nosakot par procesiem atbildīgās personas un šo personu tiesību, pienākumu un atbildības apjomu.	Grāmatvedības kontrole Rēzeknes valstspilsētas pašvaldībā	01.06.2026.
Lai pilnveidotu budžeta un finanšu vadības sistēmas pārvaldību un nodrošinātu finanšu procesu caurskatāmību, Rēzeknes valstspilsētas pašvaldībai izvērtēt iespēju veikt pašvaldības grāmatvedības funkcijas centralizāciju.	Grāmatvedības funkcijas centralizēšana Rēzeknes valstspilsētas pašvaldībā	01.06.2026.
Lai ievērotu piesardzības principu, proti, lai samazināmo ieņēmumu apmērs vai saistības netiktu novērtētas par zemu, kā arī lai ievērotu grāmatvedībā konsekvences principu īstermiņa uzkrāto saistību uzskaitē, VID rast iespēju taksācijas perioda pirmreizējā vai precizētā attaisnojuma dokumentā, kam nav iestājies iesniegšanas termiņš, visus aprēķinātos no valsts budžeta atmaksājamos nodokļus iegrāmatot līdz iepriekšējā pārskata perioda slēgšanas datumam.	Atmaksājamo nodokļu iegrāmatošana	02.01.2026.
Lai nodrošinātu budžeta sadales lēmumu pieņemšanai noderīgu, vienvērtīgu un savlaicīgu informāciju, Finanšu ministrijai sadarbībā ar Valsts kanceleju pilnveidot budžeta iestāžu finansējuma izlietojuma mērķu un rezultātu pārvaldības procesu.	Finansējuma izlietojuma mērķu un rezultātu pārvaldības process	02.01.2027. 02.01.2028. 02.01.2030.

Revīzijā novērstie trūkumi un kļūdas

Finanšu revīzijās ministrijās un centrālajās valsts iestādēs ir labotas atklātās kļūdas par kopējo vērtību **262 478,6 tūkst. euro** jeb 96 % no konstatētajām kļūdām.

Konsolidētā saimnieciskā gada pārskata sagatavošana

VID ikgadējais nodokļu pārskats

Atbilstoši normatīvajiem aktiem¹⁵ no 2021. gada valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē par VID administrētajiem nodokļiem, nodevām un citiem uz valsts budžetu attiecināmiem maksājumiem (turpmāk – VID administrētie valsts budžeta maksājumi) tiek veikta saskaņā ar uzkrāšanas principu, un VID sagatavo VID ikgadējo nodokļu pārskatu.

Lai nodrošinātu VID administrēto valsts budžeta maksājumu grāmatvedības uzskaiti, ir izveidota grāmatvedības sistēma (virsgrāmata, kontu apgrozījuma pārskati, grāmatvedības kontroles), kura tiek uzturēta vienā no MAIS funkcionālītātēm – “Nodokļu grāmatvedība”.

Ārpus MAIS – citās VID informācijas sistēmās – tiek uzskaitīti:

- muitas maksājumi – CMIS (no 01.01.2027. muitas maksājumi būs jāiemaksā vienotajā nodokļu kontā un jāuzskaita MAIS);
- valstij piekritīgā manta – resursu vadības sistēmā *Horizon*.

Noslēdzoties pārskata gadam, pamatojoties uz grāmatvedības izziņām, muitas maksājumu dati no CMIS pārskata un informācija par valstij piekritīgo mantu manuāli tiek ievadīta MAIS virsgrāmatā, kuras dati migrē VID Datu noliktavas sistēmā (turpmāk – DNS), kurā tiek sagatavots finanšu pārskats.¹⁶

Atbilstoši Likumā par budžetu un finanšu vadību¹⁷ noteiktajam termiņam (1. aprīlis), VID 31.03.2025. sagatavoja un iesniedza *ePārskatos* VID ikgadējo nodokļu pārskatu par 2024. gadu, tajā skaitā pārskatu par finansiālo stāvokli (turpmāk – bilance) 31.12.2024.

Jau vairākus gadus pēc kārtas Valsts kontrole par konsolidēto saimnieciskā gada pārskatu sniedz atzinumu ar būtiskiem apjoma ierobežojumiem, kas lielākoties saistīti ar informācijas atklāšanu, patiesumu, salīdzināmību, eksistenci VID ikgadējā nodokļu pārskatā, un viens no galvenajiem iemesliem šīm neatbilstībām ir MAIS nepilnības. Ņemot vērā minēto, 2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijā bez VID nodokļu pārskata sagatavošanas pareizības pārbaudes Valsts kontrole vērtēja arī MAIS projekta virzību (tajā skaitā darbības problēmu novēršanai) un projekta īstenošanai pieejamā finansējuma apmēru. Lai gūtu pārlicību:

- ka VID veiktās darbības ir mērķētas uz problēmu cēloņu noteikšanu un novēršanu, vērtējām MAIS projekta virzību 2024. gadā un VID paveikto problēmu MAIS darbībā novēršanai un MAIS pilnveidei (kopumā 613 problēmziņojumi), pievēršot uzmanību problēmu pieteikumiem un kļūdām (kopumā 400 problēmziņojumi); iepazīnāties arī ar VID veiktā iekšējā audita rezultātiem un tajā sniegto ieteikumu ieviešanas progresu;
- par VID ikgadējā nodokļu pārskata pareizību, iekļaujot izlasē būtiskāko nodokļu pārbaudes, piemēram, iedzīvotāju ienākuma nodokli (turpmāk – IIN), pievienotās vērtības nodokli (turpmāk – PVN), valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk – VSAOI), uzņēmuma ienākuma nodokli, akcīzes nodokli, veicām detalizētās darījuma pārbaudes un analītiskās procedūras par nodokļu uzskaites atbilstību normatīvajiem aktiem (gan ārējiem, gan

iekšējiem), tajā skaitā izsekojamību atbilstoši VID kontu analītiskajai uzskaitēi (kontu atsegumiem):

- ✓ detalizētās pārbaudes veiktas 106 nodokļu maksātājiem un 174 darījumiem par 2024. gadā aprēķināto nodokļa parādu vai pārmaksu summām (kopējā parāda summa 24 206,7 tūkst. *euro* un pārmaksas summa 408,4 tūkst. *euro*), proti, tika pārbaudīti nodokļa aprēķina un attiecināšanas grāmatojumi, summas atbilstība MAIS skatam “Budžeta maksājumu nomaksas stāvoklis” un darījumu izsekojamība atbilstoši kontu analītiskajā atšifrējumā uzrādītājiem beigu atlikumiem;
- ✓ izlases veidā veiktas analītiskās procedūras 76 virsgrāmatas kontiem, tas ir, tika analizēti MAIS funkcionalitātes “Nodokļu grāmatvedība” sadaļā “Grāmatvedības kontroles” veidotais kontu atšifrējums īstermiņu prasību (234xxx) un saistību (57xxx) kontiem, zembilances aktīvu (91xx) kodiem, kā arī analizēts šo kontu apgrozījums; papildus veiktas analītiskās uzskaites pārbaudes 10 nodokļu maksātājiem par parāda summas 31.12.2024. izsekojamību atbilstoši MAIS skatam “Budžeta maksājumu nomaksas stāvoklis” 31.12.2024., tajā skaitā ilgtermiņa prasību (142xxx), īstermiņu prasību (234xxx) un zembilances aktīvu (91xx) kontu analītisko atšifrējumu;
- ✓ veiktas analītiskās procedūras, salīdzinot VID iesniegto informāciju par prasību vērtības samazinājuma aprēķinu¹⁸ ar MAIS virsgrāmatas 31.12.2024. visos 234xxx kontos uzrādīto informāciju.

MAIS ieviešana un projekta īstenošana

Arī 2024. gadā turpinājās MAIS ieviešana, galvenokārt strādājot pie līdz šim konstatēto problēmu risināšanas un organizējot jaunu MAIS uzturēšanas un attīstības iepirkumu. Pozitīvi vērtējams, ka 2024. gadā VID ir veikts iekšējais audits, kurā ir vērtēts MAIS ieviešanas projekts, un auditā sniegtie ieteikumi ir ieviesti šī gada 1. ceturksnī.

VID ir ieviests problēmu pieteikumu pārvaldības process, gan projekta ieviešanai, gan kļūdu novēršanai ir noteikta organizatoriskā struktūra un ieviesta uzskaites sistēma. Tomēr tas nenovērš faktu, ka katru gadu revidenti konstatē jau iepriekšējos pārskata gados norādītās un arvien jaunas uzskaites problēmas. To galvenais iemesls ir tas, ka VID nepietiekami strādā ar identificētajām problēmām un/vai kļūdām, to cēloņiem un ietekmes apzināšanu. Ierobežota izsekojamība Valsts kontrolei ir liegusi gūt pārliecību visos gadījumos, vai un kā VID apzina kļūdas cēloni un tās ietekmēto datu kopu. Turklāt atsevišķos gadījumos VID risina kļūdu, novēršot to konkrēta nodokļu maksātāja līmenī, saglabājot kļūdas iespējamības atkārtēšanos citiem nodokļu maksātājiem.

Jaunā MAIS uzturēšanas un attīstības iepirkumu organizēšana ir bijusi sarežģīta un laikietilpīga – aizņēmusi 15 mēnešus. VID sākotnēji pieņemtais lēmums tika pārsūdzēts Iepirkumu uzraudzības birojā. Šāda kavēšanās ietekmē ne tikai atsevišķu MAIS funkcionālo bloku pilnveidi, bet arī tālāko izstrādi, jo īpaši attiecībā uz izstrādes pabeigšanu, lai varētu ieviest muitas maksājumu uzskaiti vienotajā nodokļu kontā, kuram ir vairākkārtīgi pagarināts ieviešanas termiņš. Pastāv risks, ka atlikušā pusotra gada laikā (līdz 01.01.2027.) funkcionalitāti nebūs iespējams pilnvērtīgi ieviest.

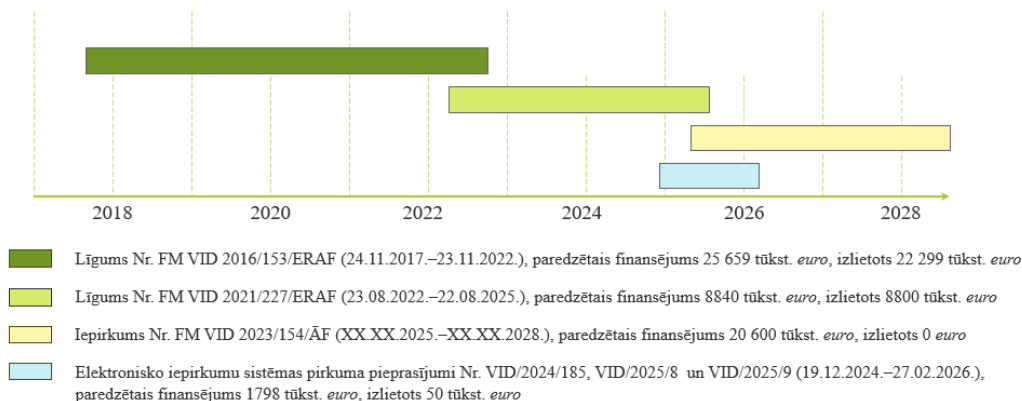
MAIS projekta virzība, tajā skaitā darbības problēmu novēršana, un pieejamais finansējums

VID 2016. gada uzsāka īstenot projektu “Nodokļu informācijas pakalpojumu modernizācija”¹⁹, ar kuru tika ieviesta MAIS, lai ne tikai nodrošinātu vienotu VID administrēto valsts budžeta maksājumu uzskaiti pēc uzkrāšanas principa, bet arī optimizētu VID informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (turpmāk – IKT) resursus. Proti, pārņēmtu Nodokļu informācijas sistēmas (turpmāk – NIS), CMIS un Valsts amatpersonu deklarāciju informācijas sistēmas funkcionalitāti.

MAIS izstrādei, pilnveidei, uzturēšanai un garantijas nodrošināšanai noslēgti vairāki līgumi (skatīt 3. attēlu).

- MAIS izstrādei 2017. gadā VID noslēdza līgumu²⁰ par kopējo summu 25 659 tūkst. *euro*, paredzot MAIS ieviest līdz 2022. gada beigām. Sākotnēji paredzētajā termiņā un apjomā MAIS neizdevās ieviest, jo saskaņā ar VID sagatavoto ziņojumu²¹ – 31 % no MAIS izstrādes līguma nolīgtais darbietilpības faktiski tika patērētas neplānotu darbu veikšanai, tādējādi samazinot MAIS izstrādes līgumā iekļauto prasību īstenošanai pieejamo darbietilpības un finansējuma apmēru.
- MAIS uzturēšanai un tālākai pilnveidei VID 2022. gadā noslēdza MAIS uzturēšanas līgumu²² ar darbības termiņu līdz 2025. gada augustam. Sākotnējā līgumsumma no 5800,0 tūkst. *euro* tika vairākkārtīgi palielināta, sasniedzot 8843,0 tūkst. *euro*²³.
- 2024. gadā VID izsludināja jaunu iepirkumu²⁴ ar paredzamo darbības termiņu trīs gadi un līgumsummu 20 661 tūkst. *euro*. Lai arī iepirkuma pieteikumu iesniegšanas termiņš noslēdzās jau 2024. gada maijā, tomēr tikai 2025. gada februārī VID pieņēma lēmumu²⁵ par iepirkuma uzvarētāju. VID pieņemtais lēmums tika pārsūdzēts un Iepirkumu uzraudzības birojs noteica²⁶ VID pienākumu pārvērtēt iepirkuma rezultātus. Revīzijas ziņojuma sagatavošanas brīdī (04.06.2025.) lēmums par iepirkuma uzvarētāju vēl nav pieņemts.
- Ņemot vērā MAIS uzturēšanas līguma²⁷ līgumsummas nepietiekamo atlikumu kritiski nepieciešamo izmaiņu ieviešanai (piemēram, izmaiņas Pievienotās vērtības nodokļa likumā, jaunpieņemtais “Solidaritātes iemaksas likums”, kas stājās spēkā no 01.01.2025., kā arī MAIS pielāgošanai gada ienākumu deklarācijas pieņemšanai un apstrādei) un aizkavēšanos lēmuma pieņemšanā par jaunā MAIS līguma iepirkuma rezultātiem, VID veica trīs programmatūras pakalpojuma pirkumus Elektronisko iepirkumu sistēmā par 1798 tūkst. *euro*²⁸.

Finansējums (kopā): Plānots 56 897 tūkst. *euro*, izlietoti 31 149 tūkst. *euro*
Periods 2017.–2028. gads

3. attēls. MAIS izstrādei, pilnveidei, uzturēšanai un garantijas nodrošināšanai noslēgtie līgumi, to darbības termiņi un finansējums

Revīzijā konstatēts:

- daļu no sākotnējā MAIS izstrādes līgumā²⁹ paredzētajām funkcionalitātēm (piemēram, integrācija vienotajā IKT, klientu apkalpošanas funkcionalitāte un uzņēmuma gada pārskata funkcionalitāte) VID nolēma³⁰ īstenot MAIS uzturēšanas līgumu ietvaros; 2022. gada vidū VID bija apzinājis 54 funkcionalitātes, no tām 35 funkcionalitātes 2025. gada sākumā vēl nav izstrādātas³¹;
- 2025. gada sākumā VID ir apzinājis³² 378 jaunas funkcionalitātes vai izmaiņas esošajās, tajā skaitā 27 MAIS sākotnējā līgumā neizstrādātās funkcionalitātes, ko plānots izstrādāt no 2025. līdz 2027. gadam; izstrādes darbiem aplēstās izmaksas ir 22 616 tūkst. *euro*, neskaitot to, ka 108 papildinājumiem vēl nav apzināta darbietilpība un izmaksas;
- 2024. gadā pie MAIS uzturēšanas līguma³³ noslēgti 58 vienošanās protokoli, visi 2024. gadā paredzētie izstrādes darbi ir piegādāti un VID tos ir pieņēmis³⁴.

Nu jau 15 mēnešus ieilgusi jaunā MAIS uzturēšanas līguma noslēgšanas procedūra un ierobežotais finansējums spēkā esošajam MAIS uzturēšanas līgumam³⁵ ietekmējis arī MAIS funkcionalitātes muitas maksājumu uzskaitē vienotajā nodokļu kontā ieviešanu. Rezultātā tika veikti grozījumi normatīvajos aktos, pagarinot termiņus muitas maksājumu uzskaites ieviešanai vienotajā nodokļu kontā. Noteiktais termiņš muitas maksājumu uzskaitē vienotajā nodokļu kontā no 01.01.2023. tika pagarināts līdz 01.01.2027.³⁶

Finanšu ministrija norādīja³⁷:

paveikto darbu apjoms muitas funkcionalitātes izstrādē sasniedzis 60 % no visu identificēto un plānoto darbu kopapjoma, savukārt procesā esošo darbu apjoms lielākoties ir saistīts ar muitas maksājumu uzskaites funkcionalitāti, kas sastāv no vairākām apakšfunkcionalitātēm, piemēram, nodokļu maksātāju saistības un maksājumi, solidārā atbildība, avansa maksājumi, samaksas termiņa pagarinājumi, u. c.

Ņemot vērā to, ka vēl nepaveikto muitas maksājumu uzskaites vienotajā nodokļu kontā funkcionalitātei nepieciešamo izstrādes darbu provizoriskais kopapjoms ir vismaz 6880 cilvēkdienas³⁸ un to, ka vēl 2025. gada jūnijā nav noslēgts jauns līgums par MAIS uzturēšanu, pilnveidošanu un garantijas nodrošināšanu, **saglabājas risks, ka laicīgi netiks paveikti visi nepieciešamie MAIS pilnveides darbi, lai nodrošinātu muitas maksājumu uzskaiti vienotajā nodokļu kontā ar 01.01.2027.**

Ar mērķi novērtēt, vai MAIS IKT resursi, koncepts un attīstības aktivitātes ir stratēģiski apzinātas un plānveidīgi īstenotas, lai nodrošinātu VID sniegto pakalpojumu mērķtiecīgu automatizāciju un biznesa procesu vadību, VID Iekšējā audita daļa 2024. gadā veica auditu³⁹. Tajā tika vērtēti ar MAIS ieviešanu saistītie jautājumi – sistēmas izstrādes vadība un uzraudzība, organizatoriskā struktūra, piešķirtie resursi un to pārvaldība, biznesa struktūrvienību iesaiste, plānotie un sasniegtie mērķi, turpmākā attīstības un pārvaldības nodrošināšana.

Saskaņā ar VID Iekšējās audita daļas sniegto informāciju⁴⁰, visi ieteikumi, kas veicina projektu pārvaldības efektīvu norisi, pamatā ir ieviesti. Rezultātā:

- lai nodrošinātu atbilstošu vadību un kvalitātes kontroli MAIS pilnveides aktivitātēm, īpaši tām, kas saistītas ar funkcionalitāšu pārņemšanu no citām informācijas sistēmām, turpmāk tiks piemērota projektu pieeja;
- ir precizēti kritēriji, pēc kuriem informācijas tehnoloģiju attīstības pasākumi, kas tiek finansēti no valsts budžeta, VID īstenojami kā projekti. Šī pieeja veicinās skaidru mērķu izvirzīšanu, resursu plānošanu, atbildības sadali un uzraudzību, īpaši sarežģītos un finansiāli apjomīgos informācijas tehnoloģiju attīstības procesos.

VID ir uzsākta mērķtiecīga projektu vadības restrukturizācija, kuru plānots pabeigt līdz 2025. gada beigām. Tiks ieviesta centralizēta projektu koordinācija un inovāciju pārvaldība, apvienojot IKT resursus ar biznesa funkcijām, veidojot zināšanās balstītu ekspertu vienību. Ir ieviests informācijas tehnoloģiju projektu kvalitātes pārvaldnieka amats, kā arī īstenotas citas iniciatīvas, kas apliecina VID apņēmību turpināt uzlabot informāciju sistēmu pārvaldību.

Problēmu pārvaldība

Informācijas sistēmas veiksmīgu un laicīgu izstrādi ietekmē ne tikai pieejamie resursi, bet arī paveiktais jeb piegādātā funkcionalitātes. Lai gan kļūdas (problēmas) piegādātajā funkcionalitātē ir ierasta informācijas sistēmu izstrādes sastāvdaļa, tomēr liels to apjoms un ilgstoša neatrisināšana nozīmē, to ka gan pasūtītājam, gan izpildītājam ir jānovirza resursi nevis attīstībai, bet problēmu risināšanai.

VID ir ieviesis informācijas sistēmu izmaiņu pārvaldības sistēmu (turpmāk – ISIPS), kurā uzkrāj informāciju par nepieciešamajiem kļūdu labojumiem (problēmu pieteikumiem, kuri radušies MAIS akcepttestēšanas vai darbināšanas laikā) un uzlabojumiem (izmaiņu pieprasījumiem), testēšanas piemērus, testēšanas procesa vēsturi, informāciju par kļūdu novēršanu, konsultāciju, uzturēšanas pakalpojumu un pēcgarantijas kļūdu novēršanu, kā arī uztur saistītās dokumentācijas izskatīšanas vēsturi.

Revīzijā tika analizēta VID iesniegtā informācija par ISIPS reģistrētajiem ziņojumiem (problēmu pieteikumiem un izmaiņu pieprasījumiem (turpmāk – problēmziņojumi)) no 2024. gada sākuma līdz 2025. gada aprīlim. VID sniedza informāciju par 613 problēmziņojumiem, norādot, ka nesniedz informāciju⁴¹ par izmaiņu pieprasījumiem, par kuriem nav pieņemts lēmums pasūtīt izstrādei (tajā skaitā,

ja nav saskaņots finansējums), vai tiem, kuri ir risināmi iekšēji, neiesaistot izstrādātāju, un par problēmu ziņojumiem, kuri ir risināmi iekšēji vai konstatēti MAIS testa vidē.

Revīzijā konstatēts:

- no 443 problēmu pieteikumiem 94 % ir atrisināti, bet starp neatrisinātajām problēmām ir:
 - ✓ divas kritiskas problēmas, t. i. tādas, kas neļauj vai traucē izpildīt būtisku funkciju un nav zināms cits tās izpildes variants, vai tādas, kas saistīta ar augstiem drošības riskiem; abas kritiskās problēmas tiek risinātas jau vairāk nekā divus mēnešus;
 - ✓ 10 steidzamas problēmas, t. i. tādas, kas sagādā neērtības darbā ar sistēmu, bet neiespaido sistēmas būtisko funkciju izpildi; trīs no tām reģistrētas jau 2024. gadā, un turpinās to risināšana; papildus tam apzinātas vēl divas steidzamas problēmas, kas nav novērstas kopš 2023. gada.
- no 170 izmaiņu pieprasījumiem 76 % ir atrisināti, savukārt no neieviestajiem izmaiņu pieprasījumiem steidzami ir 19.

Analizējot problēmu pieteikumu cēloni saskaņā ar ISIPS ievadītajiem aprakstiem, konstatēts, ka problēmu cēlonis ir saistīts ar:

- neatbilstošu piegādātās funkcionalitātes kvalitāti⁴²;
- nepietiekamu veiktspēju, kā rezultātā nav nodrošināta sarežģītu algoritmu izpilde⁴³;
- jaunās, ieviestās funkcionalitātes radītajām kļūdām esošajā funkcionalitātē⁴⁴;
- nepilnīgu VID prasību definēšanu, kas neaptver visas dzīves situācijas⁴⁵.

Saskaņā ar VID sniegto informāciju⁴⁶:

Identificējot problēmu, tiek apzināts, vai tā skar vienu nodokļu maksātāju vai plašāku nodokļu maksātāju kopu. Ja tiek identificēta ietekme uz vairākiem nodokļu maksātājiem, tad tiek veikti nepieciešamie datu labojumi visai kopai.

Savukārt saskaņā ar VID vēlāk sniegto informāciju⁴⁷:

VID analizē problēmu cēloņus tikai vērtējot konkrētus gadījumus. Šobrīd norit darbs pie pilnveidojumiem izmaiņu pieprasījumu un problēmu pieteikumu apstrādes procesos, un VID paredz ieviest problēmu cēloņu uzskaiti, klasificējot tos sekojošās kategorijās – neprecīzi definētas prasības, kļūda programmatūras funkcionalitātē (algoritmos, integritātē, datu izmantošanā), veiktspēja un drošības problēmas.

Vērtējot to, kā VID analizē MAIS darbības laikā konstatētās kļūdas un piesaka problēmu izstrādātājam novēršanai konstatēts, ka ne visos gadījumos ir iespējams pārliecināties, ka VID, identificējot kļūdas ietekmi, ir vērtējis ietekmēto datu kopu⁴⁸. VID kļūdu ir analizējis un pieteicis tikai kontekstā ar konkrēto nodokļu maksātāju, neapzinot pārējos nodokļu maksātājus, kurus arī varētu ietekmēt konstatētā kļūda. Problēma tiek atrisināta, veicot kļūdas labojumu tikai konkrētajam nodokļu maksātājam, bet nerisinot situāciju pēc būtības un lai tā neatkārtotos nākotnē.

Ieteikums

Lai nodrošinātu pareiza VID ikgadējā nodokļu pārskata sagatavošanu, VID pilnveidot ar ikgadējā pārskata sagatavošanu saistītās informācijas sistēmas, ņemot vērā to darbībā apzinātās kļūdas, cēloņus un ierobežojumus (laika, finanšu un tehniskos, piemēram, veiktspēju), vienlaikus pārskatot arī iespējas optimizēt nodokļu administrēšanas procesus, par to informējot Finanšu ministriju. Finanšu ministrijai, izvērtējot VID sagatavotos priekšlikumus kontekstā ar nodokļu politikas attīstības un birokrātijas mazināšanas plāniem, rosināt izmaiņu tiesību aktos virzību.

VID ikgadējais nodokļu pārskats par 2024. gadu

Valsts kontrole, veicot revīzijas procedūras, nevarēja iegūt pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus un noteikt, vai VID ikgadējā nodokļu pārskatā sniegtā informācija par bilances posteni “Īstermiņa prasības” 1 773 610,0 tūkst. *euro*, “Budžeta izpildes rezultāti” 1 312 345,7 tūkst. *euro* un “Saistības” 540 696,6 tūkst. *euro*, kā arī zembilances aktīviem 262 372,3 tūkst. *euro* ir pilnīga un patiesa.

VID turpina veikt uzlabojumus jau 2021. gadā Valsts kontroles atklāto MAIS funkcionalitātes “Nodokļu grāmatvedība” nepilnību novēršanai. Tomēr tie nav pietiekami, lai uzlabotu kvalitāti valsts budžeta ieņēmumu grāmatvedības uzskaitē pēc uzkrāšanas principa. Ilgstoši neatrisinātās MAIS funkcionalitātes problēmas, tajā skaitā *FIFO* algoritmā, ietekmē arī 2024. gadā pārskatā norādīto nodokļu saistību un prasību apmēru un VID administrēto nodokļu ieņēmumu grāmatvedības uzskaites datu pareizību kopumā.

VID veiktajā ikgadējā inventarizācijā un tās rezultātu uzrādīšanā grāmatvedības uzskaitē ir vērojami uzlabojumi. Tomēr joprojām VID nespēj nodrošināt Grāmatvedības likumā⁴⁹ noteikto, ka inventarizācijas rezultātus ieraksta grāmatvedības reģistros līdz gada pārskata parakstīšanas datumam, jo atsevišķas inventarizācijas laikā konstatētās neatbilstības novēršamas, iesaistot MAIS izstrādātāju, līdz 2025. pārskata gada slēguma inventarizācijai.

Īstermiņa prasības, Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem, zembilances aktīvi

Valsts kontrole, veicot revīzijas procedūras, nevarēja iegūt pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus un noteikt, vai VID ikgadējā nodokļu pārskatā sniegtā informācija par bilances posteni “Īstermiņa prasības” 1 773 610,0 tūkst. *euro*, par bilances posteni “Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem” 127 319,1 tūkst. *euro*, par zembilances aktīviem 262 372,3 tūkst. *euro* ir pilnīga un patiesa.

- Lai gan virsgrāmatas kontiem ir nodrošināta kontu analītiskā uzskaite, tomēr tajos norādītā informācija nav izsekojama, jo vienlaicīgi konta analītiskajā uzskaitē ir norādīti gan nodokļu maksātāju parādi (debetā), gan pārmaksas (kreditā) un virsgrāmatā (atbilstoši bilancei) konta beigu atlikums ir uzrādīts kā attiecīgā konta analītiskās uzskaites debeta un kredīta kopsummas matemātiskā starpība.
- Nodokļu maksātāju parāda pamatsumma, kurai VID aprēķinājis prasību vērtības samazinājumu, ir 649 186,0 tūkst. *euro*, un tā ir par 47 699,0 tūkst. *euro* mazāka nekā MAIS virsgrāmatas 31.12.2024. visos 234xxx kontos uzrādīto nodokļu maksātāju parādu pamatsummas kopsumma (696 885,0 tūkst. *euro*). Tāpēc Valsts kontrole neguva pārliecību, ka VID ikgadējā nodokļu pārskatā iekļautās prasību summas ir pareizi novērtētas. Turklāt joprojām nav atrisinātas 2023. gada konsolidētā saimnieciskā pārskata gada revīzijā konstatētās neatbilstības, lai varētu nodrošināt pareizu kavētu iepriekšējo periodu deklarāciju uzskaiti.
- Nav dzēsti likvidēto/mirušo nodokļu maksātāju parādi vismaz 57 621,1 tūkst. *euro* apmērā, tajā skaitā pamatsumma, nokavējuma nauda un soda nauda, kā arī vismaz 1 196,6 tūkst. *euro* apmērā nav dzēstas likvidēto/mirušo nodokļu maksātāju pārmaksas. Joprojām nav atrisinātas 2023. gada konsolidētā saimnieciskā pārskata gada revīzijā VID norādītās tehniskās problēmas MAIS funkcionalitātē “Automātiskā parādu dzēšana likvidētajiem NM”, kā arī likvidēto/mirušo nodokļu maksātāju prasību dzēšanas process ir nepilnīgs.
- VID manuāli veicis virsgrāmatas atlikumu korekcijas, nenodrošinot pilnīgu analītisko uzskaiti, gan palielinot, gan samazinot prasību un saistību atlikumus, kā arī grāmatvedības kontu analītiskā uzskaite par konkrētu periodu sadalījumā pa nodokļu maksātājiem šobrīd nesniedz ticamu informāciju par nodokļu maksātāju parādiem un pārmaksām, jo tajos ir iekļautas neatšifrētu ierakstu kopsummas, kas palielina vai samazina bilancē norādīto īstermiņu prasību, saistību un zembilances aktīvu apmēru.

Īstermiņa uzkrātās saistības

Valsts kontrole, veicot revīzijas procedūras, nevarēja iegūt pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus un noteikt, vai VID ikgadējā nodokļu pārskatā sniegtā informācija par bilances posteni “Īstermiņa uzkrātās saistības” 89 280,7 tūkst. *euro* ir pilnīga un patiesa, jo nebija iespējas pārliecināties, vai bilances postenī ir uzrādīti visi taksācijas perioda pirmreizējā attaisnojuma dokumentā, kam nav iestājies iesniegšanas termiņš, aprēķinātie no valsts budžeta atmaksājamie nodokļi.

Nākamo periodu ieņēmumi, saņemtie avansa maksājumi un transferti

Valsts kontrole, veicot revīzijas procedūras, nevarēja iegūt pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus un noteikt, vai VID ikgadējā nodokļu pārskatā sniegtā informācija par bilances posteni “Nākamo periodu ieņēmumi, saņemtie avansa maksājumi un transferti” 324 096,8 tūkst. *euro*, ir pilnīga un patiesa, jo:

- VID samazinājis saistību atlikumu par 948,9 tūkst. *euro*, manuāli veicot grāmatojumu, nenodrošinot analītisko uzskaiti;
- VID ar manuāliem grāmatojumiem 31.12.2024. ir veicis būtiskus labojumus par 2022. gadā un 2023. gadā neiegrāmatotām finanšu transakcijām, samazinot kona atlikumu kopā par 274 020,2 tūkst. *euro* (debets 1 124 293,1 tūkst. *euro*, kredīts – 199 258,2 tūkst. *euro*)⁵⁰, tajā skaitā reversējot (atgriežot) veiktos kļūdu labojumus 2023. gada konsolidētajā saimnieciskā gada pārskatā konta debetā 84 920,4 tūkst. *euro* un kredītā 735 935,1 tūkst. *euro*⁵¹, grāmatojumiem nenodrošinot pilnīgu analītisko uzskaiti;
- joprojām nav atrisināts 2023. gada revīzijā konstatētais, ka konta 5919 “Pārējie nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi” analītiskā uzskaitē neatbilst virsgrāmatas informācijai.

Uzkrāšanas un *FIFO* (*first in, first out*) principa piemērošana nodokļu uzskaitē

Valsts kontrole jau kopš 2020. gada pārskata par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem revīzijas ik gadu vērtē uzkrāšanas principa ieviešanu nodokļu uzskaitē, un kopš 2021. gadā par kārtējā gada konsolidēto saimnieciskā gada pārskatu Valsts kontrole sniedz atzinumu ar iebildēm, kuru galvenais iemesls ir būtiski apjoma ierobežojumi VID ikgadējā nodokļu pārskatā.

VID normatīvajos aktos⁵² noteiktajā kārtībā un secībā jānodrošina vienotajā nodokļu kontā saņemto maksājumu attiecināšana saistību segšanai, maksājumu saistības sarindojot to segšanas secībā, vispirms sedzot vecāko maksājumu saistību, vienlaikus ievērojot vairākus kritērijus un principus (uzkrāšanas princips, ievērojot *FIFO* principu).

Valsts kontrole jau iepriekšējās revīzijās⁵³ ir norādījusi uz nepilnībām *FIFO* algoritmā:

2020	2021	2022	2023
Pēc vienotā nodokļu konta (<i>FIFO</i> algoritma) funkcionalitātes ieviešanas, VID jau sākotnēji (01.01.2021.) MAIS produkcijas vidē konstatēja 73 problēmas, no tām pusgada laikā tika atrisinātas 56 problēmas, bet pārējo novēršana turpinājās, piemēram, <i>FIFO algoritms atsevišķos gadījumos nedarbojas, ja nodokļu maksātājam bija aktīvs nodokļu nomaksas termiņa pagarinājums</i>	Joprojām VID konstatē MAIS problēmas <i>FIFO</i> algoritmā, kam arvien nepieciešami uzlabojumi (piemēram, uz 31.05.2022. bija piecas nenovērstas problēmas un deviņi nerealizēti izmaiņu pieprasījumi, kas pieteikti, jau sākot ar 2021. gada martu). Līdz ar to neatrisinātās problēmas un neievieštie uzlabojumi <i>FIFO</i> algoritmā ietekmē ne tikai nodokļu saistību un prasību apmēru pret nodokļu maksātāju, bet arī VID administrēto nodokļu ieņēmumu grāmatvedības uzskaiti (datu korektumu) un ikgadējā valsts budžeta ieņēmumu pārskatā norādītās informācijas patiesumu.	<i>FIFO</i> algoritma problēmas MAIS – netika samazinātas saistības un nepamatoti tika palielinātas prasības MAIS virsgrāmatā, tai skaitā kļūdas apjoms pārskata periodā nebija nosakāms. Turklāt nebija realizēti visi pieteiktie MAIS funkcionalitātes “Nodokļu grāmatvedība” uzlabojumi, tai skaitā nebija atrisinātas visas identificētās problēmas <i>FIFO</i> algoritmā, kas ietekmēja grāmatvedības uzskaites datu pareizību. Piemēram, 2023. gada jūlijā nebija novērstas četras problēmas un nebija realizēti septiņi VID pieteiktie izmaiņu pieprasījumi, no tiem divi steidzami. <i>Problēmas saistītas ar nekorektu FIFO darbību, ja veiktas izmaiņas nodokļu nomaksas termiņpagarinājuma grafikā, un veikta manuāla maksājuma attiecināšana un nodokļu saistību pārrēķins. Tāpat nebija realizēta izmaiņa, lai uzlabotu FIFO darbību, ja nodokļu nomaksas termiņpagarinājuma grafiks tiek dzēsts vai labots.</i>	Izmantojot saldo atlikumus <i>FIFO</i> savstarpējai segšanai, ar automātiskiem grāmatojumiem netiek samazināta “Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem” (jeb 57xxx) kontu grupa, tai skaitā informējot, ka manuālajiem grāmatojumiem nebija detalizācijas nodokļu maksātāju griezumā

MAIS uzskaites nepilnības lielākoties ir saistītas ar nodokļu nomaksas termiņa pagarinājumu piešķiršanu nodokļu maksātājiem. Turklāt konstatēts, ka tās tiek risinātas nevis kompleksi, bet tikai attiecībā uz konkrētu nodokļu maksātāju. Kā piemērus var norādīt 2024. gada problēmziņojumu Nr. MAIS-RZ-13348 un 2025. gada problēmziņojumu Nr. MAIS-RZ-14669. Lai arī šie problēmziņojumi ir ar statusu “Atrisināts (akceptēts)”, tomēr problēma nav novērsta kopumā, jo problēmas pieteikums un izrietošais risinājums bija vērsts uz konkrētu nodokļu maksātāju. Tāpat, piemēram, MAIS darbības problēmu rezultātā VID 10.10.2024. publiski nācās informēt sabiedrību, ka Uzņēmumam nodokļu parādu nav, jo tehnisku iemeslu dēļ VID publiski pieejamajos datos par nodokļu parādiem, kam piešķirts termiņa pagarinājums, tika uzrādīta nekorekta informācija. Vienlaicīgi VID informēja, ka problēma nav pilnībā novērsta, un aicināja visus interesentus pirms datu pārpublicēšanas vai cita veida izmantošanas sazināties ar VID un noskaidrot aktuālo situāciju⁵⁴.

Vērtējot VID iesniegtos problēmziņojumus, kas nebija atrisināti no 01.01.2024., konstatēts, ka jau 2022. gada sākumā MAIS izstrādātājs ir izteicis VID ierosinājumu neveikt atsevišķu MAIS funkcionalitāšu papildināšanu, kas aptver *FIFO* algoritmu, jo papildinājumi paaugstina *FIFO* algoritma kompleksitāti. Tas nozīmē, ka jau sākotnēji bija noprotams, ka uzkrāšanas princips, kas darbojas pēc *FIFO* principa, varētu netikt arī pilnvērtīgi ieviests, piemēram:

- Nr. MAIS-RZ-7834 (ieteikts 16.12.2021., statuss “Jauns”) norādīts:
 - ✓ Reakcijas laika atbilde (turpmāk – RLA) 05 **24/05/2022**: *Izstrādātājs piedāvā slēgt šo RZ un papildinājumus neveikt, jo šie papildinājumi paaugstina FIFO algoritma kompleksitāti;*
 - ✓ RLA9 **03/04/24**: *Papildus labojumi nepieciešami septiņos algoritmos: (1) Iemaksu atlase; (2) Samazinājumu atlase; (3) FIFO algoritms; (4) Pārmaksu atbrīvošana; (5) Attiecinājumu pārrēķins; (6) “Mazais” FIFO (grafiku labošana); (7) Attiecināšana ar identifikatoru. (.);*
- Nr. MAIS-RZ-10532 (ieteikts 30.11.2022., statuss “Jauns”) norādīts:

- ✓ RLA3 **26.05.2023**: *Slēgt ar skaidrojumu. Risinājums, kurā pēc termiņpagarinājuma iemaksu atbrīvošanas tiek nevis darbināts FIFO algoritms, bet "iegaumēts" un daļēji izmantots iepriekšējais attiecinājumu stāvoklis, ļoti būtiski paaugstina sistēmas kompleksitāti. Šādas izmaiņas izstrādātājs neiesaka veikt;*
- ✓ RLA4 **04/12/24**: *Klasificējams kā izmaiņu pieprasījums, kur tā komplicētības dēļ nevaram veikt novērtējumu. Iesakām veikt iteratīvi kā laika darbu, kur novērtējums ir pēc padarītā darba.*

Iekšējās kontroles sistēma un inventarizācija

Lai nodrošinātu iekšējās kontroles sistēmu, VID, pamatojoties uz Nodokļu pārvaldes iekšējās kontroles un uzraudzības pasākumu plānu⁵⁵, kas aptver visus VID stratēģiskās nozīmes attīstības un plānošanas dokumentos iekļautos uzdevumus un definētos riskus, veic pārbaudes, sagatavojot iekšējo kontroļu aktus.

Revīzijā tika apkopota VID 2024. gada iekšējo kontroļu aktu informācija par 11 procesiem⁵⁶, kuros, revidentu vērtējumā, datu uzskaites kvalitāte var būtiski ietekmēt VID ikgadējā nodokļu pārskata pareizību un pilnīgumu. Konstatēts, ka no 30 veiktajām iekšējām kontroles pārbaudēm tikai sešos jeb 20 % gadījumos netika konstatētas neatbilstības. Savukārt 24 jeb 80 % gadījumu tika konstatētas neatbilstības, no kurām astoņos gadījumos pieteikti problēmziņojumi, 14 gadījumos VID nav norādījis, vai tiks veiktas turpmākās darbības problēmu novēršanai un vai tās ir novērstas, un divos gadījumos ir sniegti priekšlikumi procesa uzlabošanai.

Inventarizācijas mērķis ir uzņēmuma saistību pārbaude konkrētā datumā, grāmatvedības datu saskaņošana ar inventarizācijas rezultātiem⁵⁷; inventarizācijas rezultātus ieraksta grāmatvedības reģistros līdz gada pārskata parakstīšanas datumam⁵⁸.

Pārskata gada slēguma inventarizācijā⁵⁹ VID konstatēja MAIS funkcionalitātē "Nodokļu grāmatvedība" neatbilstības, kuru labošanai bija jāpiesaka problēmziņojumi MAIS izstrādātājam. Pēc problēmziņojumu atrisināšanas, VID atkārtoti pārbaudīja datus, veica labojumus un grāmatvedības reģistros ievadīja labotos inventarizāciju datus. Rezultātā inventarizācijas rezultātu norādīšana grāmatvedības uzskaitē turpinās arī pēc VID ikgadējā nodokļu pārskata iesniegšanas *ePārskatos* 31.03.2025. Jānorāda, ka labojumi tika veikti kontu analītiskās uzskaites līmenī, nemainot virsgrāmatas beigu atlikumu informāciju.

Papildus iepriekš minētajam, VID veiktās inventarizācijas kopsavilkumā⁶⁰ un 19.03.2025. rīkojumā⁶¹ norādīts, ka atsevišķas inventarizācijas laikā konstatētās neatbilstības novēršamas līdz nākamā pārskata gada slēguma inventarizācijai. Tas nozīmē, ka 2024. gada VID ikgadējā nodokļu pārskatā saistību un prasību kontos, kā arī zembilancē norādītā informācija ir nekorekta. Piemēram, pārskatā nav novērstas konstatētās neatbilstības: (1) pārmaksu saldo, kurš novirzīts citu parādu segšanai, bet kuram nav veikts samazinājums saistību kontos; (2) nodokļu kontroles rezultātu iegrāmatošanā un veiktas izmaiņas prasību grāmatošanas nosacījumos.

Jau 2021. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijā⁶², Valsts kontrole sniedza ieteikumus VID pilnveidot MAIS funkcionalitātē "Nodokļu grāmatvedība" posteņu ietvertu finanšu transakciju izsekojamību, iestrādātos grāmatvedības kontroles risinājumus vai piemērot citas iespējas, izmantojot VID rīcībā esošos datus, lai nodrošinātu, ka gada slēguma inventarizāciju var veikt pēc būtības, pārlicinoties par grāmatvedības uzskaites datu pilnīgumu un pareizību. Ieteikuma ieviešanai VID apņēmas (1) pilnveidot MAIS funkcionalitātē "Nodokļu grāmatvedība" virsgrāmatas posteņos ietvertu

finanšu transakciju analītiķu; (2) iegūt citu iestāžu, t. sk. starptautisku, pieredzi, izpētot apjoma ziņā līdzīgus automatizētus grāmatvedības kontroles sistēmu rīkus; (3) ieviest pārbaudes, lai pārliecinātos par grāmatvedības uzskaites datu pilnīgumu un pareizību.

Finanšu ministrija⁶³ 2024. gadā norādīja, ka minētā ieteikuma ieviešanā ir pilnveidota MAIS funkcionalitāte, izstrādājot skriptu datu atasei, kas nodrošina grāmatvedības kontu atsegumu iegūšanu par konkrētu periodu, datus grupējot sadalījumā pa maksātājiem, kā arī ieviestas papildu kontroles⁶⁴, lai pārliecinātos par grāmatvedības uzskaites datu pilnīgumu un pareizību.

Revīzijā noskaidrots, ka skripta izstrādē tika konstatēta kļūda un 20.03.2023. pieteikts problēmziņojums Nr. MAIS-RZ-11428 “Kontu atlikumu atsegumus nesakrīt ar virsgrāmatu”, (problēmziņojums 31.03.2025. tika slēgts un problēma tiek risināta problēmziņojuma Nr. MAIS-RZ-14592 8. punkta ietvaros⁶⁵), kurā norādīts – RLA6 (11.10.2024.): *Veikta datu sakārtošana (MAIS-PVO-4853), lai atvērtā 2024. gada dati atbilstu atsegumam. Ņemot vērā, ka: (1) līdzšinējā izpēte liecina, ka kontroles uzrādītās nesakrītības sākuma atlikumos ataino eksistējošas datu kvalitātes problēmas grāmatojumu-transakciju sasaistē un/vai grāmatojumu summu aprēķinā, kas radušās vēsturiski pieļautu kļūdu rezultātā; (2) grāmatojumu summas slēgtos gados kustināt nedrīkst, jo tas ietekmētu bilances stāvokli attiecīgajā gadā, lūdzu izvērtēt, vai šis RZ būtu virzāms slēgšanai.*

Iepriekš konstatētās un nenovērtās kļūdas, kā arī citas izmaiņas atsegumu funkcionalitātē tiek veiktas caur citiem problēmziņojumiem. Piemēram, problēmziņojumā Nr. MAIS-RZ-14592 “Grāmatvedības funkcionalitātes pilnveidošana un datu atlases” (izveidots 15.01.2025.) ir norādīts, ka ir nepieciešams veikt izmaiņas nodokļu grāmatvedības kontroles pārskatā “Virsgrāmatas kontu atsegums”, lai tiktu korekti norādītas veiktās izmaiņas saistību (“Grāmatojumi periodu beigu datumā”) un uzkrāto saistību (“Pārmaksu pārgrāmatošana uz saistībām”) grāmatošanā, tajā skaitā⁶⁶:

Uz 15.04.2025. minētā kļūda algoritmā ir novērsta visiem kontiem, taču deviņiem kontiem (23421, 23431, 2349111, 2349121, 2349161, 2349191, 2349192, 2368 un 5919) ir virsgrāmatas un kontu atsegumu starpības citu iemeslu dēļ. Minētās starpības plānots novērst, izmantojot problēmziņojuma MAIS-RZ-14592 8. punkta ietvaros izstrādāto risinājumu (skriptu).

Ņemot vērā konstatētās nepilnības kontu analītiskajā uzskaitē un neatbilstības novēršanas progresu, ieteikuma ieviešana tiks pārbaudīta arī 2025. gada konsolidētā saimnieciskā pārskata gada revīzijā.

Īstermiņa prasības, saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem un zembilances aktīvi

2024. gada VID ikgadējā nodokļu pārskatā bilances aktīvu postenī “Apgrozāmie līdzekļi” 31.12.2024. ir uzrādītas “Īstermiņa prasības” 1 773 610,0 tūkst. euro un bilances pasīva postenī “Saistības” 31.12.2024. ir uzrādītas “Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem” 127 319,1 tūkst. euro.

Prasību un saistību par nodokļiem kontu un zembilances aktīvu kodu apgrozījums un analītiskā uzskaite

Atbilstoši VID tiesību aktā noteiktajam⁶⁷ virsgrāmatas konta detaļskatā redzams konta sākuma un beigu atlikums, debeta un kredīta apgrozījums, korespondējošie konti u. c. informācija, vienu reizi dienā notiek automatiska finanšu darījumu grāmatošana, tajā skaitā grāmatojumu kopsummām ir pieejama analītiskā uzskaite finanšu transakciju sadalījumā, nodrošinot grāmatojumu izsekojamību no attaisnojuma dokumenta finanšu transakcijām līdz virsgrāmatas kontiem.

2024. gada VID ikgadējā nodokļu pārskata pārbaudes laikā VID Valsts kontrolei nodrošināja virsgrāmatas kontu analītisko atšifrējumu, kas ir pieejami MAIS sadaļā “Grāmatvedības kontroles” un tiek veidoti pārskatu veidā atbilstoši pieprasītajam virsgrāmatas kontam un laika posmam. Šajā pārskatā uzrādīts attiecīgajā kontā iekļautais katra nodokļu maksātāja (nosaukums un reģistrācijas Nr.) sākuma saldo, perioda debeta un kredīta apgrozījums un beigu saldo.

Lai pārliecinātos, ka grāmatvedības uzskaites sniegtā informācija ir patiesa, salīdzināma un pilnīga, VID izmanto MAIS funkcionalitātes “Nodokļu grāmatvedība” sadaļas “Grāmatvedības kontroles” automātiskās kontroles pārskatus, to datus salīdzinot ar nodokļu administrēšanas uzskaites datiem⁶⁸.

Izsoles veidā tika analizēti MAIS funkcionalitātes “Nodokļu grāmatvedība” sadaļā “Grāmatvedības kontroles” veidotie pārskati (kontu analītiskā uzskaitē jeb kontu atsegumi) īstermiņu prasību (234xxx) un saistību (57xxx) kontiem, zembilances aktīvu (91xx) kodiem. Turpmāk uzskaitīts konstatētais:

- Prasību un saistību kontu analītiskajā uzskaitē vienlaicīgi ir norādīti gan nodokļu maksātāju parādi (debitā), gan pārmaksas (kreditā) un virsgrāmatā (atbilstoši bilancei) konta beigu atlikums ir uzrādīts kā attiecīgā konta analītiskās uzskaites debeta un kredīta kopsummas matemātiskā starpība. Turklāt no izlasē iekļautajiem 89 virsgrāmatas kontiem 14 gadījumos kontu analītiskā atšifrējuma beigu atlikuma kopsumma neatbilst virsgrāmatas kontu beigu atlikumam. Būtiskākās starpības skatīt 4. tabulā.

4. tabula

Piemēri konstatētajām starpībām starp virsgrāmatu un kontu analītisko uzskaiti

tūkst. euro

Konta Nr.	Konta nosaukums	Virsgrāmatas beigu saldo	Kontu analītiskā uzskaitē			Starpība (virsgrāmata – konta analītiskā uzskaitē)
			Debēta atlikums	Kreditā atlikums	Beigu saldo	
23421	Prasības par iedzīvotāju ienākuma nodokli	232 728,2	247 645,6	14 944,3	232 701,3	27,0
23431	Prasības par iekšzemē iekasēto pievienotās vērtības nodokli	178 462,1	1 174 317,2	1 205 196,2	-30 879,0	209 341,1
2349111	Prasības par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām	188 778,5	196 674,7	7 940,8	188 733,9	44,6
2349121	Prasības par uzņēmumu ienākuma nodokli	26 157,8	27 406,8	1 264,9	26 141,9	15,9
57331	Saistības par iekšzemē iekasēto pievienotās vērtības nodokli	116 634,6	1 109 481,0	1 016 606,7	-92 874,3	209 508,9
5739111	Saistības par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām	1 158,9	7 945,8	9 058,5	1 112,7	46,2

Pēc starpību norādīšanas, kas bija jau pēc 31.03.2025. un pārskata iesniegšanas *ePārskatos*, VID ir veicis konta 57331 “Saistības par iekšzemē iekasēto pievienotās vērtības nodokli” un 5739111 “Saistības par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām” analītiskās uzskaites korekcijas un starpību novērsis, vienlaikus informējot⁶⁹:

Minētās starpības plānots novērst, izmantojot problēmziņojuma MAIS-RZ-14592 8. punkta ietvaros izstrādāto risinājumu (skriptu).

Par summu norādīšanu kontos vienlaicīgi gan debēta, gan kredīta pusē VID skaidroja⁷⁰:

Prasību kontu sākuma un beigu saldo uzrādās summas arī kredīta pusē dēļ iepriekšējo periodu grāmatojumiem periodu beigu datumā – uz 31.12.2021. minētajiem grāmatojumiem netika nodrošināta analītiskā uzskaitē. Savukārt uz 31.12.2022. un 31.12.2023. analītiskā uzskaitē grāmatojumiem tika nodrošināta, tomēr algoritmā tika konstatētas neatbilstības (ne visos gadījumos pārgrāmatošana no prasību kontu kredīta puses uz atbilstošo saistību kontu nostrādāja korekti).

Pēc 15.04.2025. kļūdas algoritmā (kontu atsegumos) novēršanas, turpinās grāmatvedības datu sakārtošana;

- Kontu analītiskajā uzskaitē tiek uzrādīti nodokļu maksātāju saldo atlikumi, kuriem revidenti nevarēja izsekot. Piemērus skatīt 5. tabulā.

5. tabula

Konta 57331 “Saistības par iekšzemē iekasēto pievienotās vērtības nodokli” un 57321 “Saistības par iedzīvotāju ienākuma nodokli” analītiskās uzskaites informācija 31.12.2024.

tūkst. euro

Konta numurs	Nodokļu maksātājs	Sākuma debeta saldo	Sākuma kredīta saldo	Debета apgrozījums	Kredīta apgrozījums	Beigu debeta saldo	Beigu kredīta saldo
57331	Juridiskā persona 99 – atmaksas	3 481,3	0,0	13 701,1	13 746,2	3 436,2	0,0
Beigu saldo atlikums 31.12.2024.						3 436,2	
57321	Persona fiziskā 09	183,9	0,0	227,9	0,0	411,8	0,0
Beigu saldo atlikums 31.12.2024.						411,8	

Attiecībā uz personas “Juridiskā persona 99 – atmaksas” grāmatojumiem, VID skaidro⁷¹:

“Juridiskā persona 99 – atmaksas” ir nerezidenti – personas, kurām Latvijā nav piešķirts reģistrācijas numurs. Atlikumi nodokļu maksātājiem ar minēto nosaukumu 57 kontu grupā veidojas saistībā ar veikto aprēķinu un nodokļu atmaksām. Kontā 57331 ierakstam “Juridiskā persona 99 – atmaksas” atlikums veidojas dēļ nekorekta sākuma saldo, kas tiks labots.

Konta 57331 atlikums uz 2024. gada beigām tika koriģēts ar manuāliem grāmatojumiem, pamatojoties uz inventarizācijas rezultātiem, kā arī uz veikto aplēsi par grāmatojumiem periodu beigu datumā, jo procesa “Grāmatojumi periodu beigu datumā” izpildes rezultātā izveidojās nekorektie kontu atlikumi, tādēļ manuālajiem grāmatojumiem nebija iespējams nodrošināt analītisko uzskaiti. Tādējādi nekorektā saldo atlikuma korekcijas rezultāti atspoguļojās gada pārskatā. Kontiem, kuru atlikumiem inventarizācijā ir konstatētas neatbilstības nodokļu administrēšanas uzskaites datiem, iemesli ir vairāki, t. sk., minētā problēma. Problēmziņojums šobrīd nav pieteikts, jo vispirms jāatrisina pieteiktais problēmziņojums MAIS-RZ-14592 7. punkts par kontu atsegumiem. Pēc kontu atsegumu problēmas atrisināšanas turpināsies darbs pie datu sakārtošanas, un tiks izvērtēta papildus problēmziņojuma pieteikšanas nepieciešamība.

Attiecībā uz personas “Persona fiziskā 09” grāmatojumiem, VID⁷² un Finanšu ministrija⁷³ skaidro:

“Persona fiziskā 09” ir fiziska persona, kas ir darba tiesiskajās attiecībās ar kādu no valsts drošības iestādi, par kurām informācija ir uzskatīta par klasificētu saskaņā ar likumu par valsts noslēpumu. Zem minētā nosaukuma ir apkopoti vairāki nodokļu maksātāji. Ņemot vērā, ka informācija par minētajām personām nav pieejama, arī nodokļu atmaksu finanšu

transakcijas veidojas netipiski, t. i., finanšu transakcijā neatspoguļojas informācija par saistīto aprēķinu – attaisnojuma dokumentu, un līdz ar to tās grāmatojas nekorekti, (...) minētās neatbilstības tiek labotas ar manuāliem grāmatojumiem, pamatojoties uz ikmēneša iekšējās kontroles par naudas līdzekļu kontos veikto grāmatojumu atbilstību MAIS kontu izrakstiem konstatētajām neatbilstībām (atzīstot saistību samazinājumu par IIN).

Savukārt, ņemot vērā, ka informācija par nodokļu maksātājiem nav pieejama MAIS, jo informācija analītiski tiek uzskaitīta atsevišķā VID informācijas sistēmā, minētās nodokļu atmaksu finanšu transakcijas nav iespējams sasaistīt ar aprēķinu – Gada ienākumu deklarācijām ar pārmaksām, t. i., ar atzītām IIN saistībām (pasīva konta kredīta pusē). Tādējādi nodokļu maksātājiem ar nosaukumu “Persona fiziskā 09” veidojas minētais atlikums pasīva konta debeta pusē. Neatbilstības plānots novērst, no atbildīgām VID struktūrvienībām pieprasot informāciju par minētajām personām aprēķinātajām un atmaksātajām summām.

- Citos gadījumos kontu analītiskās uzskaites atšifrējums nav nodrošināts sadalījumā pa nodokļu maksātājiem, proti, uzrādītas neatšifrētu ierakstu kopsummas, kas palielina vai samazina bilancē norādītās īstermiņa prasības, saistības un zembilances aktīvus. Piemērus skatīt 6. tabulā.

6. tabula

Konta 5739112 “Saistības par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksu nokavējuma naudu”, 57391411 “Saistības par akcīzes nodokli alkoholiskajiem dzērieniem”, 5739151 “Saistības par dabas resursu nodokli par dabas resursu ieguvu un vides piesārņošanu” analītiskās uzskaites informācija 31.12.2024.

tūkst. euro

Konta numurs	Nodokļu maksātājs	Sākuma debeta saldo	Sākuma kredīta saldo	Debata apgrozījums	Kredīta apgrozījums	Beigu debeta saldo	Beigu kredīta saldo
5739112	Nav atšifrējuma	136,8	0,0	0,0	0,0	136,8	0,0
Beigu saldo atlikums 31.12.2024.						136,8	
57391411	Nav atšifrējuma	1565,1	0,0	1 073,4	2 052,9	585,7	0,0
Beigu saldo atlikums 31.12.2024.						585,7	
5739151	Nav atšifrējuma	557,4	0,0	259,9	623,2	194,2	0,0
Beigu saldo atlikums 31.12.2024.						194,2	

Izvērtējot VID sniegto skaidrojumu⁷⁴ konstatēts, ka, pamatojoties uz grāmatvedības izziņām, minēto neatšifrēto ierakstu summas ieģrāmatotas, piemēram, lai (1) veiktu ikgadējās slēguma inventarizācijas laikā konstatēto neatbilstību novēršanu; (2) korekti pievienotu finanšu transakcijas un nodrošinātu analītisko uzskaiti grāmatvedības kontos MAIS; (3) novērstu konstatētās neatbilstības grāmatojumus, kuri veidojas “FIFO savstarpēja segšana” transakciju rezultātā pret iemigrētajiem saldo atlikumiem ar “+” zīmi, (4) iepriekšējos gados konstatēto kļūdu labošanu.

- Veicot papildu analītiskās uzskaites pārbaudes par nodokļu maksātāju parāda summas 31.12.2024. izsekojamību, tajā skaitā ilgtermiņa prasību (142xxx), īstermiņu prasību (234xxx) un zembilances aktīvu (91xx) kontu analītisko atšifrējumu, konstatēta datu nesakritība MAIS atbilstoši skatam “Budžeta maksājumu nomaksas stāvoklis” 31.12.2024. Piemēram, Uzņēmumam-A summas starpība starp MAIS atbilstoši skatam “Budžeta maksājumu nomaksas stāvoklis” 31.12.2024. un ilgtermiņa prasību (142xxx), īstermiņu prasību (234xxx) un zembilances aktīvu (91xx) kontu

analītisko atšifrējumu kopsummām (debeta un kredīta matemātiskā starpība) ir 1753,4 tūkst. *euro*. Par šo situāciju VID sniedzis skaidrojumu⁷⁵:

Atšķirība aprēķinā veidojas dēļ tā, ka daļai no finanšu transakcijām dubultā izveidoti grāmatojumi. Minētās neatbilstības plānots novērst, veicot nodokļu grāmatvedības uzskaites datu salīdzināšanu ar nodokļu administrēšanas uzskaites datiem, analizējot analītisko uzskaiti - salīdzinot kontu atsegumu datus ar MAIS sadaļā "Budžeta maksājumu nomaksas stāvoklis" uzrādīto informāciju nodokļu maksātāju griezumā.

Ņemot vērā revīzijā konstatētās neatbilstības analītiskajā uzskaitē, piemēram, uzrādītas neatšifrētu ierakstu kopsummas, kas palielina vai samazina bilancē norādīto īstermiņu prasību, saistību un zebilances aktīvu apmēru, kā arī nesakritības korespondējošā konta finanšu transakciju grāmatojumu atšifrējumā, Valsts kontrole neguva pilnīgu pārliecību par VID ikgadējā nodokļu pārskatā uzrādīto īstermiņu prasību (234xxx), saistību (57xxx) un zebilances aktīvu (91xx) summu pilnīgumu.

Revīzijā izlases veidā tika analizēti virsgrāmatas īstermiņu prasību (konti 234xxx) un saistību (konti 57xxx) kontu, zebilances aktīvu (kodi 91xx) kodu apgrozījums un konstatēts turpmāk norādītais.

- Veikti manuāli (vienā summā) grāmatojumi, kuriem nav nodrošināta analītiskā uzskaitē finanšu transakciju sadalījumā, piemēram, kontam 2349111 "Prasības par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām" manuālo grāmatojumu kopsumma ir 75 156,00 tūkst. *euro* (debeta un kredīta matemātiskā starpība).

Atbilstoši VID skaidrojumam⁷⁶:

Daļa no manuālajiem grāmatojumiem, kuriem nav nodrošināta analītiskā uzskaitē, ir reversa grāmatojumi iepriekš veiktajiem manuālajiem grāmatojumiem, kuriem arī nebija nodrošināta analītiskā uzskaitē (konta atseguma ietvaros neatšifrētais ieraksts veido nulli). Manuālie grāmatojumi bez analītiskās uzskaites tika veikti pirms MAIS-RZ-13299 "Manuālo grāmatojumu pilnveidošana" ieviešanas 15.11.2024. (manuālajiem grāmatojumiem tika nodrošināta iespēja pievienot finanšu transakcijas, tādejādi nodrošinot analītisko uzskaiti). Tādēļ iepriekš veiktajiem manuālajiem grāmatojumiem tiek veikti reversa grāmatojumi un atkārtoti tiek veikti grāmatojumi ar nodrošinātu analītisko uzskaiti. Daļa no manuālajiem grāmatojumiem, kuriem nav nodrošināta analītiskā uzskaitē, ir grāmatojumi, kuri ir veikti pamatojoties uz informāciju, kas ir saņemta no citām VID struktūrvienībām un iestādēm, un šādi manuālie grāmatojumi tiek veikti, pamatojoties uz grāmatvedības izziņām.

- Manuālajiem grāmatojumiem, kuriem pēc grāmatojumu pilnveidošanas tika nodrošināta analītiskā uzskaitē finanšu transakciju sadalījumā, konstatētas nesakritības korespondējošā konta finanšu transakciju grāmatojumu atšifrējumā. Piemēram, kontam 57331 "Saistības par iekšzemē iekasēto pievienotās vērtības nodokli" apgrozījuma manuālā grāmatojuma ierakstam 1 277 701,2 tūkst. *euro* kā korespondējošais konts norādīts konts 23431 "Prasības par iekšzemē iekasēto pievienotās vērtības nodokli", savukārt finanšu transakciju grāmatojumu atšifrējumā – operāciju konts 875104 "Iekšzemē iekasētais pievienotās vērtības nodoklis" (skatīt 7. tabulu).

7. tabula

Informācija no konta 57331 "Saistības par iekšzemē iekasēto pievienotās vērtības nodokli" apgrozījuma grāmatojumiem 31.12.2024.

tūkst. euro

Debets	Kredīts	Darījuma datums	Korespondējošais konts		Grāmatojuma veids
			Virsrēķinātais grāmatojums	Finanšu transakciju atšifrējums	
0,0	1 362 062,9	31.12.2024.	876104	875104	MANUĀLAIS
0,0	1 277 701,2	31.12.2024.	23431	875104	MANUĀLAIS
1 276 990,4	0,00	31.12.2024.	23431	875104	MANUĀLAIS

VID par konstatēto neatbilstību sniedza skaidrojumu⁷⁷:

Saistībā ar nesakritībām korespondējošā konta finanšu transakciju grāmatojumu atšifrējumā – VID nav izdevies atkārtot konstatēto problēmu minētajam grāmatojumam, taču ir konstatēta sistēmas kļūda citiem grāmatojumiem. Par minēto sistēmas kļūdu ir pieteikts problēmziņojums MAIS-RZ-14963.

Tomēr arī pēc VID skaidrojuma saņemšanas un atkārtotas pārbaudes, joprojām konstatētas nesakritības korespondējošā konta finanšu transakciju grāmatojumu atšifrējumā. Piemēram, iepriekš minētā konta 57331 "Saistības par iekšzemē iekasēto pievienotās vērtības nodokli" apgrozījuma manuālā grāmatojuma ierakstam (kopsummā 1 277 701,2 tūkst. euro) kā korespondējošais konts uzrādīts 23431 "Prasības par iekšzemē iekasēto pievienotās vērtības nodokli", savukārt pēc atkārtotas pārbaudes finanšu transakciju grāmatojumu atšifrējumā uzrādās jau saistību konts 57331 "Saistības par iekšzemē iekasēto pievienotās vērtības nodokli".

Prasību un saistību par nodokļiem kontu grāmatojumu neatbilstības

Saskaņā ar VID iesniegtajiem sarakstiem no DNS⁷⁸ par 31.12.2024. nodokļu parādnikiem, kuriem ir aktuālais parāds vai aktuāls nokavēto nodokļu samaksas termiņpagarinājums un kuri līdz 31.12.2024. nav likvidēti (turpmāk – debitoru saraksts), un nodokļu maksātāju pārmaksām 31.12.2024. (turpmāk – kreditoru saraksts), parāda kopsumma ir 616 189,2 tūkst. euro un pārmaksas kopsumma ir 4492,9 tūkst. euro.

Izlases veidā detalizēti tika pārbaudīti 174 darījumi (kopējā parāda summa 24 206,7 tūkst. euro un pārmaksas summa 408,4 tūkst. euro) par 106 unikālo nodokļu maksātāju 2024. gadā iesniegtajiem attaisnojuma dokumentiem, kas saistīti ar budžetā iemaksājamo vai no budžeta atmaksājamo aprēķināto nodokli (piemēram, akcīzes nodokli, PVN, IIN, VSAOI), un konstatēts turpmāk norādītais.

- 45 gadījumos atlikums debitoru un kreditoru sarakstos 31.12.2024. pret nodokļu maksātāju nesakrīt ar MAIS informāciju "Budžeta maksājumu nomaksas stāvoklis" 31.12.2024. (kopējā starpība 1 476,0 tūkst. euro), jo debitoru sarakstā nav uzrādīts vienotajā kontā uzskaitītais riska valsts nodevas parāds 31.12.2024. un budžetā aprēķinātās maksājamās summas, kurām samaksas termiņš ir 2025. gadā⁷⁹;
- 10 gadījumos nodokļu maksātājam 31.12.2024. vienlaicīgi ir izveidojies gan nodokļu parāds, gan nodokļu pārmaksa; šīs datu neatbilstības galvenokārt izraisa veiktās pārmaksas (veidojas, ja

nodokļu maksātājs iesniedz precizētos attaisnojuma dokumentus, samazinot aprēķināto nodokli, kuram ir samaksas termiņa pagarinājuma grafiks).

VID sniedz skaidrojumu⁸⁰:

10.10.2022. ir reģistrēts problēmziņojums MAIS-RZ-10243 (līdz šim brīdim nav atrisināts), kura ietvaros nākotnē plānots izstrādāt risinājumu (uzraudzības procesu), kas automātiski sameklēs un sakārtos termiņpagarinājumu grafikus, kuros ir iekļautas deklarācijas, par kurām ir iesniegts precizējums, lai neveidotos nepamatota pārmaksa. Šobrīd VID atbildīgās amatpersonas manuāli veic termiņpagarinājumu grafiku koriģēšanu, ja konstatēta minētā situācija vai ja nodokļu maksātājs pēc deklarācijas precizēšanas pats lūdz koriģēt termiņpagarinājuma grafiku.

Par plānotā uzraudzības procesa izstrādi VID precizēja⁸¹:

Ir pieteikts MAIS-RZ-14703 “Par uzraudzības procesa izstrādi”, kura ietvaros paredzēts izstrādāt iekšzemes nodokļu termiņpagarinājumu uzraudzības procesu, kas tiks piemērots gadījumos, kad termiņpagarinājumā iekļautai saistībai ir mainījies termiņpagarinājumā iekļaujama apmērs un rezultātā saistībai veidojas nepamatota pārmaksa, piemēram, kad nodokļu maksātājs precizē deklarāciju, samazinot saistībai deklarēto apmēru vai veikta attiecinājumu pārrēķina rezultātā ir samazinājies termiņpagarinājumā iekļaujama nokavējuma naudas apmērs. Process notiks automātiski, tā ietvaros tiks veiktas izmaiņas termiņpagarinājumā, samazinot tajā iekļautās summas apmēru, lai rezultātā saistībai neveidotos nepamatota pārmaksa. Saskaņā ar izstrādātāja sniegto informāciju, plānotais darba izpildes termiņš ir 19.12.2025.

Jānorāda, ka jau 2023. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijā⁸² tika konstatētas nepamatotas pārmaksas, kas joprojām nav novērstas (skatīt arī sadaļu [“Uzkrāšanas un FIFO \(first in, first out\) principa piemērošana nodokļu uzskaitē”](#)), par ko VID sniedza skaidrojumu⁸³:

Problēmas risinājumam 05.03.2024. ir realizēts MAIS-RZ-8966, kas atrisina situāciju ar iemaksu atbrīvošanu, ja precizējumi veikti pēc risinājuma uzlikšanas datuma. Savukārt grafikiem, kas laboti pirms minētā datuma, lai izvērtētu iespējamo risinājumu, kā arī noteiktu ietekmēto kopu, ir nepieciešams realizēt MAIS-RZ-7834 par pārmaksas un iemaksas izmantošanas secību, MAIS-RZ-10532 par iemaksu atbrīvošanas hronoloģisku secību un MAIS-RZ-13517 par labprātīgās nomaksas grafika (turpmāk –LNG) izbeigšanu pirms termiņa. Minētie problēmziņojumi ir iekļauti EIS 2 iepirkumā un izstrāde plānota 2025. gadā.

Līdz ar to konstatēts, ka problēmu novēršanas process nav caurskatāms un izsekojams, jo vienas problēmas risināšanai tiek izveidoti vairāki problēmu pieteikumi un izmaiņu pieprasījumi, kuru atrisināšana ir atkarīga no citiem problēmziņojumiem. Turklāt daži no tiem tiek slēgti, neatrisinot problēmu pēc būtības, kā rezultātā problēma saglabājas arī 2025. gadā.

Piemēram, analizējot VID sniegto informāciju⁸⁴ par problēmziņojumiem, kas pieteikti pirms un pēc 2024. gada, konstatēts, ka problēmas risināšanai par pārmaksu, kas veidojas, ja nodokļu maksātājs iesniedz precizētos attaisnojuma dokumentus, samazinot aprēķināto nodokli, uz kuru tika piešķirts samaksas termiņa pagarinājuma grafiks, kā rezultātā veidojas nekorekts atlikums, jo grafika piešķirtā summa pārsniedz aprēķināto summu, ir pieteikti vismaz astoņi problēmziņojumi, un

informācijas sniegšanas brīdī (09.05.2025.) pieci problēmziņojumi joprojām ir neatrisināti, savukārt tikai trīs ir atrisināti (skatīt 8. tabulu).

8. tabula

Informācija no VID saraksta par pieteikto problēmziņojumu statusiem 09.05.2025.

Problēmas apraksts	Problēmu risināšanai iesniegti problēmziņojumi				
	ID (izveidots)	Tips	Svarīgums	Statuss	Nosaukums
Pārmaksa, kas veidojas, ja nodokļu maksātājs iesniedz precizētos attaisnojuma dokumentus, samazinot aprēķināto nodokli, uz kuru tika piešķirts samaksas termiņa pagarinājuma grafiks. Rezultātā veidojas nekorekts atlikums, jo grafika piešķirtā summa pārsniedz aprēķināto summu	MAIS-RZ-7707 19.08.2021.	Problēmas pieteikums	Kritisks	Atrisināts (akceptēts)	Novēlota maksājuma attiecināšana
	MAIS-RZ-7834 16.12.2021.	Izmaiņu pieprasījums	Steidzams	Jauns	Par pārmaksas un iemaksas izmantošanas secību (EIS DU2 2.4.)
	MAIS-RZ-8966 07.06.2022.	Izmaiņu pieprasījums	Steidzams	Atrisināts (akceptēts)	Termiņpagarinājumu iemaksas atbrīvošanas kļūda
	MAIS-RZ-10243 10.10.2022.	Izmaiņu pieprasījums	Steidzams	Atrisināts (akceptēts)	Par nepieciešamajām izmaiņām saistībā ar grozījumiem likuma "Par nodokļiem un nodevām" 24. pantā "Nodokļu samaksas termiņu pagarināšana un nodokļu parādu kapitalizācija" (<i>papildus nosacījumi termiņa pagarinājumu administrēšanā</i>)
	MAIS-RZ-10532 30.11.2022.	Izmaiņu pieprasījums	Steidzams	Jauns	Par iemaksu atbrīvošanas hronoloģisku secību – saistīts ar MAIS-RZ-8966 (EIS DU2 2.4.)
	MAIS-RZ-11938 21.06.2023.	Izmaiņu pieprasījums	Parasts	Atlikts	Muitas termiņa pagarinājumu funkcionalitāte MAIS
	MAIS-RZ-13517 24.04.2024.	Izmaiņu pieprasījums	Parasts	Jauns	Par LNG izbeigšanu pirms termiņa (EIS DU2 2.4.)
	MAIS-RZ-14703 21.02.2025.	Izmaiņu pieprasījums	Steidzams	Pieņemta RLA	Par uzraudzības procesa izstrādi (EIS DU2 2.5.). Aprakstā norādīts – <i>Lūdzam veikt MAIS uzraudzības procesa detalizētu prasību analīzi un izstrādi gadījumos, kad termiņa pagarinājumā iekļautai saistībai ir mainījies termiņa pagarinājuma iekļautais apmērs, piemēram, saistības precizēšana uz leju, vai pārtattiecināšanas rezultātā ir samazināts termiņa pagarinājumā iekļautais NN apmērs.</i>

- Piecos gadījumos nodokļu parādi (parāda kopsumma 52,3 tūkst. euro) ilgstoši (ilgāk par trīs gadiem) nav segti un ar tiem netiek veiktas nekādas darbības (t. i., nav noslēgtas vienošanās par parādu dzēšanu, netiek aprēķinātas nokavējuma naudas un nav uzsākta parādu piedziņa vai parādu dzēšana). Pēc Valsts kontroles informācijas pieprasījuma, šiem nodokļu maksātājiem tika pieņemts lēmums par nokavēto nodokļu maksājumu dzēšanu, VID skaidrojot⁸⁵:

Informējam, ka parādu dzēšanas process tiek nodrošināts NNVP esošo resursu ietvaros un ņemot vērā noteiktās prioritātes. Visos minētajos gadījumos parādu piedziņa tika uzsākta. Sākot ar 01.07.2023. MAIS ir izstrādāts risinājums jaunai funkcionalitātei "Piedziņas lietas" un jaunās piedziņas lietas ir jāveido MAIS. Tādējādi, ja parāds sācis veidoties līdz 01.07.2023. piedziņas lietas tika atvērtas NIS un piedziņas darbību uzskaitē tiks turpināta NIS, kamēr parāds tiks nosegts vai dzēsts.

Tā kā VID Valsts kontrolei atbildes uz pārbaudēs nepieciešamajiem jautājumiem nesniedza pēc būtības, tajā skaitā neiesniedza precīzus aprēķinus un skaidrojumus, kādā apmērā ir identificētas nepamatotās pārmaksas, kā arī pieteiktie problēmziņojumi ilgstoši netiek atrisināti, Valsts kontrole neguva pilnīgu pārliecību, ka izlasē iekļautās nodokļu maksātāju parādu un pārmaksu summas virsgrāmatā 31.12.2024. ir uzrādītas patiesā apmērā un atbilstošos kontos.

Vērtības samazinājums prasībām par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem

Ministru kabineta noteikumi⁸⁶ un VID tiesību akti⁸⁷ nosaka, ka prasību atlikumu bilancē norāda neto vērtībā (prasību vērtība, atskaitot aprēķināto prasību vērtības samazinājumu).

Izvērtējot VID sniegto informāciju⁸⁸ par prasību vērtības samazinājuma aprēķinu, konstatēts, ka nodokļu maksātāju parāda pamatsumma, kurai VID aprēķinājis prasību vērtības samazinājumu, ir 649 186,0 tūkst. *euro*, un tā ir par 47 699,0 tūkst. *euro* mazāka nekā MAIS virsgrāmatas 31.12.2024. visos 234xxx kontos uzrādīto nodokļu maksātāju parādu pamatsummas kopsumma (696 885,0 tūkst. *euro*).

Atbilstoši VID sniegtajai informācijai⁸⁹:

MAIS Virsgrāmatas 31.12.2024. (pēc stāvokļa uz 31.03.2025.) visos 234XX kontos uzrādīto nodokļu maksātāju parādu kopsumma ir lielāka par nodokļu maksātāju parāda pamatsummu, kurai veikts prasību vērtības samazinājuma aprēķins, jo nodokļu administrēšanas uzskaitē netiek uzskaitītas iepriekšējo periodu deklarācijas, kuras ir iesniegtas nākamā pārskata periodā, savukārt nodokļu grāmatvedībā kavētās iepriekšējo periodu deklarācijas grāmatojas 234XX kontā, nevis uzkrātajos ieņēmumos/uzkrātajās saistībās. Par minēto neatbilstību ir pieteikts MAIS-RZ-14592 12. punkts.

Pēc Valsts kontroles pieprasījuma precizēt sniegto informāciju, VID papildus skaidroja⁹⁰:

Prasību vērtības samazinājums tiek veikts, pamatojoties uz nodokļu administrēšanas uzskaites pārskata "Ziņas par nodokļu parādu struktūru uz 01.01.2025." datiem, kā arī uz datiem no izstrādātā pārskata "Pārskats par nodokļu un nenodokļu parādu struktūru uz 01.01.2025". Savukārt MAIS virsgrāmatas prasību kontu atlikumi neatbilst nodokļu administrēšanas uzskaites datiem, jo nav atrisināts pieteiktais problēmziņojums MAIS-RZ-14592 (12. punkts).

Valsts kontrole neguva pilnīgu pārliecību, ka VID ikgadējā nodokļu pārskatā iekļautās prasību summas ir pareizi novērtētas, jo (1) visos 234xxx kontos uzrādīto nodokļu maksātāju parādu kopsumma, kurai būtu jāaprēķina prasību vērtību samazinājums, ir lielāka par to parādu pamatsummu, kurai veikts prasību vērtības samazinājuma aprēķins; (2) problēmziņojums, kas nodrošinātu kavētu iepriekšējo periodu deklarāciju pareizu uzskaiti, vēl nav atrisināts.

Likvidēto/mirušo nodokļu maksātāju dzēstie/nedzēstie parādi/pārmaksas

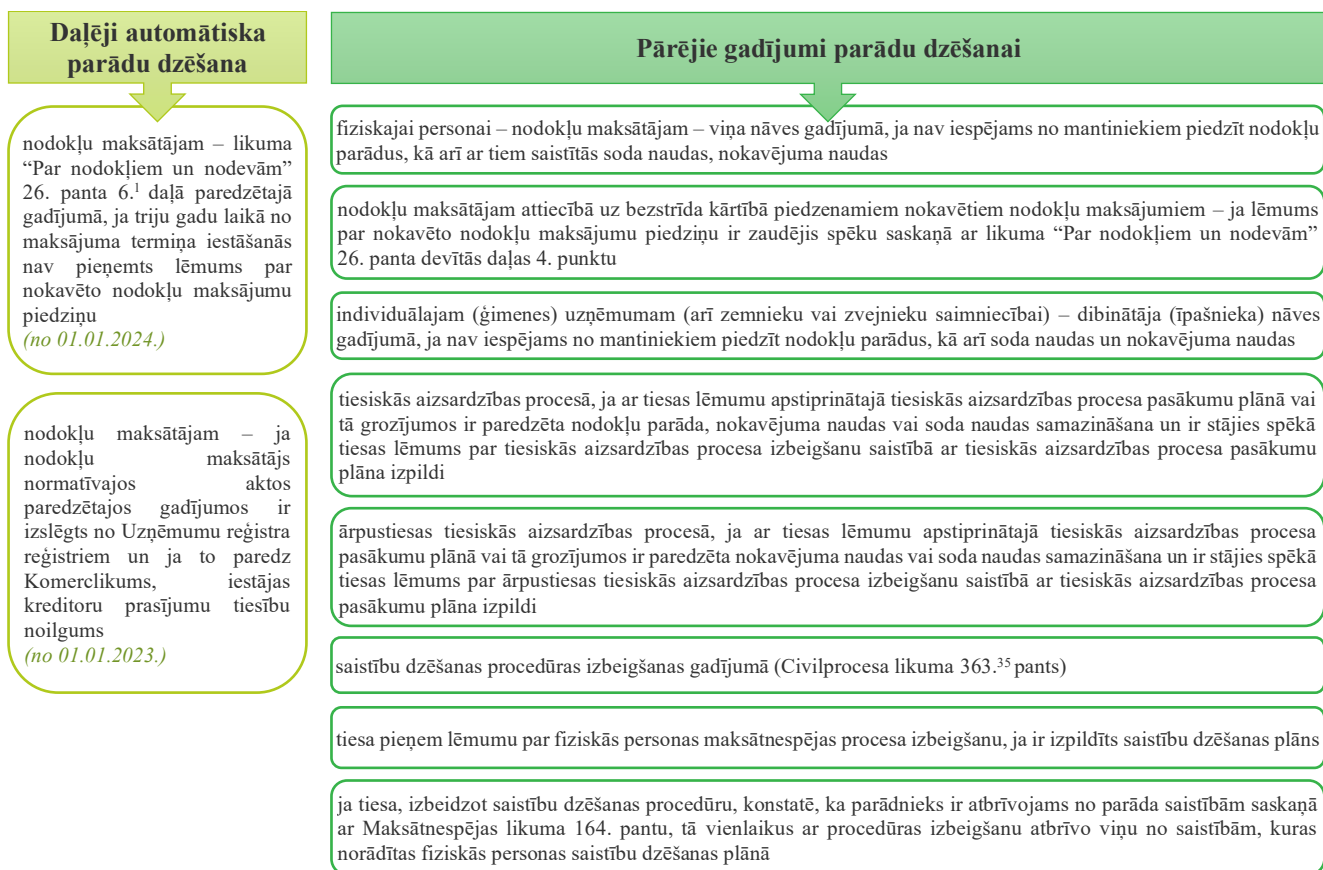
Revīzijā konstatēts:

- postenī "Īstermiņa prasības" nav dzēstas likvidēto/mirušo nodokļu maksātāju prasības⁹¹ vismaz 57 621,1 tūkst. *euro*, tajā skaitā pamatsumma un nokavējuma nauda 56 509,4 tūkst. *euro* un soda nauda 1111,8 tūkst. *euro*;
- postenī "Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem" nav dzēsti likvidēto/mirušo nodokļu maksātāju valsts budžeta ieņēmumu kontos ieskaitītie naudas līdzekļi vismaz 1 196,6 tūkst. *euro*, tajā skaitā vismaz 547,8 tūkst. *euro* nodokļu pārmaksas un vismaz 648,5 tūkst. *euro* valstij piekritīgās mantas kontā pārskaitāmās neattiecinātās iemaksas⁹².

Turklāt Valsts kontrole nevarēja noteikt likvidēto nodokļu maksātāju dzēsto nokavējuma naudas un soda naudas kopējo apmēru zembilances kodā 91xx "Aprēķinātie naudas sodi, soda naudas un nokavējuma naudas", jo attiecīgo zembilances aktīvu kodu kredīta apgrozījumā grāmato gan dzēsto likvidēto/mirušo

nodokļu maksātāju iepriekš aprēķināto nokavējuma naudu un soda naudu, gan pārējo nodokļu maksātāju samaksāto nokavējuma naudu un soda naudu.

Atbilstoši normatīvajiem aktiem⁹³, parādu dzēšana ir veicama 4. attēlā norādītajos gadījumos.

4. attēls. Parādu dzēšana MAIS

Saskaņā ar MAIS virsrāmāto 31.12.2024., dzēsto parādu pamatsumma ir 71 042,3 tūkst. euro, VID iesniegtajā DNS sarakstā “Nodokļu maksātāju sarakstā, kuriem 2024. gadā ir dzēsts nodokļu un saistīto maksājumu parāds”⁹⁴, uzrādīts, ka dzēsta parādu pamatsumma 73 889,4 tūkst. euro.

VID skaidro⁹⁵:

Starpība (..) veidojas dēļ nodokļu grāmatvedības un nodokļu administrēšanas atšķirīgās uzskaites – nodokļu grāmatvedības uzskaitē grāmatojas visi darījumi (parādu dzēšana, lēmumu anulēšana, dokumentu precizējumi u. c.) lēmuma datumā (ja lēmuma datums ir slēgtajā pārskata periodā, tad – finanšu transakcijas datumā), savukārt minētajā DNS sarakstā dzēstās summas tiek uzskaitītas pēc pārskata gada finanšu transakcijas.

Sākotnēji VID norādīja⁹⁶, ka ir ieviesta automātiska parādu dzēšana, kas notiek saskaņā ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 25. panta pirmās daļas 5. un 7. punktu. Tomēr, salīdzinot VID iesniegto sarakstu par dzēstajiem nodokļu parādiem un MAIS sadaļas “Parādu piedziņa” saraksta “Parādu dzēšana”

informāciju par dzēstajiem nodokļu parādiem 2024. gadā, konstatēts, ka vairākos gadījumos MAIS datos nodokļu parāds dzēsts manuāli (tajā skaitā ar statusu dokumenta statusu “Sagatave”, lai gan būtu jābūt statusam “Apstiprināts”) savukārt DNS sarakstā norādīts, ka šie nodokļu parādi ir dzēsti pamatojoties uz likuma “Par nodokļiem un nodevām” 25. panta pirmās daļas 7. punktu, kas būtu dzēšams automātiski.

Saskaņā ar VID 28.04.2025. skaidrojumu⁹⁷:

likvidēto juridisko personu nodokļu parāds netiek dzēsts automātiski šādos gadījumos: (1) juridiskajai personai uz likvidācijas brīdi ir nodokļu pārmaxa vai neattiecināta iemaksa. Pēc budžeta nomaksas stāvokļa sakārtošanas parāds tiek dzēsts; (2) ārvalstu uzņēmumu filiāles un pastāvīgās pārstāvniecības likvidācijas fakts pats par sevi nav pamats nodokļu parāda dzēšanai, izņemot, ja parāda piedziņa nav iespējama arī no ārvalsts uzņēmuma (parāds tiek dzēsts manuāli pēc parāda piedziņas neiespējamības konstatēšanas); (3) ja ir ierosināta krimināllieta un procesa virzītājs kriminālprocesa vajadzībām lūdzis nodrošināt, ka parāds netiek dzēsts (pēc kriminālprocesa izbeigšanas parāds tiek dzēsts manuāli).

Savukārt saskaņā ar VID 23.07.2025. skaidrojumu⁹⁸:

VID ir apzinājis 2024.gada lēmumus par parādu dzēšanu, kuriem statuss ir “Sagatave”, un sakārtojis tos, nomainot uz korektu statusu. Informējam, ka turpmāk VID veiks iekšējo kontroli, lai lēmumiem par parādu dzēšanu statuss tiktu piešķirts korekti.

Jau 2023. gada konsolidētā saimnieciskā pārskata gada revīzijā VID informēja⁹⁹:

ir konstatēta tehniska problēma MAIS funkcionalitātē “Automātiskā parādu dzēšana likvidētajiem NM”, par ko ir pieteikts problēmziņojums MAIS-RZ-13337, bet izstrāde vēl nav uzsākta.

Līdz 2024. gada VID ikgadējā nodokļu pārskata sagatavošanas brīdim nav atrisināta problēmziņojumā Nr. MAIS-RZ-13337 pieteiktā tehniskā problēma MAIS funkcionalitātē “Automātiskā parādu dzēšana likvidētajiem NM”.¹⁰⁰

Uzkrātie ieņēmumi par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem (konts 2368)

2024. gada VID ikgadējā nodokļu pārskata bilances postenī “Īstermiņa prasības” 31.12.2024. ir uzrādīti “Uzkrātie ieņēmumi par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem” 1 578 490,7 tūkst. euro.

Kontā 2368 “Uzkrātie ieņēmumi par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem” ir grāmatotas saistības un prasības¹⁰¹, par kuru patiesumu Valsts kontrole revīzijā neguva pārliecību, kā arī nevarēja noteikt kļūdas kopējo apmēru. Rezultātā nav nosakāms arī kļūdas kopējais apmērs kontā 2368 “Uzkrātie ieņēmumi par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem”. Skatīt 9. tabulu.

9. tabula

Kontā 2368 “Uzkrātie ieņēmumi par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem” veiktie grāmatojumi

tūkst. euro

Debets	Kredits	Konstatētais
<i>Prasības un saistības</i>		
1 291 728,7	61111xx konti	

Debets	Kredīts	Konstatētais
6111xx konti	165 760,3	(1) Nodokļu maksātāja parādu, saņemot kārtējo attaisnojuma dokumentu, grāmato (D) 234xx (K) 6111xx, savukārt, saņemot kārtējo attaisnojuma dokumentu ar nodokļu maksātāja pār maksu, grāmato (D) 6111xx (K) 234xx ¹⁰² .
234xxx konti	1 349 452,0	31. decembrī atzīst/samazina uzkrātos ieņēmumus, ja nav iestāties iesniegšanas termiņš attaisnojuma dokumentam, kas pamato taksācijas periodā notikušu apliekamu notikumu (finanšu transakcija ir ar mīnusziemi/ plusziemi), grāmatojot: (D) 2368 (K) 6111xx vai (D) 6111xx (K) 2368 ¹⁰³ .
74 180,6	234xxx konti	(2) Nākamajā taksācijas periodā, saņemot attaisnojuma dokumentu, grāmato (D) 234xx (K) 2368, savukārt, datumā, kad saņemts attaisnojuma dokuments par ieņēmumu samazinājumu, reversē, grāmatojot (D) 2368 (K) 234xx ¹⁰⁴ . Ņemot vērā sadaļā "Īstermiņa prasības, saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem un zēmbilances aktīvi" norādīto par kontā 234xx konstatēto, bilances postenim "Īstermiņa prasības" (kontiem 234xx) tiek noteikts apjoma ierobežojums 195 055,9 tūkst. euro (neto vērtība). Arī 2023. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskatā tika noteikts apjoma ierobežojums kontu 234xx bilances vērtībai 32 102,3 tūkst. euro (neto vērtība).
Uzkrātās saistības		
89 280,7	5428 kots	Skatīt sadaļu "Īstermiņa uzkrātās saistības (kots 5428)" 2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskatā par 89 280,7 tūkst. euro ir noteikts apjoma ierobežojums kontā 5428 "Īstermiņa uzkrātās saistības".
5428 kots	74 180,6	2023. gada summas pārgrāmatošana (reversa grāmatojums). Par attiecīgo summu 2023. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskatā tika noteikts apjoma ierobežojums kontā 5428 "Īstermiņa uzkrātās saistības".

Īstermiņa uzkrātās saistības (kots 5428)

2024. gada VID ikgadējā nodokļu pārskata bilances postenī "Saistības" 31.12.2024. ir uzrādītas "Īstermiņa uzkrātās saistības" 385 930,5 tūkst. euro, kas veidojas no:

- 296 649,8 tūkst. euro – IIN aplēses grāmatojuma par 2024. gadu¹⁰⁵, lai nodrošinātu IIN uzskaiti pēc uzkrāšanas principa;
- 89 280,7 tūkst. euro – nodokļu maksātāju pār maksātās nodokļu summas.

Lai pārliecinātos, ka kontā 5428 "Uzkrātās saistības nodokļu un nodevu atmaksām" ir uzrādīti visi taksācijas perioda pirmreizējā attaisnojuma dokumentā, kam nav iestāties iesniegšanas termiņš, aprēķinātie no valsts budžeta atmaksājāmie nodokļi, kas vienlaikus ļautu arī gūt pārliecību, ka VID veic iepriekšējās revīzijās konstatēto trūkumu novēršanu un MAIS pilnveidi, revidenti veica detalizētu darījumu pārbaudi, analītiskās procedūras un konstatēja, ka kontā 5428 "Uzkrātās saistības nodokļu un nodevu atmaksām":

- nav norādīta informācija par 13 no 20 izlasē iekļauto nodokļu maksātāju iesniegtajām pirmreizējām PVN deklarācijām par 2024. gada decembri ar no budžeta atmaksājamo nodokli (iesniegtas 2025. gadā līdz 20.01.2025.) par kopējo summu 2415,2 tūkst. euro.

Tāpat kā 2023. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijā, VID norādīja¹⁰⁶:

Informācija nav norādīta kontā 5428 "Uzkrātās saistības nodokļu un nodevu atmaksām", jo PVN deklarācijas par 2024. gada decembri ar no budžeta atmaksājamo nodokli grāmatojas PVN samazinājuma apstiprinājuma datumā.

No iepriekš minētajiem 13 darījumiem, piemēram: (1) Uzņēmums-B pirmreizējo deklarāciju par 2024. gada decembri iesniedza 13.01.2025., bet PVN samazinājums apstiprināts 05.02.2025.; (2) Uzņēmums-C pirmreizējo deklarāciju par 2024. gada decembri iesniedza 16.01.2025., bet PVN samazinājums apstiprināts 04.02.2025.; (3) Uzņēmums-D pirmreizējo deklarāciju par 2024. gada decembri iesniedza 15.01.2025., bet PVN samazinājums apstiprināts 14.02.2025. Turklāt VID Uzņēmumam-D atmaksu kavējis trīs dienas, nokavējuma nauda (pēc revidenta aprēķina vismaz 359 *euro*) nav aprēķināta un samaksāta nodokļu maksātājam, lai gan atbilstoši PVN likumam¹⁰⁷ – ja atmaksa tiek kavēta, tad saskaņā ar likumu “Par nodokļiem un nodevām”¹⁰⁸, ja pārmaksātās nodokļu summas nepamatoti netiek atmaksātas šajā daļā vai konkrētā nodokļa likumā noteiktajā termiņā, atmaksājamo summu palielina par trim piektdaļām no PVN likumā¹⁰⁹ noteiktās nokavējuma naudas, aprēķinot to no pārmaksāto nodokļu maksājumu summas par katru nokavējuma dienu;

- nav uzrādīti 46 lēmumi (kopsumma 196,2 tūkst. *euro*) no 31.01.2025. pieņemtajiem 255 lēmumiem (kopsumma 993,0 tūkst. *euro*), kas iekļauti MAIS reģistrā “Lēmumi par apstiprinātajām PVN pārmaksām”, kā arī, salīdzinot konta 5428 “Uzkrātās saistības nodokļu un nodevu atmaksām” analītiskā uzskaites kopsummu (bez IIN aplēses) un MAIS reģistrā “Lēmumi par apstiprinātajām PVN pārmaksām” un “Automātiskās PVN atmaksas” norādīto kopsummu, konstatēta starpība 39 745,5 tūkst. *euro*.

Atbilstoši VID 29.01.2024. rezolūcijas Nr. VID.4.2/NNVP_DTNMUD/12 5.2 un 5.3. punktam PVN pārmaksas kontrole (VID apstiprina PVN samazinājumu) tiek veikta manuāli NIS aizpildot PVN kontroles gaitas kartīti. Savukārt MAIS reģistrā “Lēmumi par apstiprinātajām PVN pārmaksām” manuāli ievada informāciju par pārmaksāto PVN summu.¹¹⁰

VID skaidroja¹¹¹:

VID ir konstatējis gadījumus, kad PVN deklarācijas ar pārmaksām negrāmatojas kontā 5428 “Uzkrātās saistības nodokļu un nodevu atmaksām” – kad pirmreizējais dokuments ir iesniegts par summu 0,00 euro un tam ir iesniegts precizējums ar valsts budžetā maksājamo nodokļa summu, kas grāmatojas kā prasības. Par minētajiem gadījumiem ir pieteikts problēmziņojums MAIS-RZ-14890 (.).

Konstatētajos gadījumos, kad PVN deklarācijas ar pārmaksām negrāmatojas kontā 5428, neatbilstības tiks novērstas Valsts kontroles 2023. gada Saimnieciskā gada pārskata revīzijā sniegtā ieteikuma Nr. 3 ieviešanas ietvaros (ieteikuma ieviešanas termiņš ir 02.01.2026.).

Norādīto nepilnību novēršanai Valsts kontrole jau iepriekšējo gadu finanšu revīzijās ir sniegusi ieteikumus. To ieviešanas termiņš šobrīd ir noteikts 02.01.2026. Detalizēti skatīt kopsavilkuma sadaļā [“Ieteikumi”](#).

Nākamo periodu ieņēmumi, saņemtie avansa maksājumi un transferti (konts 5919)

2024. gada VID ikgadējā nodokļu pārskata bilances postenī “Saistības” 31.12.2024. ir uzrādītas “Pārējie nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi” 324 096,8 tūkst. *euro*, kur virsgrāmatā konta 5919 “Pārējie nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi” beigu atlikums 31.12.2024. ir 323 541,0 tūkst. *euro* jeb 99,8 % no bilancē uzrādītā attiecīgā posteņa kopsummas.

Jau 2023. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijā tika konstatēts, ka virsgrāmatas dati 31.12.2023. nesakrīt ar konta 5919 “Pārējie nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi” analītiskās uzskaites datiem. Par konstatēto VID sniedza skaidrojumus, ka *konstatētā problēma tiks risināta problēmziņojuma Nr. MAIS-RZ-11428 ietvaros*.

2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijā ir konstatēts, ka konta 5919 “Pārējie nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi” analītiskajā uzskaitē:

- beigu atlikums ir norādīts par 100,4 tūkst. *euro* lielāks nekā virsgrāmatā attiecīgā konta beigu atlikums; turklāt analītiskajā uzskaitē atlikums ir gan konta debeta, gan kredīta pusē, lai gan virsgrāmatā ir tikai kredīta pusē;
- ar manuāliem grāmatojumiem 31.12.2024. ir veikti būtiski labojumi par 2023. gadā neiegrāmatotām finanšu transakcijām, samazinot konta atlikumu kopā par 274 020,2 tūkst. *euro* (debets 1 124 293,1 tūkst. *euro*, kredīts – 199 258,2 tūkst. *euro*)¹¹², tajā skaitā reversējot (atgriežot) veiktos kļūdu labojumus 2023. gada konsolidētajā saimnieciskā gada pārskatā konta debetā 84 920,4 tūkst. *euro* un kredītā 735 935,1 tūkst. *euro*¹¹³.

Lai arī dažos 05.02.2025. grāmatvedības izziņai¹¹⁴ pievienotajos datu failos ir norādīta informācija – nodokļu maksātāja numurs/personas kods, kas dod iespēju atšifrēt labojumu kopsummu pa nodokļu maksātājiem –, tomēr MAIS šāda informācija nav norādīta (skatīt 5. attēlu). Bez nodokļu maksātāja identifikatora manuālo grāmatojumu analītiskajā uzskaitē nav iespējams gūt pārliecību par veikto labojumu patiesumu. Lai noskaidrotu transakcijas nodokļu maksātāju, MAIS ir jāatver katrs individuālais maksājuma uzdevums.

Saskaņā ar VID sniegto skaidrojumu¹¹⁵:

MAIS funkcionalitāte neparedz tādām finanšu transakcijas veidam (neattiecinātajiem maksājumiem) atspoguļot visu informāciju, t. sk. nodokļu maksātāju datus, kamēr maksājums nav attiecināts pret konkrēto saistību.

Finanšu transakcijas identifikators	Reģistrācijas Nr.	Nosaukums / vārds, uzvārds	Saistības dokumenta numurs	Saistības veids	Ieņēmumu veids	Summas veids	Finanšu operācija	Aprēķina pamatojums	VID kods (kods)	Maksājuma uzdevuma numurs
101251179							Neattiecināts		VK0226	RMZB4996B9-JT
102775101							Neattiecināts		VK0000	20/4/21/32559
817282120							Neattiecināts		VK0000	2021010400545942

5. attēls. Piemērs manuālā grāmatojuma analītiskajai uzskaitē (MAIS konta 5919 “Pārējie nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi” manuālā grāmatojuma transakciju atšifrējums)

- ir manuāli veikts grāmatojums (vienā summā, bez analītiskās uzskaites), kas samazina šī konta atlikumu 31.12.2024. par 948,9 tūkst. *euro*. Lai arī VID iesniedza grāmatvedības izziņu¹¹⁶ un tās pielikumu, tomēr pēc informācijas izvērtēšanas konstatēts, ka tajā nav konkrētās summas atšifrējuma vai norādes uz transakcijām, kas veido šo summu;
- beigu atlikumā iekļauta neatšifrēta ieraksta kopsumma 9 590,9 tūkst. *euro*.

VID par virsgrāmatas un konta analītiskās uzskaites starpību skaidro¹¹⁷:

Pēc 2024. gadā veiktajiem labojumiem par iepriekšējiem periodiem starpība ir samazinājusies, bet konstatētā informācijas neatbilstība starp virsgrāmatu un konta analītisko uzskaiti 2024. pārskata gadā ir saistīta ar problēmziņojumu MAIS-RZ-11428. Problēmziņojums MAIS-RZ-11428 31.03.2025. ir slēgts, jo problēmziņojuma MAIS-RZ-14592 8. punkta ietvaros tiek izstrādāts risinājums (skripts) neatbilstību novēršanai. Kā arī ir izstrādāts analītiskais grāmatvedības kontroles pārskats par neattiecinātajām iemaksām (nākamo periodu ieņēmumi), lai nodrošinātu nodokļu grāmatvedības uzskaites datu salīdzināšanu ar nodokļu administrēšanas uzskaites datiem. Ar skripta palīdzību, kā arī, pamatojoties uz pārskata informāciju, turpināsies datu sakārtošana, t. sk., minētās neatbilstības novēršanai.

Ņemot vērā konstatēto par VID nākamo periodu ieņēmumiem, saņemtajiem avansa maksājumiem un transfertiem, kā arī to, ka Valsts kontrole nevarēja noteikt kļūdas kopējo apmēru, revīzijā nav gūta pārliecība, ka VID ikgadējā nodokļu pārskatā par 2024. gadu kontā 5919 "Pārējie nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi" iekļautā summa ir patiesa.

Ikgadējais pārskats par valsts budžeta finanšu uzskaiti

Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa administrēšana un uzskaitē

Atbilstoši Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumam un uz tā pamata izdotajiem Ministru kabineta noteikumiem transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokli (turpmāk – TEN) un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli (turpmāk – UVTN) administrē VID un Ceļu satiksmes drošības direkcija (turpmāk – CSDD)¹¹⁸.

2024. gadā TEN ieņēmumi ir 102 322,2 tūkst. *euro*, savukārt UVTN ieņēmumi – 28 502,4 tūkst. *euro* (kopā 130 839,7 tūkst. *euro*).

Informācija par ar objektu, kas pielikams ar TEN un UVTN, TEN un UVTN maksātāju un maksāšanu.¹¹⁹

Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis

Objekts: visi transportlīdzekļi, izņemot traktortehniku, tādas automobiļu piekabes un puspiekabes, kuru pilna masa nepārsniedz 3500 kilogramus, tramvajus, trolejbusus, bezceļu transportlīdzekļus, sniega motociklus, mopēdus un velosipēdus.

Maksātājs: (1) transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā norādītais turētājs; (2) vai, ja turētājs nav norādīts, – transportlīdzekļa īpašnieks (valdītājs), kuram Latvijā ir reģistrēts vai tiek reģistrēts ar nodokli pielikamais transportlīdzeklis; (3) vai kura īpašumā, turējumā vai valdījumā esošajam transportlīdzeklim Latvijā tiek izsniegta tranzīta numura zīmes; (4) vai persona, kuras deklarētā dzīvesvieta ir Latvijā un kura daļēbai ceļu satiksmē izmanto ārvalstī reģistrētu M1 un N1 kategorijas automobili.

Maksāšana: līdz 31.12.2024. TEN maksā valsts budžetā par kārtējo kalendāro gadu un par iepriekšējiem kalendārajiem gadiem, ja transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis par iepriekšējiem kalendārajiem gadiem nav maksāts. Sākot no 01.01.2025. – par kārtējo kalendāro gadu līdz tam sekojošā kalendārā gada 31. janvārim un par iepriekšējiem kalendārajiem gadiem, par kuriem šis nodoklis nav maksāts.

Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis

Objekts: maksā par komersanta vai ārvalsts komersanta filiāles, vai zemnieku saimniecības īpašumā vai turējumā reģistrētu vai uz darba līguma pamata lietotu, vai arī no personas, kura nav komersants vai ārvalsts komersanta filiāle, vai zemnieku saimniecība, patapinātu (1) vieglo transportlīdzekli, kurš pēc savas konstrukcijas un iekšējā aprīkojuma ir paredzēts pasažieru un to bagāžas pārvadāšanai, kurā sēdvietu skaits, neskaitot vadītāja vietu, nepārsniedz astoņas sēdvietas un kurš reģistrā reģistrēts kā vieglais, vieglais pasažieru vai vieglais plašlietojuma automobīlis; (2) kravas automobīli ar pilnu masu līdz 3000 kilogramiem, kas ir reģistrēts kā kravas furgons un kam ir vairāk nekā trīs sēdvietas (ieskaitot vadītāja sēdvietu).

Maksātājs: (1) Komersants vai ārvalsts komersanta filiāle, kas ierakstīta komercreģistrā, vai zemnieku saimniecība, kas reģistrēta Uzņēmumu reģistrā, ja komersanta vai ārvalsts komersanta filiāles, vai zemnieku saimniecības īpašumā vai turējumā ir transportlīdzeklis vai komersantam vai ārvalsts komersanta filiālei, vai zemnieku saimniecībai ir pienākums maksāt nodokli.
(2) Ja komersants vai ārvalsts komersanta filiāle, vai zemnieku saimniecība reģistrā nav reģistrēta kā transportlīdzekļa turētājs, bet lieto transportlīdzekli uz darba līguma pamata vai pamatojoties uz patapinājuma līgumu, kas noslēgts ar personu, kura nav komersants vai ārvalsts komersanta filiāle, vai zemnieku saimniecība, šis komersants vai ārvalsts komersanta filiāle, vai zemnieku saimniecība maksā UVTN.
(3) Komersants vai ārvalsts komersanta filiāle, vai zemnieku saimniecība maksā nodokli, ja tā transportlīdzekli uz patapinājuma līguma pamata lieto vairāk nekā 15 dienas viena kalendārā mēneša laikā (neatkarīgi no dienā izmantoto stundu skaita un no tā, vai transportlīdzeklis tiek lietots nepārtraukti vai ar pārtraukumiem).

Maksāšana: (1) UVTN par katru nodokļa maksātāja īpašumā vai turējumā reģistrēto transportlīdzekli iemaksā valsts budžetā par attiecīgo periodu, tas ir, par tiem mēnešiem, skaitot no taksācijas perioda sākuma, kuros šie transportlīdzekļi ir nodokļa maksātāja īpašumā vai turējumā.
(2) Nodokļa maksātājs, ja nodokļa maksātājs reģistrā nav reģistrēts kā transportlīdzekļa turētājs, bet lieto transportlīdzekli uz darba līguma pamata vai pamatojoties uz patapinājuma līgumu, kas noslēgts ar personu, kura nav nodokļa maksātājs, uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli šā līguma laikā maksā katru mēnesi līdz tam sekojošā mēneša 15.datumam.
(3) u. c. Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 13. pantā norādītie maksāšanas nosacījumi.

VID¹²⁰, administrējot TEN un UVTN, ir jāveic likumā “Par nodokļiem un nodevām”¹²¹ noteiktie nodokļu administrācijas pienākumi, izņemot Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā¹²² CSDD noteikto pienākumu. Proti, pirms CSDD sniedz likumā¹²³ paredzēto pakalpojumu, tā pārliecinās, vai nodokļi ir samaksāti likumā noteiktajā apmērā un kārtībā.

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem¹²⁴:

- TEN un UVTN persona maksā, izmantojot šādus maksājumu pakalpojumu veidus: (1) ar tāda maksājumu pakalpojumu sniedzēja starpniecību, kuram ir tiesības sniegt maksājumu pakalpojumus Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma izpratnē; (2) CSDD kasē; (3) CSDD ar maksājumu karti maksājumu karšu pieņemšanas terminālī vai citā alternatīvā sistēmā (piemēram, CSDD uzturētajos un nodrošinātajos e-pakalpojumos);
- CSDD iekasēto TEN un UVTN triju darbdienu laikā iemaksā valsts budžeta kontā, neieskaitot to savā norēķinu kontā;
- CSDD neizsniedz nodokļa aprēķinu par TEN un UVTN maksājuma apmēru;
- TEN un UVTN samaksu apliecina maksājuma reģistrēšana valsts budžeta kontā Valsts kasē, par ko CSDD pirms pakalpojuma sniegšanas pārliecinās budžeta elektronisko norēķinu sistēmā *eKase*, ja informācija par nodokļa samaksu nav pieejama transportlīdzekļu reģistrā;
- TEN un UVTN vai tā daļu atmaksā VID; atmaksājot TEN un UVTN, VID datus transportlīdzekļu reģistrā un budžeta elektronisko norēķinu sistēmā *eKase* pārbauda, izmantojot pieslēgumu tiešsaistes datu pārraides režīmā.

TEN un UVTN maksājumu iemaksā valsts budžetā nodokļu administrācijas (CSDD) norādītajos budžeta kontos¹²⁵, kurus tā publicē savā tīmekļvietnē¹²⁶.

CSDD¹²⁷, pirms sniedz Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā paredzēto pakalpojumu¹²⁸, pārliecinās, vai: (1) TEN ir samaksāts likumā¹²⁹ noteiktajā apmērā par kārtējo kalendāro gadu un par iepriekšējiem kalendārajiem gadiem, ja iepriekšējos kalendārajos gados transportlīdzeklis ir bijis reģistrēts Latvijā; (2) UVTN ir samaksāts saskaņā ar likumu¹³⁰ par iepriekšējo taksācijas periodu un par periodu līdz attiecīgā pakalpojuma sniegšanai taksācijas periodā, ieskaitot mēnesi, kurā pakalpojums tiek sniegts.

Ministru kabineta 19.09.2024. sēdē¹³¹ tika nolemts, ka Finanšu ministrijai jāveic grozījumi Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā. Grozījumu, kas spēkā no 01.01.2025., mērķis ir noteikt transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa samaksas termiņu, t.i., kalendārajam gadam sekojošā gada 31. janvāri, kā arī indeksēt transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likmes par 10 %, ņemot vērā inflācijas pieauguma tempu no 2021. gada un ir kompensējošais mehānisms darbaspēka nodokļu izmaiņu radītajam samazinājumam valsts budžeta ieņēmumos.

Finanšu ministrijas Uzkrājuma principa vadības komitejas 28.05.2015. sēdē lēma¹³², ka CSDD administrētajiem nodokļiem nav ieviešams uzkrāšanas princips, ņemot vērā to, ka minētajiem nodokļiem ir noteikta īpaša maksāšanas un iekasēšanas kārtība. Attiecīgi arī Ministru kabineta noteikumos¹³³, kas nosaka grāmatvedības uzskaites kārtību, norādīts, ka šie noteikumi neattiecas uz CSDD administrēto nodokļu un nodevu ieņēmumu uzskaiti.

Kopš 2021. gada valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē par VID administrētajiem valsts budžeta maksājumiem tiek veikta saskaņā ar uzkrāšanas principu, un VID sagatavo VID ikgadējo nodokļu pārskatu¹³⁴. Lai arī TEN un UVTN ir noteikta atšķirīga uzskaites kārtība, tomēr VID ir iesaistīts šo nodokļu administrēšanā un VID ikgadējā nodokļu pārskatā nav iekļauti šo nodokļu ieņēmumi 130 839,7 tūkst. *euro* (TEN – 102 322,2 tūkst. *euro*, UVTN – 28 502,4 tūkst. *euro*). Tādējādi visi nodokļu ieņēmumi nav uzrādīti vienkopus, piemērojot vienotus uzskaites principus.

Ņemot vērā grozījumus Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā, kas stājas spēkā 01.01.2025., ir izveidoti atbilstoši apstākļi, lai nodrošinātu TEN uzskaiti pēc uzkrāšanas principa. Tas nodrošinās, ka konsolidētajā saimnieciskā gada pārskatā ieņēmumi un izdevumi tiks atzīti periodā, kad tie radušies, neatkarīgi no naudas saņemšanas vai samaksas, kā arī tiks uzrādīta pilnīga informācija par prasībām un saistībām. Lai virzītos uz vienotu kārtību, uzskaitē pēc uzkrāšanas principa ir jāievieš arī UVTN.

Kā sadaļā [“VID ikgadējais nodokļu pārskats par 2024. gadu”](#) norādīts – atbilstoši Likumam par budžeta un finanšu vadību¹³⁵ no 2021. gada valsts budžeta ieņēmumu uzskaitē par VID administrētajiem valsts budžeta maksājumiem tiek veikta saskaņā ar uzkrāšanas principu¹³⁶, un VID sagatavo VID ikgadējo nodokļu pārskatu.

Ministru kabineta noteikumi¹³⁷, kuri nosaka, kā tiek uzskaitīti VID administrētie nodokļi, nodevas un citi maksājumi valsts budžetā, neattiecas uz CSDD administrēto nodokļu un nodevu ieņēmumu uzskaiti. Tāpēc, lai TEN un UVTN ieņēmumi tiktu norādīti konsolidētajā saimnieciskā gada pārskatā, Valsts kase šos ieņēmumus iekļauj pārskatā par valsts budžeta finanšu uzskaiti.

Valsts kases par 2024. gadu sagatavotajā ikgadējā pārskatā par valsts budžeta finanšu uzskaiti ir uzrādīti TEN ieņēmumi un UVTN ieņēmumi 130 839,7 tūkst. *euro*, kas norādīti pēc naudas plūsmas principa, tas ir, ieņēmumus atzīstot naudas saņemšanas brīdī. Pārskata bilancē nav uzrādīta informācija par TEN un UVTN prasībām un saistībām, jo nodokļu uzskaitē netiek ievērots uzkrāšanas princips. Tas nozīmē, ka ieņēmumi un izdevumi nav atzīti periodā, kad tie radušies, neatkarīgi no naudas saņemšanas vai samaksas, kā arī nav nosakāma ietekme uz budžeta izpildes rezultātu.

Ņemot vērā grozījumus Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā, kas stājas spēkā 01.01.2025., ir radīti priekšnosacījumi, lai TEN, sākot no 2025. gada, norādītu VID ikgadējā nodokļu pārskatā, ievērojot uzkrāšanas principu. Lai TEN tiktu maksāts regulāri jau sākot no 2026. gada par 2025. gadu un iepriekšējiem gadiem¹³⁸, katru gadu:

- TEN maksā valsts budžetā par kārtējo kalendāro gadu līdz tam sekojošā kalendārā gada 31. janvārim un par iepriekšējiem kalendārajiem gadiem, par kuriem šis nodoklis nav maksāts;¹³⁹

- CSDD TEN maksātājiem, kas nav samaksājuši TEN līdz 31. janvārim, līdz attiecīgajam kalendārajam gadam sekojošā kalendārā gada 10. janvārim nosūta informatīvu paziņojumu par TEN maksāšanu¹⁴⁰.

Likumā noteikto pienākumu izpildei CSDD pilnveidos¹⁴¹ TEN administrēšanas pieeju, tajā skaitā informācijas apkopošanu sadalījumā pa nodokļu maksātājiem. Apkopoto informāciju par TEN maksātājiem, kas nav samaksājuši nodokli par iepriekšējiem periodiem līdz kārtējā kalendārā gada 31. janvārim, kā arī tiem aprēķināmo nodokļa summu, CSDD iesniegs VID.

Ņemot vērā TEN un UVTN ieviestos nomaksas kontroles mehānismus, ka CSDD pirms likumā¹⁴² paredzētā pakalpojuma sniegšanas pārlicinās, vai nodokļi ir samaksāti likumā noteiktajā apmērā un kārtībā, TEN tiek samaksāts par ar nodokli apliekamajiem objektiem, kam tas ir jāmaksā.

Savukārt par UVTN revīzijā konstatēts, ka nevienā no UVTN administrējošajām institūcijām nav ieviestas kontroles, lai gūtu pārliecību, ka nodokļa maksātāji ir veikuši samaksu par visiem ar nodokli apliekamajiem objektiem, piemēram, par uz darba līguma, patapinājuma līguma pamata lietotu transportlīdzekli, jo nodokļa maksātājam nav noteikts pienākums šādu informāciju nevienā no administrējošajām institūcijām iesniegt. Nodokļa nomaksā valsts pašaujas uz maksātāja godprātību.

Ņemot vērā, ka nevienā no TEN un UVTN administrējošajām institūcijām nav pieejama pilnīga informācija par ar UVTN apliekamajiem objektiem, šobrīd nav iespējams nodrošināt uzkrāšanas principa ieviešana uzskaitē.

Ieteikums

Lai konsolidētajā saimnieciskā gada pārskatā būtu vienota visu nodokļu ieņēmumu uzskaitē un visi nodokļu ieņēmumi tiktu norādīti vienuviet, Finanšu ministrijai sadarbībā ar VID un CSDD:

- nodrošināt, ka TEN ieņēmumi tiktu iekļauti VID ikgadējā nodokļu pārskatā, uzskaitē piemērojot uzkrāšanas principu, ņemot vērā, ka 01.01.2025. stājās spēkā grozījumi Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā, kas nodrošina priekšnoteikumu uzkrāšanas principa ieviešanā TEN uzskaitē;
- radīt priekšnoteikumus un veikt attiecīgas darbības uzkrāšanas principa ieviešanai UVTN ieņēmumu uzskaitē un nodokļa ieņēmumu iekļaušanai VID ikgadējā nodokļu pārskatā.

Konsolidētais saimnieciskā gada pārskats

Ilgtspēja valsts finanšu vadībā

Nodaļā vērtēti, Valsts kontroles ieskatā, šobrīd aktuālākie ilgtspējas jautājumi valsts finanšu vadībā:

- valsts parāds, sniedzot īsu ieskatu par valsts parādu, tā apkalpošanas izdevumiem un valsts kredītreitingu;
- ilgtermiņa finanšu plānošana, vēršot uzmanību uz *Rail Baltica* projekta finansēšanu, uz valsts ieguldījumu *airBaltic*, uz enerģētikas politikas pārvaldību, kā arī izdevumu palielināšanu aizsardzībai;
- sabiedrības novecošanās un pensijas, kur galvenais akcents ir uz būtisku izdevumu palielināšanos pensiju izmaksai.

Likums par budžetu un finanšu vadību¹⁴³ nosaka, ka valsts parāds ir uz valsts budžetu attiecināmo saistību kopējā summa naudas izteiksmē budžetu parāda instrumentu klasifikācijas kategorijās.

Pēc Latvijas nacionālās metodoloģijas¹⁴⁴ valsts parādu veido valsts struktūru¹⁴⁵ parāds, izņemot valsts sektorā ietvertos kontrolētos un finansētos komersantus, ostu un brīvostu pārvaldes, speciālās ekonomiskās zonas, saskaņā ar institucionālo sektoru klasifikāciju.

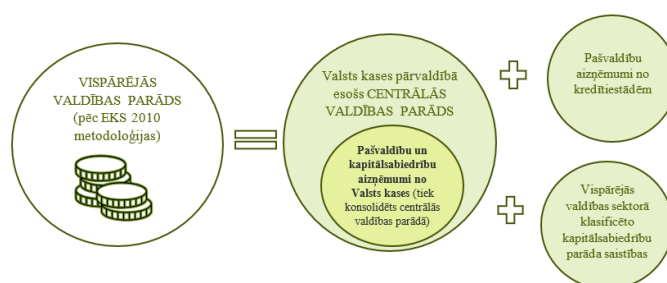
Savukārt vispārējā valdība aptver visu valsts un pašvaldību pārvaldes struktūru, kā arī valsts sociālās apdrošināšanas iestādes. Šajā sektorā iekļauj valsts un pašvaldības budžeta iestādes, budžeta nefinansētas iestādes, no valsts budžeta daļēji finansētas atvasinātas publiskas personas un to izveidotās iestādes, publiskos nodibinājumus, kā arī valsts un pašvaldību kontrolētas un finansētas kapitālsabiedrības.¹⁴⁶

Visām ES dalībvalstīm vispārējās valdības parādu novērtē pēc Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmas 2010 (turpmāk – EKS 2010) un tajā ietilpst valsts un pašvaldību konsolidētais parāds, vispārējās valdības sektorā klasificēto uzņēmumu parāds un citas saistības atbilstoši EKS 2010 metodoloģijas prasībām. Atbilstoši EKS 2010 uzskaita arī ES dalībvalstu makroekonomisko rādītāju un publisko finanšu statistiku, kas ir ES fiskālās pārvaldības pamatā, un, tajā skaitā, izmanto Māstrihtas parāda uzraudzībai¹⁴⁷, kas nedrīkst pārsniegt 60 % no IKP vai ir ticami lejupejošs.

Ilgtspējīgas attīstības pamatideja aicina apmierināt esošās paaudzes vajadzības, līdzsvarojot sabiedrības labklājības, vides un ekonomiskās attīstības intereses, vienlaikus nodrošinot vides prasību ievērošanu un dabas daudzveidības saglabāšanos, lai nemazinātu nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanas iespējas.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (Latvija 2030)

6. attēls. Valsts kases skaidrojums – no kā sastāv vispārējās valdības parāds

Savukārt pašvaldību gadījumā valsts ir noteikusi 20 % sliekšni, kuram iestājoties pašvaldībā veicama finanšu stabilizācija:

- līdz 31.12.2024. bija noteikts¹⁴⁸, ka pašvaldības parāda saistības, kurām iestājies atmaksāšanas termiņš kārtējā saimnieciskajā gadā, kopā ar iepriekšējo gadu parāda saistībām, kurām iestājies atmaksāšanas termiņš, nepārsniedz 20 % no pašvaldības kārtējā saimnieciskā gada budžeta kopapjoma;
- no 01.01.2025. noteikts¹⁴⁹, ka pašvaldības saistību (aizņēmumu, galvojumu un citu ilgtermiņa saistību) ikgadējais apmērs kopā ar maksājumu nokavējumiem, kas ir ilgāki par 30 dienām, pret kreditoriem nepārsniedz 20 % no pašvaldības kārtējā gada plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem bez valsts budžeta transfertiem noteikta mērķa finansēšanai.

Valsts parāds pēdējos gados strauji pieaug, kas galvenokārt ir saistīts ar valsts budžeta deficītu, valsts aizdevumu izsniegšanu, kā arī resursu rezerves uzturēšanu dažādu risku vadībai. Valsts kontrole vērš uzmanību uz Finanšu ministrijas 18.07.2025. konsolidētā saimnieciskā gada pārskata vadības ziņojumā norādīto informāciju:

- valsts parāds, kas 2024. gada beigās ir 19 056 047,0 tūkst. *euro* nominālvērtībā (bez parāda vērtspapīriem piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultāta), pieaudzis par 8 %. Tā pieaugums saistīts ar pagājušajā gadā veiktajiem aizņemšanās pasākumiem kopējās finansēšanas nepieciešamības nodrošināšanai, tai skaitā, lai finansētu valsts budžeta deficītu un pārfinansētu valsts parāda saistības;
- lai gan Latvijas ekonomikas un fiskālie rādītāji līdz šim ir bijuši noturīgi pret Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā netiešo ietekmi, taču, ekonomikas ātrāku izaugsmes atjaunošanos un valsts budžeta deficīta līmeņa samazināšanos var aizkavēt izdevumu pieaugums prioritārām jomām – valsts drošībai un aizsardzībai;

Lai gan Eiropas Komisijas Eiropas semestra jeb pusgada pavasara paketē Latvijas neto izdevumu pieaugumu ir novērtējusi kā atbilstošus ES fiskālās disciplīnas noteikumiem, tomēr:

- ņemot vērā lēnāku IKP pieaugumu un pieaugošos izdevumus valsts aizsardzībai, kā arī nākamajos gados pārfinansējamo valsts parāda saistību apmēru, ļoti būtiski noturēt Latvijas kredītreitingu vismaz esošajā līmenī, lai finanšu tirgu uzticība valsts kredībspējai saglabātos arī turpmāk. Kredītreitinga pazemināšana var ietekmēt iespējas nodrošināt aizņemšanos finanšu tirgos ar labvēlīgiem nosacījumiem, izraisot valsts parāda apkalpošanas izdevumu pieauguma risku ilgtermiņā, kā arī valsts kā aizņēmēja reputāciju kopumā;

- finansiālā nenoteiktība un trūkumi finanšu plūsmas plānošanā, piemēram, enerģētikas politikas pārvaldībā, investīciju jeb finanšu ieguldījumu plānošanā, kā arī finanšu līdzekļu izlietošanas uzraudzības trūkumi, var ietekmēt valsts budžetu un parāda apmēru, kā arī negatīvi ietekmēt valsts ekonomisko attīstību;
- valsts parāda pieauguma ierobežošana, Latvijai būs liels izaicinājums apstākļos, kad Eiropas Komisija ir atbalstījusi Latvijas pieteikumu izmantot elastību ES fiskālajos noteikumos, lai ievērojami palielinātu aizsardzības izdevumus;
- sabiedrības straujā novecošanās un demogrāfiskā situācija (ņemot vērā arī demogrāfiskā prognozes nākotnei) nākotnē var radīt būtisku ietekmi uz valsts budžeta izdevumiem un attiecīgi uz valsts parādu.

Valsts parāds

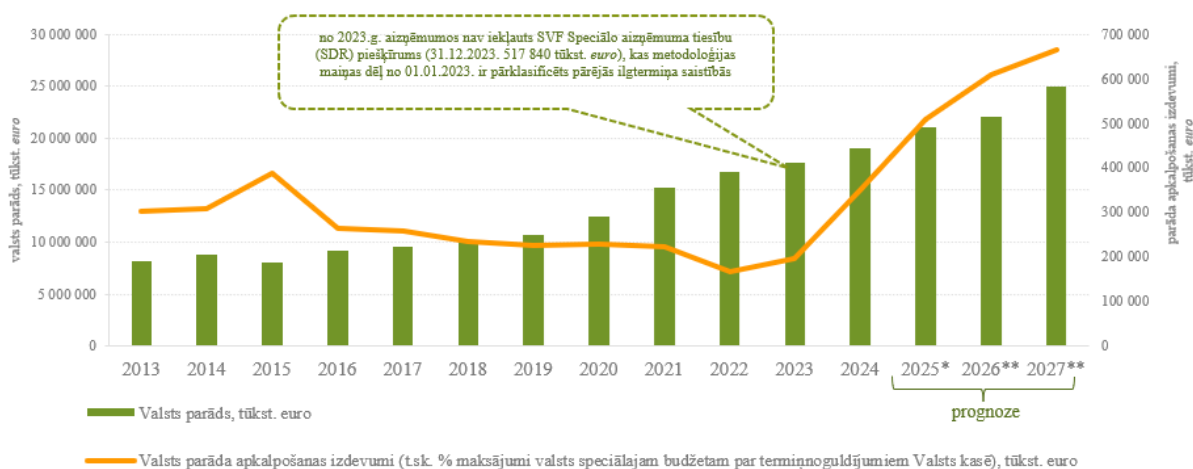
Valsts parāds un tā apkalpošanas izdevumi

Valsts parāds 2024. gada beigās (pēc nacionālās metodoloģijas) ir 19 056 047,0 tūkst. *euro* (bez parāda vērtspapīriem piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultāta), gada laikā palielinoties par 1 405 708,9 tūkst. *euro* jeb 8 %.

Konsolidētā saimnieciskā gada pārskata vadības ziņojumā¹⁵⁰ norādīts:

Resursu piesaiste 3,1 mljrd. euro apmērā veikta gan emitējot obligācijas starptautiskajos finanšu tirgos (..) gan ar krājobligācijām no privātpersonām (..) Valsts pamatbudžetā kapitālie izdevumi (..) salīdzinājumā ar 2023. gadu pieauguši par 179,7 milj. euro jeb 21,3 % – galvenokārt pamatfunkciju bruto pamatkapitāla veidošanai aizsardzības nozares investīciju un ES fondu projektiem. Tostarp valsts pamatbudžeta kapitālie izdevumi Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta līdzfinansētajam Rail Baltica projektam 2024. gadā bija 158,0 milj. euro, kas ir par 9,8 milj. euro jeb 6,6 % vairāk nekā 2023. gadā.

No 2013. gada līdz 2024. gadam valsts parāds¹⁵¹ un tā apkalpošanas izdevumi¹⁵² ir palielinājušies (skatīt 7. attēlu). Iemesls tam ir nepieciešamība valstij aizņemties, lai nodrošinātu finanšu resursus kopējās finansēšanas nepieciešamībai, kuru galvenokārt veido valsts budžeta deficīts, valsts parāda atmaksa, valsts izdevumu izsniegšana (pašvaldībām, kapitālsabiedrībām, ostām un augstskolām), kā arī resursu rezerves uzturēšanai dažādu risku vadībai paaugstinātas nenoteiktības apstākļos.

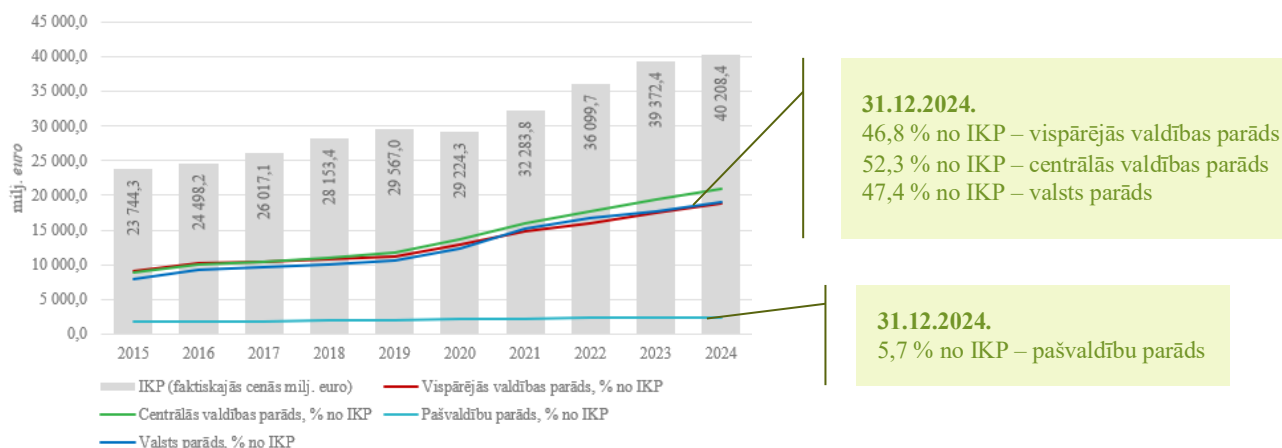

* Valsts budžeta apakšprogramma "31.02.00 – Valsts parāda vadība" plānotie valsts parāda apkalpošanas izdevumi 2025.gadam (Likuma "Par valsts budžetu 2025.gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027.gadam" 4.pielikuma "Valsts pamatbudžeta ieņēmumi un izdevumi pa programmām un apakšprogrammām"), kā arī no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu 2025. gadam plānotie procentu izdevumi par aizņēmumiem ārpus Valsts kases. Valsts parāda maksimāli pieļaujamais apjoms 2024.gadam.

**Valsts budžeta apakšprogramma "31.02.00 – Valsts parāda vadība" 2026. un 2027.gadam maksimāli pieļaujamais apjoms (Likuma "Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027.gadam" 11.pielikuma "Valsts budžeta ilgtermiņa saistību maksimāli pieļaujamais apjoms"). Valsts parāda prognoze 2026.–2027.gadam – Likuma "Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027.gadam" paskaidrojumi (4.sadaļa "Valsts parāda, aizdevumu un galvojumu finansālo saistību kopsavilkums").

7. attēls. Valsts parāda un tā apkalpošanas izdevumu izpilde no 2013. gada līdz 2024. gadam un 2025., 2026. un 2027. gadā plānotie valsts parāda apkalpošanas izdevumi

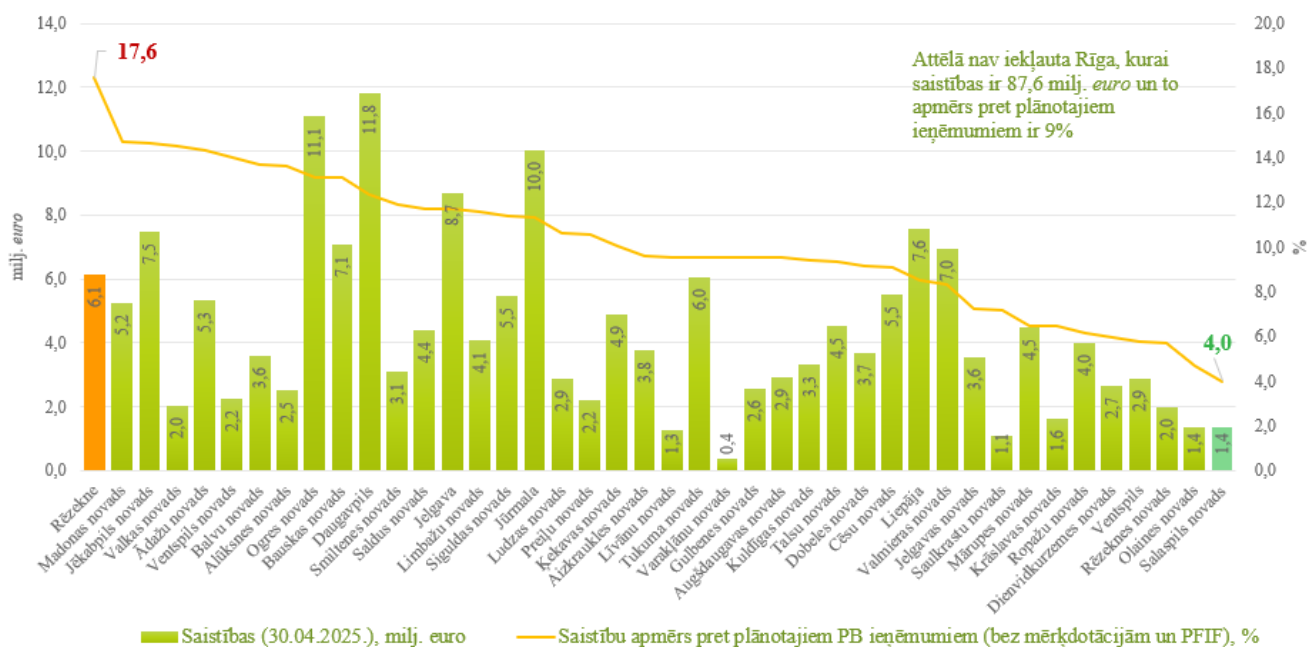
Pēc EUROSTAT datiem 2024. gadā Latvijas vispārējās valdības parāds¹⁵³ joprojām ir zemāks par vidējo ES valstīs – 46,8 % no IKP. Savukārt, pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem¹⁵⁴, 2024. gadā Latvijas vispārējās valdības parāds procentos no IKP (konsolidācijas un veiktās korekcijas parāda uzskaitē atbilstoši EKS 2010 metodoloģijai) bija zemāks nekā centrālās valdības parāds, kas bija 52 % no IKP (skatīt 8. attēlu).

8. attēls. IKP (faktiskajās cenās, milj. euro), vispārējās valdības, centrālās valdības, valsts un pašvaldību parāds (% no IKP), 2015.–2024. gads

Finanšu ministrijas norāda¹⁵⁵: (1) vispārējās valdības budžeta deficīts 2026. gadā samazināsies līdz 3,0 % no IKP, 2027. gadā – palielināsies līdz 3,2 % no IKP, 2029. gadā – samazināsies līdz 2,3 % no IKP; (2) vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP līdz 2026. gada beigām palielināsies līdz 49,5 %, 2026. gadā – domājams, palielināsies līdz 52,8 %, no 2027. gada un tad pakāpeniski samazināsies līdz 51,3 % 2029. gadā. Eiropas Komisija 2025. gada pavasara prognozē paredz, ka valdības budžeta deficīts 2026. gadā saglabāsies 3,1 % no IKP, savukārt vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP līdz 2026. gada beigām pieaugs līdz 49,3 %.

Izvērtējot Finanšu ministrijas [tīmekļvietnē](#) pieejamo informāciju par pašvaldību finanšu rādītājiem¹⁵⁶, konstatēts, ka 2024. gadā neviena no pašvaldībām nepārsniedza noteikto 20 % pieļaujamo saistību robežu. Tomēr Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības 2025. gadā (līdz gada beigām) atmaksājamo saistību summa jau sasniedza 17,6 % (skatīt 9. attēlā).¹⁵⁷

9. attēls. Pašvaldību uzņemto saistību apmērs 30.04.2025. salīdzinājumā ar plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem

Valsts kredītreitings

Valsts kredītreitingu nosaka vairākas starptautiskas reitingu aģentūras. Saskaņā ar Valsts kases [tīmekļvietnē](#) norādīto informāciju Latvijas kredītreitingu nosaka trīs atpazīstamākās starptautiskās reitinga aģentūras “Moody's Investors Service”, “Fitch Ratings” un “S&P Global”, kā arī Japānas reitingu aģentūra “R&P”. Pašlaik aģentūras ir novērtējušas Latvijas kredītreitingu “A” līmenī ar stabilu nākotnes prognozi.

Ilgtermiņa finanšu plānošana

Rail Baltica projekta finansēšana

Rail Baltica projekts ir lielākais infrastruktūras projekts Baltijā. Tā mērķis ir integrēt Baltijas valstis Eiropas dzelzceļu tīklā, izbūvējot jaunu dzelzceļa infrastruktūru (ar Eiropas standarta sliežu platumu 1435 mm) no Tallinas caur Pērnavu–Rīgu–Panevėžu–Kauņu līdz Lietuvas–Polijas robežai, iekļaujot Viļņas–Kauņas savienojumu kā daļu no dzelzceļa tīkla.

Kopējās *Rail Baltica* projekta īstenošanai plānotās izmaksas 2017. gadā tika aplēstas 5 774 475,5 tūkst. *euro*, no tām 1 968 411,6 tūkst. *euro* – Latvijai. Šobrīd projekts kopš tā sākotnējās idejas ir pieaudzis apjomā, kā arī pieaugušas tā izmaksu aplēses. Kopējās izmaksas salīdzinājumā ar 2017. gada izmaksu un ieguvumu analīzes aplēsēm ir pieaugušas aptuveni četras reizes, sasniedzot 23 848 509,6 tūkst. *euro*. No tiem 9 586 887,6 tūkst. *euro* ir Latvijas posma izmaksas.¹⁵⁸

Valsts kontrole jau 2019. gada revīzijā¹⁵⁹ par *Rail Baltica* projekta īstenošanu norādīja, ka ES finansējuma nenoteiktība un Baltijas valstu ilgtermiņa finanšu plānošanas nepilnības var radīt risku projekta īstenošanā. Igaunijas, Latvijas un Lietuvas Finanšu ministrijas nav tieši iesaistījušās finansējuma piesaistē *Rail Baltica* projekta īstenošanai, un to rīcībā nav visaktuālākās informācijas.

Atkārtoti jau 2024. gadā Valsts kontrole norādīja, ka nav mainījusies pieeja, kādā valsts budžeta ilgtermiņa saistībās tiek norādīts *Rail Baltica* projekta Latvijas posma ieviešanai nepieciešamais finansējums. Vienlaikus kā būtisku risku projekta īstenošanai norādot finansējuma (līdz šim esošais – valsts budžets un ES fondi) trūkumu vajadzīgajā laikā, ne tikai tāpēc, ka ir pieaugušas paredzamās izmaksas, bet arī tāpēc, ka pašreizējais ES finansējuma periods beidzas 2027. gadā un ir paredzams divu gadu finansējuma pārrāvums 2027.–2028. gadā. Tas veicinājis nepieciešamību projekta īstenošanai analizēt arī alternatīvus finansējuma avotus. Projekta pušu ieskatā, visreālākā alternatīva finansēšanas iespēja ir finansējuma palielinājums no valstu budžetiem, saņemot valsts aizdevumu. Tomēr aizņemoties valstīm ir jāņem vērā Stabilitātes un izaugsmes pakts¹⁶⁰, kas ietver vispārējo valdības budžeta deficīta un parāda kritērijus.

Satiksmes ministrija ir sagatavojusi informatīvo ziņojumu pamatojoties uz Ministru kabineta¹⁶¹ doto uzdevumu izvērtēt visas iespējamās alternatīvas (tostarp kravu plūsmas pilnvērtīgai nodrošināšanai caur Rīgu) un sagatavot priekšlikumus Rīgas valstspilsētas savienošanai ar *Rail Baltica* dzelzceļa trasi.

Ministru kabinets 10.12.2024. izskatīja Satiksmes ministrijas sagatavoto informatīvo ziņojumu “Par *Rail Baltica* projekta ieviešanas scenāriju Latvijas teritorijā”¹⁶² un konceptuāli atbalstīja piedāvāto *Rail Baltica* projekta ieviešanas scenāriju Latvijas teritorijā, kas, citstarp nosaka Satiksmes ministrijai sadarbībā ar citām ministrijām rast risinājumus finansējuma piesaistei.

Finanšu ministrija norāda¹⁶³:

Rail Baltica projekta finansējums joprojām ir galvenais izaicinājums, lai savlaicīgi sasniegtu izvirzītos mērķus. Tiek meklēti risinājumi finansējuma piesaistei projektam – ES Kohēzijas fondu un AF pārdale, valsts budžets, kā arī privātās-publikās partnerības modelis.

Valsts ieguldījums *airBaltic*

Latvijas valsts kopējais ieguldījums *Air Baltic Corporation*, AS (turpmāk – *airBaltic*) pamatkapitālā veido jau 545 000,0 tūkst. *euro*. Covid-19 pandēmijas laikā valsts ieguldīja kopumā 340 000,0 tūkst. *euro*, no tā lielākais ieguldījums 250 000,0 tūkst. *euro* bija 2020. gadā ar mērķi mazināt Covid-19 krīzes sekas. 2024. gada beigās valsts līdzdalība *airBaltic* pamatkapitālā sasniedza 97,97 %.

2021. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijā tika veiktas pārbaudes un sagatavots [starpziņojums](#) par Satiksmes ministrijas ieguldījumiem aviācijas nozares kapitālsabiedrībās Covid-19 krīzes seku mazināšanai, tajā skaitā par 250 000,0 tūkst. *euro* ieguldījumu *airBaltic* pamatkapitālā. Pārbaudes rezultātā Satiksmes ministrijai tika sniegti ieteikumi kapitālsabiedrību pārvaldības procesa pilnveidošanai un Ministru kabinetam tika sniegts priekšlikums valsts ieguldījuma *airBaltic* uzraudzībai.

Valsts kontrole veica sniegto ieteikumu ieviešanas pārbaudi un 2025. gadā sagatavoja [starpziņojumu](#) “Kā valsts uzraudzīja Covid-19 laikā veikto ieguldījumu *airBaltic*?”, kurā aprakstīts secinātais, ka nevienā no uzraudzības līmeņiem – Satiksmes ministrija, *airBaltic* padome, Ministru kabinets – nav veiktas pietiekamas darbības, kas, iespējams, sekmētu valsts ieguldījuma atgūšanu. Ministru kabinets nav izveidojis īpašu kārtību ieguldījuma atgūšanas riska pārvaldībai, lai gan to 2021. gadā rosināja Valsts kontrole. Savukārt Satiksmes ministrija nav veikusi būtiskus uzlabojumus kapitālsabiedrības pārvaldībā. Valsts kontrole aicināja Ministru kabinetu steidzami stiprināt valstij piederošo *airBaltic* kapitāldaļu uzraudzību, iespējams, to nododot citas ministrijas vai kompetentas institūcijas pārziņā, lai mazinātu riskus valsts budžetam.

Enerģētikas politikas pārvaldība

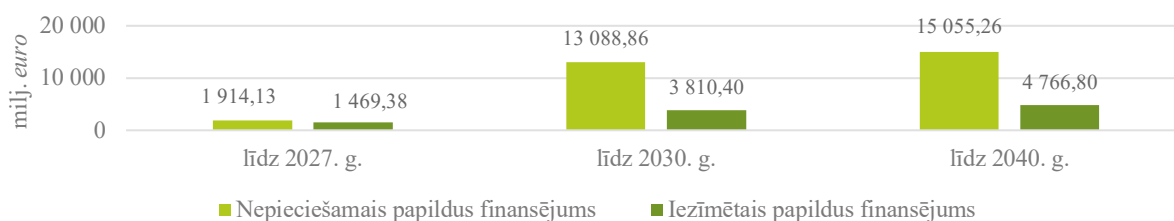
Latvijas valsts enerģētikas un klimata politikas pamatprincipus, mērķus un rīcības virzienus līdz 2030. gadam nosaka pamata attīstības plānošanas dokuments enerģētikas nozarei – Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam¹⁶⁴ (turpmāk – NEKP).

Lai noskaidrotu vai Latvijā izveidotā enerģētikas politikas pārvaldība nodrošina efektīvu lēmumu pieņemšanu enerģētikas nozares attīstībai, Valsts kontrole 2024. gadā veica [lietderības revīziju](#), kurā secināja, ka valstī izveidotā enerģētikas politikas pārvaldība nenodrošina mērķtiecīgu virzību uz NEKP noteikto ambiciozo mērķu sasniegšanu, kā arī nesniedz skaidru redzējumu par to, kā finansēt mērķu sasniegšanai nepieciešamos pasākumus. Nav izsekojama NEKP plānoto pasākumu un darbību ietekme uz mērķrādītāju sasniegšanu, turklāt plānotajām darbībām tikai daļēji ir apzināti resursi un to avoti. Lielākā daļa mērķu ir sasniedzami, tikai veicot papildu darbības un piesaistot papildu finansējumu.

Finanšu ministrijas informatīvā ziņojumā “Fiskālo risku deklarācija” norādīts¹⁶⁵ (skatīt 10. attēlu):

NEKP indikatīvais novērtējums par nepieciešamo papildus investīciju apjomu (nav iekļauts finansējums aktivitātēm, kas ir paredzēts esošā budžeta ietvaros) plānā aprakstīto pasākumu īstenošanai (visu NEKP plānā minēto pasākumu īstenošana nenodrošinās visu mērķu sasniegšanu) līdz 2030. gadam sasniedz 13 088,9 milj. euro. Turklāt, vairākiem pasākumiem nav datu par nepieciešamo finansējumu, kas nozīmē, ka šis apjoms varētu būt lielāks.

NEKP īstenošanai paredzēts izmantot gan valsts un pašvaldību budžeta finansējumu, gan piesaistīt ES finanšu vai citu finansējuma avotu līdzekļus un privāto kapitālu, atkarībā no pasākuma rakstura. No papildus nepieciešamajiem 13 088,9 milj. euro līdz 2030. gadam šobrīd ir iezīmēti 3 810,4 mljrd. euro jeb 29,1 %¹⁶⁶.

10. attēls. Kopējais kumulatīvais investīciju apjoms, kas papildus nepieciešams, lai īstenotu NEKP minētos pasākumus, milj. euro¹⁶⁷

Vienlaikus lietderības [revīzijā](#) ir secināts, ka lai arī ir apzināti riski saistībā ar NEKP īstenošanai nepieciešamā finansējuma trūkumu un piesaistes problēmām, šobrīd jautājums joprojām pamatā tiek risināts nākotnes darbību formā, uzsākot vajadzību apzināšanu, meklējot risinājumus ierobežotu laika un cilvēkresursu apstākļos u. c. Ņemot vērā, ka no NEKP apstiprināšanas ir pagājuši jau četri gadi un līdz rezultātu sasniegšanai atlikuši seši gadi, revidentiem nav pārliecības, ka finansējuma piesaiste vispār ir iespējama. Jāņem vērā, ka bez finansējuma piesaistes NEKP mērķi nav sasniedzami, līdz ar to pastāv būtisks mērķu nesasniegšanas un attiecīgi Eiropas Komisijas sankciju risks. Par mērķu neizpildi Eiropas Komisijai ir tiesības vērsties pret Latviju Eiropas Savienības Tiesā, jo mērķu neizpilde ir uztverama kā ES tiesību aktu neizpilde. Eiropas Savienības Tiesa var piemērot dalībvalstij finanšu sankcijas – gan soda naudu, gan kavējuma naudu; un jāņem vērā, ka jāmaksā būs līdz pilnīgai mērķu izpildei, jo sankciju piemērošana neatbrīvo no saistībām.

Izdevumu palielināšana aizsardzībai

Aizsardzības un drošības fonda izveide. Ministru kabineta 13.05.2025.¹⁶⁸ sēdē tika izskatīts informatīvais ziņojums “Plāns efektīvai aizsardzības un drošības finansējuma palielināšanai”, kā rezultātā:

- Aizsardzības ministrijai sadarbībā ar Finanšu ministriju un Iekšlietu ministriju tika uzdots līdz 01.08.2025. sagatavot un aizsardzības ministram iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā likumprojektu par Aizsardzības un drošības fonda izveidi;
- atbilstoši budžeta sagatavošanas grafikam Finanšu ministrijai tika uzdots Ministru kabinetā atbalstītos priekšlikumus valsts aizsardzības, NATO spēju mērķu sasniegšanas un drošības vajadzībām iekļaut prioritārajos pasākumos, rezervējot finansējumu 74. resora atsevišķā budžeta programmā “Aizsardzības un drošības fonds” un izskatīt iespējas likumprojektu par Aizsardzības un drošības fonda izveidi pēc izskatīšanas Ministru kabinetā iekļaut valsts budžeta pavadošo likumprojektu paketē.

Kā iespējamie papildu finansējuma avoti tika noteikti:

- vispārējās valdības budžeta deficīta palielinājums, kas 2025.–2028. gada periodā tiek veikts saskaņā ar valsts izņēmuma klauzulas noteikumiem; no 2029. gada deficīta palielinājums tiek veikts par 0,5% no IKP, samazinot Fiskālās disciplīnas likumā¹⁶⁹ noteikto minimāli plānojamo vispārējās valdības budžeta strukturālo bilanci;

- iespējamais ienākumu palielinājums kapitālsabiedrībām, kā rezultātā valsts kapitālsabiedrībām tika uzdots pārskatīt savus ieņēmumu plānus turpmākajiem trīs gadiem;
- publiskās privātās partnerības (turpmāk – PPP) finansējums Aizsardzības ministrijas investīcijām. Aizsardzības ministrijai tika uzdots izskatīt iespējas infrastruktūras projektu īstenošanai no 2030. gada izmantot PPP. Šai sakarā Aizsardzības ministrijai sadarbībā ar Finanšu ministriju līdz 02.07.2025. jāsagatavo potenciālais PPP projektu saraksts prioritārā secībā;
- no 2029. gada iegūtos finanšu resursus, efektīvizējot publiskā sektora funkcijas, tajā skaitā, veicot politikas izmaiņas, strukturālas reformas, izdevumu pārskatīšanu un izdevumu samazinājumu vispārējās valdības sektora institūcijām;
- konceptuāli atbalstot ES fondu izmantošanu valsts aizsardzības un drošības vajadzībām.

Eiropas Komisija 04.06.2025. ir atbalstījusi Latvijas pieteikumu izmantot elastību ES fiskālajos noteikumos, lai ievērojami palielinātu aizsardzības izdevumus. Ekonomikas un produktivitātes, īstenošanas un vienkāršošanas komisārs informēja¹⁷⁰:

Eiropas Komisija ir atbalstījusi Latvijas pieteikumu izmantot elastību ES fiskālajos noteikumos, lai ievērojami palielinātu aizsardzības izdevumus. Vienlaikus jāsaglabā valsts parāda ilgtspēja, tādēļ budžeta izdevumu elastība paredzēta tikai drošības stiprināšanai un tiks ierobežota līdz 1,5 % no IKP katru gadu līdz 2028. gadam. Latvijas budžeta plāni ir novērtēti kā atbilstoši ES fiskālās disciplīnas noteikumiem, kas ir pozitīvs signāls investoriem, jo, neskatoties uz sarežģīto ģeopolitisko situāciju, Latvija īsteno pārdomātu budžeta politiku.

2025. gada Eiropas semestra¹⁷¹ pavasara paketē ir analizētas galvenās ekonomiskās un sociālās problēmas visā ES un sniegtas politikas vadlīnijas dalībvalstīm ar mērķi stiprināt konkurētspēju, labklājību un noturību. Politikas norādes ir sagatavotas laikā, kad tirdzniecības un drošības vide ir īpaši nestabila.

Pēc situācijas izvērtēšanas, Eiropas Komisija Latvijai sniedza vairākus ieteikumus, kas īstenojami 2025. un 2026. gadā¹⁷², tajā skaitā – **palielināt kopējos aizsardzības izdevumus, ievērojot noteiktās prasības un vienlaikus izmantojot valsts izņēmuma klauzulā paredzēto novirzi aizsardzības izdevumu palielināšanai.**

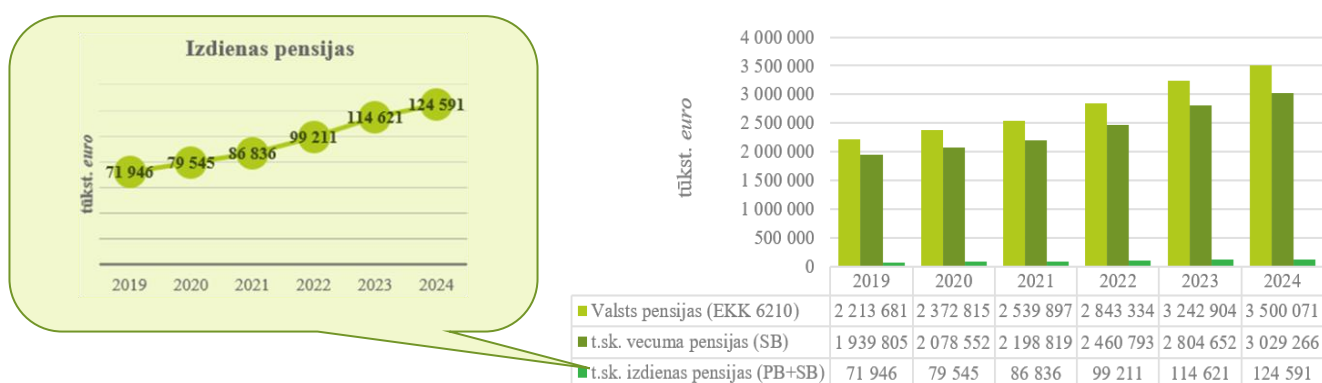
Sabiedrības novecošanās un pensijas

Latvijā, līdzīgi kā visā Eiropā, sabiedrība strauji noveco un sabiedrības novecošanās jautājumi ieņem arvien nozīmīgāku lomu un vietu Latvijas politikas dienaskārtībā. Iedzīvotāju novecošanās un ar to saistīto valsts izdevumu pieaugums ir būtisks izaicinājums arī Latvijai. Lai mazinātu nākotnē sagaidāmos riskus (demogrāfiskās slodzes pieaugums) saistībā ar iedzīvotāju novecošanos, pensionēšanās vecums Latvijā pakāpeniski tiek paaugstināts līdz 65 gadiem, kas sasniegts 01.01.2025.

Demogrāfiskās slodzes līmenis raksturo proporcionālo sadalījumu starp tiem, kuri ir darbaspējas vecumā (15–63 gadi) un ir vai varētu būt ekonomiski aktīvi, un pārējo sabiedrības daļu (bērniem un iedzīvotājiem virs darbaspējas vecuma). Kopš 1993. gada iedzīvotāju īpatsvars virs darbaspējas vecuma ir lielāks par bērnu un pusaudžu īpatsvaru. Tas nozīmē, ka nākotnē būs mazāks iedzīvotāju skaits darbaspējas vecumā un demogrāfiskās slodzes līmenis pieaugs. 2024. gada sākumā demogrāfiskā slodze sasniedza 623 uz 1000 darbaspējas vecuma iedzīvotāju (369 iedzīvotāji vecumā 64 gadi un vairāk un 254 bērni vecumā līdz 14 gadiem).¹⁷³

Jānorāda, ka paralēli valsts pensiju sistēmai, pastāv arī izdienas pensiju sistēma, kuras sākotnējais mērķis – garantēt sociālo nodrošinājumu tajās profesijās, amatos vai dienestos strādājošajiem, kuri pēc noteikta laika nostrādāšanas nevar turpināt darbu profesionālo iemaņu zuduma vai sociālās bīstamības dēļ – ir novecojis, jo minētā mērķa sasniegšanai valstī ir pieejami citi sociālās drošības pasākumi.¹⁷⁴

Apkopojot informāciju par valsts pensiju (vecuma pensija, pensija apgādnieka zaudējuma gadījumā, invaliditātes pensija, Augstākās padomes deputātu pensija, pensija saskaņā ar speciāliem lēmumiem un izdienas pensija) izmaksu no 2019. gada līdz 2024. gadam, konstatēts, ka to apmērs būtiski palielinās ar katru gadu (skatīt 11. attēlā) un 2024. gadā valsts pensiju izmaksai jau bija nepieciešami 3 500 070,6 tūkst. euro.

11. attēls. Kopējais valsts pensiju finansējums un finansējuma ziņā būtiskākie pensiju veidi, 2019.–2024. gads

Valsts kontrole, noslēdzoties 2024. gada finanšu revīzijām par ministriju un centrālo iestāžu gada pārskatiem, vērta Labklājības ministrijas, finanšu ministra, Ministru prezidentes, Saeimas un Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas uzmanību par rīcības trūkumu sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta rezerves fonda izveidē un izdienas pensiju sistēmas pārskatīšanā, Valsts kontrole:

(..) jau 2016. gada lietderības [revīzijā](#) “Valsts politikas efektivitāte pensiju sistēmas ilgtspējas nodrošināšanai” norādīja, ka neregulēta sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta pārpalikumu uzkrāšana Valsts kasē, kaut arī termiņnoguldījumos, par kuriem tiek saņemti arī procentu ieņēmumi, rada risku, ka šie līdzekļi var tikt pakļauti politisku lēmumu pieņemšanai esošo pensiju vai pakalpojumu palielināšanai vai izlietoti citiem izdevumiem. Sanāksmē Finanšu ministrijas un Valsts kases pārstāvji šo risku apstiprināja, sniedzot viedokli, ka speciālā budžeta uzkrājuma noguldīšana atsevišķā rezerves fondā liegtu tos izmantot valsts pamatbudžeta izdevumiem, tāpēc palielinātos valsts parāds.(..)

(..) aicināja izvērtēt nepieciešamību aktualizēt arī jautājumu, lai rastu risinājumus izdienas pensiju sistēmas pārskatīšanai un neradītu arvien būtiskāku slogu nākotnes nodokļu maksātājiem.¹⁷⁵

Hipotekārā kredīta ņēmēju aizsardzības nodeva

Valsts kontrole vērš uzmanību uz Finanšu ministrijas 2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata finanšu pārskata pielikumā esošo informāciju par Satversmes tiesā ierosināto lietu Nr. 2024-09-01, kas saistīta ar hipotekārā kredīta ņēmēju aizsardzības nodevu. Vienlaikus Finanšu ministrija norāda, ka šobrīd tai nav pietiekamas informācijas, lai ticami aplēstu finansiālo ietekmi nākamajos pārskata gados.

Pastāv risks, ka (1) valstij būs jāatmaksā Latvijā reģistrētām kredītiestādes un kapitālsabiedrībām 2024. gadā valsts budžetā iemaksātā hipotekārā kredīta ņēmēju aizsardzības nodeva vismaz 97 462,1 tūkst. *euro*; jeb (2) kompensācija izmaksai saistībā ar hipotekārā kredīta ņēmēju pieteikumu.

Patērētāju tiesību aizsardzības likumā 01.01.2024. stājās spēkā jauns regulējums, kas ieviesa Hipotekārā kredīta ņēmēju aizsardzības nodevu. Latvijā to maksā reģistrētas kredītiestādes un kapitālsabiedrības, kuras saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likumu¹⁷⁶ saņēmušas speciālu atļauju (licenci) patērētāja kredītēšanas pakalpojuma sniegšanai, kā arī tās citu valstu kredītiestāžu un kapitālsabiedrību pastāvīgās pārstāvniecības (filiāles) Latvijā, kuras saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likumu¹⁷⁷ saņēmušas speciālu atļauju (licenci) patērētāja kredītēšanas pakalpojuma sniegšanai.

Regulējuma mērķis paredz nepieciešamu, sociāli atbildīgas valsts principam atbilstošu un mērķtiecīgu kredītu procentu kompensāciju hipotekāro kredītu ņēmējiem mājokļa iegādei vai būvniecībai nolūkā aizsargāt sabiedrības labklājību, ņemot vērā *EURIBOR* likmes kāpuma un inflācijas rezultātā pieaugušo kredīta maksājumu un patēriņa cenu radīto būtisko izmaksu slogu mājsaimniecībām.¹⁷⁸

Nodevu maksāja par katru 2024. gada ceturksni, un to noteica ceturksnī 0,5 % apmērā no nodevas maksātāja kopējās izsniegto hipotekāro kredītu atlikumu summas 31.10.2023. Kompensācijas saņemšanai atbilstīgais hipotekārā kredīta ņēmējs bija patērētājs, ar kuru nodevas maksātājs ir noslēdzis hipotekārā kredīta līgumu, ja izpildās abi nosacījumi: (1) hipotekārā kredīta līgums ir noslēgts līdz 31.10.2023.; (2) hipotekārā kredīta atlikums nepārsniedz 250 000 *euro*. To neapreķināja un nemaksāja par hipotekārajiem kredītiem, kas izsniegti ar fiksētu procentu likmi visā hipotekārā kredīta atmaksas periodā.¹⁷⁹

Latvijā reģistrētas kredītiestādes un kapitālsabiedrības 2024. gadā iemaksāja valsts budžetā hipotekārā kredīta ņēmēju aizsardzības nodevu 97 462,1 tūkst. *euro*.

Satversmes tiesa, izskatot saņemto AS “SEB banka”¹⁸⁰ pieteikumu (pieteikums Nr. 66/2024) 28.06.2024. lēma par lietas (Nr. 2024-15-01) ierosināšanu “Par Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.⁴ panta otrās, trešās (redakcijā, kas bija spēkā no 01.01.2024. līdz 04.06.2024.), ceturtās, piektās, sestās, desmitās, vienpadsmitās, divpadsmitās, trīspadsmitās un piecpadsmitās daļas, kā arī pārejas noteikumu 43. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un 105. panta pirmajiem trim teikumiem”.¹⁸¹ Savukārt Satversmes tiesa 14.01.2025. rīcības sēdē lietā Nr. 2024-15-01 tika lemts par lietas Nr. 2024-15-01 un Nr. 2024-09-01 (lieta ierosināta pēc hipotekārā kredīta ņēmēju – divu fizisko personu – pieteikuma)

apvienošanu vietā lietā, kā vienu no argumentiem norādot, ka abos pieteikumos ietvertais faktiskos apstākļus izklāsts un sniegtais juridiskais pamatojums ir līdzīgs.¹⁸²

Satversmes tiesa 31.03.2025. pieņēma lēmumu par jautājumu uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla lēmuma pieņemšanai lietā Nr. 2024-09-01¹⁸³. Izskatāmajā lietā Satversmes tiesai radās šaubas par to, kā interpretējams dalībvalsts savlaicīgas apspriešanās pienākums ar Eiropas Centrālo banku. Proti, vai Eiropas Savienības tiesību aktu izpratnē šis pienākums ir izpildīts arī tad, ja dalībvalsts parlaments pieņem likumu pirms Eiropas Centrālās bankas atzinuma saņemšanas, bet atbilstoši nacionālajam regulējumam ir iespējama šā likuma otrreizēja caurlūkošana pirms tā izsludināšanas un spēkā stāšanās. Savukārt tad, ja šis pienākums nav izpildīts, Satversmes tiesai ir šaubas, ka tā neizpilde ietekmē apstrīdēto normu spēkā esību un tās tiesiskās sekas. Ņemot vērā minēto, Satversmes tiesa nolēma uzdot Eiropas Savienības Tiesai jautājumus un nolēma apturēt tiesvedību lietā līdz brīdim, kad stājas spēkā Eiropas Savienības Tiesas nolēmums.¹⁸⁴

Revīzijā Valsts kontrole aicināja Finanšu ministriju papildināt 2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata vadības ziņojumu ar informāciju par Satversmes tiesas ierosināto lietu un iespējamo ietekmi uz valsts budžetu.¹⁸⁵

Finanšu ministrijas 2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata finanšu pārskata pielikumu (1. sējums) papildināja ar informāciju par Satversmes tiesā ierosināto lietu Nr. 2024-09-01, kas saistīta ar hipotekārā kredīta ņēmēju aizsardzības nodevu. Vienlaikus Finanšu ministrija norāda, ka šobrīd tai nav pietiekamas informācijas, lai ticami aplēstu finansiālo ietekmi nākamajos pārskata gados.

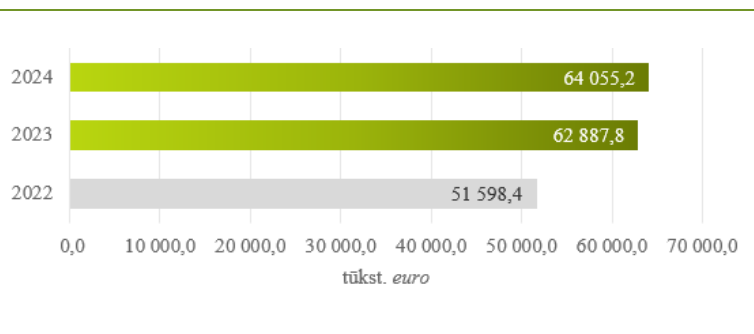
Pārskatā dubultā norādītie nodokļi

Ministru kabineta noteikumi¹⁸⁶ nosaka, ka konsolidētā saimnieciskā gada pārskata finanšu pārskatus apvieno, izslēdzot ministriju, pašvaldību, VID un Valsts kases savstarpējo darījumu (**izņemot nodokļu darījumus**) rezultātu un atbilstošo bilances posteņu summas.

Lai arī sagatavojot konsolidēto saimnieciskā gada pārskatu tiek ievēroti Ministru kabineta noteikumi¹⁸⁷, ka apvienojot finanšu pārskatus neizslēdz nodokļu darījumus, tomēr rezultātā 2024. gada konsolidētajā saimnieciskā gada pārskatā saistības un prasības par budžeta iestāžu decembrī aprēķinātajiem un decembrī avansā samaksātajiem nodokļiem (IIN un VSAOI) vismaz 64 055,2 tūkst *euro* pārskatā ir norādītas divas reizes – gan iestāžu pārskatos, gan VID ikgadējā nodokļu pārskatā.

Lai arī norādītā Ministru kabineta norma spēkā ir no 01.01.2023., Valsts kontrole jau vēstulē finanšu ministram par 2022. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata ziņojuma projekta nosūtīšanu aicināja Valsts kasi izvērtēt, vai Gada pārskata sagatavošanas kārtībā¹⁸⁸ paredzētais, ka, gatavojot konsolidēto saimnieciskā gada pārskatu, nav jāizslēdz nodokļu savstarpējie darījumi, nebūtu jāpārskata.

Apkopojot informāciju par decembrī aprēķinātajiem un decembrī avansā samaksātajiem nodokļiem (IIN un VSAOI) laikā posmā no 2022. gada līdz 2024. gadam, konstatēts, ka konsolidētajā saimnieciskā gada pārskatā dubultā uzrādītā summa katru gadu palielinās, 2024. gadā sasniedzot 64 055,2 tūkst. *euro* (skatīt 12. attēlu).

12. attēls. Dubultā norādītie decembrī aprēķinātie un decembrī avansā samaksātie nodokļi (IIN un VSAOI)

Valsts kontrole par konstatēto nesniedz ieteikumu, bet aicina izvērtēt vai Gada pārskata sagatavošanas kārtībā nebūtu jāparedz, ka, gatavojot konsolidēto saimnieciskā gada pārskatu, ir jāizslēdz nodokļu savstarpējie darījumi.

Pašvaldību gada pārskati

Valsts kontrole saskaņā ar starptautisko augstāko revīzijas iestāžu standartu *ISSAI 2600* “Īpaši apsvērumi – grupas finanšu pārskatu revīzija (tostarp komponentu revidentu darbs)” izmantoja zvērinātu revidentu darbu. Valsts kontrole ir grupas atbildīgais revidents, un, pārbaudot pašvaldību 2024. gada pārskatu datus, Valsts kontrole, bez tālāk norādītā, arī novērtēja pašvaldības uzaicinātā zvērinātā revidenta kā komponenta revidenta atbilstību ētikas prasībām un neatkarībai, kā arī noteica, vai zvērinātā revidenta izvēlēta revīzijas pieeja dod iespēju paļauties uz viņa darbu.

Valsts kontrole:

-

06.01.2025. seminārā Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijai par finanšu revīzijām pašvaldībās informēja par jautājumiem, kam 2024. gada finanšu revīzijā tiks pievērsta papildu uzmanība
-

17.01.2025. aicināja pašvaldību pieaicinātos zvērinātos revidentus revīzijas laikā gūt pārlicību par konsolidētajam saimnieciskā gada pārskatam būtisko bilances darījumu grupu pilnīgumu, eksistenci, novērtējumu, īpašumtiesībām un informācijas atklāšanu un ieņēmumu un izdevumu pārskata būtisko darījumu grupu pilnīgumu, notikšanas faktu, lieluma atbilstību, likumību un informācijas atklāšanu, tajā skaitā norādot, ka 2024. gada finanšu revīzijā pašvaldībās papildu uzmanība tiks pievērsta:

 - konta “1218 Inženierbūves” un “1233 Bibliotēku fondi” inventarizācijai un rezultātu norādīšanai grāmatvedības uzskaitē un pārskatā;
 - pašvaldību struktūrai; attiecīgi arī pašvaldības konsolidētā/nekonsolidētā pārskata sagatavošanai atbilstoši struktūrai tiks pārbaudīts, vai katra iestāde, kas ir nodokļu maksātājs, ir sagatavojusi gada pārskatu kā to paredz normatīvie akti.
-

Lai varētu noteikt, vai iespējams izmantot zvērinātā revidenta darbu, 22.01.2025. lūdza 24 izlasē iekļautās pašvaldības iesniegt grāmatvedības uzskaites reģistru informāciju, pārskata gadaslēguma inventarizācijas kopsavilkumus, informācijas apkopojumu par bilances konta 1240 “Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība” atlikuma izvērsumu sadalījumā pa projektiem.
-

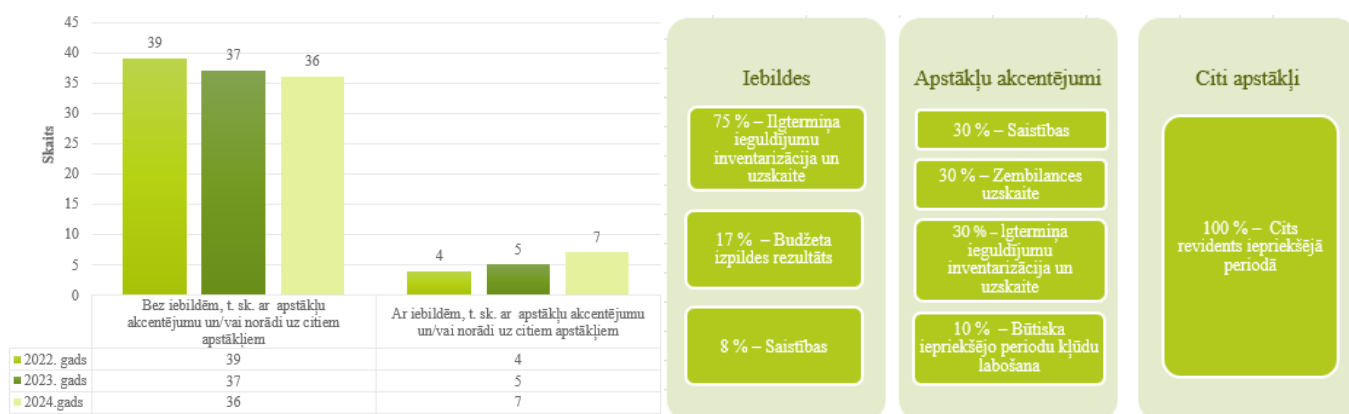
2025. gada martā organizēja tikšanās ar 24 izlasē iekļauto pašvaldību zvērinātajiem revidentiem, lai pārrunātu zvērināto revidentu veiktās pārbaudes, atzinumu veidus, kā arī Valsts kontroles konstatētās nepilnības, kas tika konstatētas pēc pašvaldību iesniegtās informācijas izvērtēšanas.

Valsts kontrole par bilances posteņi “Pamatlīdzekļi” norādītajiem 584 637,3 tūkst. *euro* (jeb 1,3 % no kopējā bilances posteņa “Ilgtermiņa ieguldījumi” vērtības valsts konsolidētajā grāmatvedības bilancē) nevarēja iegūt pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus un noteikt nepieciešamo korekciju apmēru, jo:

- pamatlīdzekļu rekonstrukcijas un remonta izmaksu kapitalizācijā netiek ievērota Ministru kabineta noteikumos¹⁸⁹ noteiktā kārtība, kas paredz, ja nomainītās pamatlīdzekļa vai ieguldījuma īpašuma daļas uzskaites vērtība nav atsevišķi aprēķināta, to var noteikt atbilstoši amortizētajām aizstāšanas izmaksām vai izmantojot citu metodi atbilstoši komisijas vai speciālista lēmumam;
- nav veikta pilnīga īpašumā un valdījumā esošo zemju un būvju inventarizācija.

Par 43 pašvaldību 2024. gada pārskatiem zvērināti revidenti ir snieguši 36 atzinumus bez iebildēm, tajā skaitā deviņām pašvaldībām ir norādīti apstākļu akcentējumi un/vai citi apstākļi, un septiņus atzinumus ar iebildēm, tajā skaitā trim pašvaldībām papildus ir norādīti apstākļu akcentējumi (skatīt pielikumu).

Salīdzinot ar iepriekšējiem diviem gadiem, ir samazinājies atzinumu skaits bez iebildēm un pieaudzis atzinumu skaits ar iebildēm (skatīt 13. attēlu).

13. attēls. Sniegto atzinumu skaits un veids par pašvaldību gada pārskatiem no 2022. gada līdz 2024. gadam un jomas, par kurām zvērināti revidenti izteikuši iebildes, apstākļu akcentējumus un norādījuši citus apstākļus 2024. gada pārskatos

Konsolidētā saimnieciskā gada pārskata kontekstā būtiskās zvērinātu revidentu sniegtās iebildes

Zvērināti revidenti par 2024. gada pārskatu sniedza atzinumu ar iebildēm septiņām pašvaldībām, tajā skaitā trijām papildus norādīts apstākļu akcentējums. Iebildes ir bilances postenī “Ilgtermiņa ieguldījumi” par kopējo summu 584 637,3 tūkst. euro, “Saistības” – 753,0 tūkst. euro un “Budžeta izpildes rezultāts” – 881,7 tūkst. euro.

Konsolidētā saimnieciskā gada pārskata kontekstā būtiskas iebildes ir četrām pašvaldībām.

- Jelgavas valstspilsētas pašvaldībai atzinumā¹⁹⁰ norādīts:

Konsolidētā finanšu pārskata bilances postenī “Zemes un būves” 31.12.2024. ir uzrādīti ieguldījumi 201 504,8 tūkst. euro apmērā. Pārbaudot būvju rekonstrukcijas un remontu izmaksu kapitalizāciju, konstatējām, ka netiek konsekventi ievērota Ministru kabineta noteikumos¹⁹¹ noteiktā kārtība pamatlīdzekļa vai ieguldījuma īpašuma daļas izslēdzamās vērtības noteikšanai atbilstoši amortizējamām aizstāšanas izmaksām vai izmantojot citu metodi atbilstoši komisijas vai speciālista lēmumam. (..)

Jānorāda, ka Valsts kontrole samazināja Jelgavas valstspilsētas pašvaldībai noteikto apjoma ierobežojuma summu par konta “1214 Zeme zem būvēm”, “1216 Atpūtai un izklaidei izmantojamā zeme” un “1217 Pārējā zeme” bilances vērtību 24 874,8 tūkst. euro, jo minētā Ministru kabineta

noteikumu¹⁹² norma nav attiecināma uz zemi. Tādējādi apjoma ierobežojums ir 176 629,9 tūkst. euro.

- Ogres novada pašvaldībai atzinumā¹⁹³ norādīts:

Konsolidētā pārskata bilances postenī „Zeme un būves” 31.12.2024. ir uzrādīti ieguldījumi 207 855,2 tūkst. euro apmērā. Salīdzinot pašvaldības grāmatvedības datus ar Valsts zemes dienesta un VAS „Latvijas Valsts ceļi” datiem un Pašvaldības sagatavoto informāciju par tās īpašumā un valdījumā esošajām zemēm un būvēm, mums nebija iespējams gūt pietiekamus pierādījumus par Pašvaldības visu uzskaitē esošo zemju un būvju pilnīgumu un uzskaites vērtību 31.12.2024., kā arī pārbaudot būvju rekonstrukcijas un remontu izmaksu kapitalizāciju, konstatējām, ka netiek konsekventi ievērota Ministru kabineta noteikumos¹⁹⁴ noteiktā kārtība pamatlīdzekļa vai ieguldījuma īpašuma daļas izslēdzamās vērtības noteikšanai atbilstoši amortizējamām aizstāšanas izmaksām vai izmantojot citu metodi atbilstoši komisijas vai speciālista lēmumam. (..)

- Ropažu novada pašvaldībai atzinumā¹⁹⁵ norādīti divi pamatojumi atzinumam ar iebildēm:

31.12.2024. bilances postenī “Zeme un būves” ar kopējo bilances vērtību 106 599,6 tūkst. euro ir uzrādītas Transporta būves (ielas, ceļi, tilti) 26 203,9 tūkst. euro vērtībā. (..) 2024. gadā Pašvaldība uzsāka ielu un ceļu faktisko inventarizāciju dabā, kas uz gada pārskata sagatavošanas brīdi nav pabeigta. Kā rezultātā Pašvaldība nav nodrošinājusi inventarizācijas ielām un ceļiem pamatojoties uz aktuālajiem datiem (..).

31.12.2024. bilances postenī “Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi” ar kopējo bilances vērtību 9 447,9 tūkst. euro ir uzrādītas turējumā nodotās valsts un pašvaldību būves 8 820,3 tūkst. euro vērtībā. (..).Pašvaldība 31.12.2024. nav veikusi šajā bilances postenī uzrādīto datu salīdzinājumu ar Valsts Zemes dienestu turējumā nodotām valsts un pašvaldību būvēm (..).

- Talsu novada pašvaldībai atzinumā¹⁹⁶ norādīts:

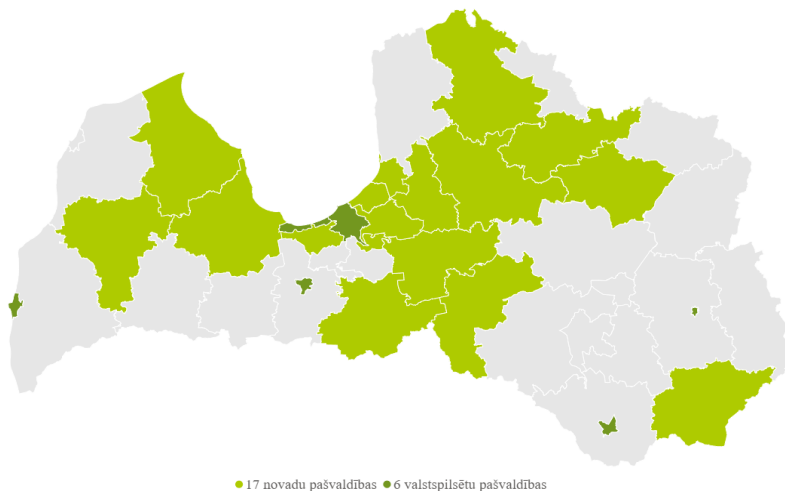
Pašvaldības bilances postenī „Zeme un būves” 31.12.2024. ir uzrādīti ieguldījumi 83 538,7 tūkst. euro vērtībā. Salīdzinot Pašvaldības grāmatvedības datus ar Valsts zemes dienesta un VSIA “Latvijas Valsts ceļi” datiem un Pašvaldības sagatavoto informāciju par tās īpašumā un valdījumā esošajām zemēm un būvēm, mums nebija iespējams gūt pietiekamus un atbilstošus pierādījumus par Pašvaldības uzskaitē esošo zemju un būvju pilnīgumu un uzskaites vērtību uz 31.12.2024. (..).

Valsts kontroles veiktās papildus pārbaudes pašvaldībās

Lai gūtu pārliecību par konsolidētā saimnieciskā gada pārskatā iekļauto pašvaldību gada pārskatu sagatavošanas atbilstību normatīvo aktu prasībām, saskaņā ar pašvaldību rotācijas grafiku finanšu revīzijā par pašvaldību 2024. gada pārskatiem izlasē bija iekļautas 24 pašvaldības, kurās Valsts kontrole veica papildus revīzijas procedūras (skatīt 14. attēlu).

Revīzijas izlasē iekļauto 24 pašvaldības bilances aktīvu kopsumma 31.12.2024. ir 8 497 399,3 tūkst. euro jeb 77 % no kopējiem pašvaldību aktīviem un izdevumu kopsumma ir 3 124 520,5 tūkst. euro jeb 67 % no kopējiem pašvaldību izdevumiem.

Revīzijā, sadarbojoties ar zvērinātiem revidentiem un veicot papildu revīzijas procedūras izlasē iekļautajās pašvaldībās, tika gūta pārliecība par pašvaldību 2024. gada pārskatu sagatavošanas pareizību, taču jānorāda uz nepilnībām pašvaldību esošajā struktūrā (skatīt sadaļu [“Pašvaldību struktūras veidošana un gada pārskata sagatavošana”](#)) un gada pārskatu sagatavošanā, kā arī nepilnībām ilgtermiņa ieguldījumu uzskaitē.

14. attēls. Valsts kontroles 2024. gada finanšu revīzijā izlasē iekļautās 24 pašvaldības

Izglītības iestāžu bibliotēku krājumu uzskaitē

Konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijā kā viens no izlasē iekļautajās pašvaldībās pārbaudāmajiem jautājumiem bija bibliotēku krājumu, tajā skaitā izglītības iestāžu bibliotēku krājumu, uzskaites pārbaude un tās atbilstība normatīvo aktu prasībām, kas ietver grāmatvedības uzskaites kontu piemērošanu un inventarizēšanas biežumu. Pašvaldību bilances konta 1233 “Bibliotēku fondi” atlikums 31.12.2024. ir 91 373,8 tūkst. *euro*.

Kultūras ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde kultūras nozarē, kas ietver arī bibliotēku apakšnozari¹⁹⁷.

Kultūras ministrija neorganizē izglītības iestāžu bibliotēkas akreditāciju normatīvajos aktos¹⁹⁸ noteiktajā kārtībā. Bibliotēku krājumi netiek inventarizēti atbilstoši normatīvajos aktos¹⁹⁹ noteiktajam – ik gadu, un atsevišķos gadījumos netiek arī ievērota akreditētām bibliotēkām noteiktā inventarizācijas kārtība²⁰⁰, kas paredz inventarizācijas veikšanu sākot no ne retāk kā reizi astoņos gados atkarībā no krājumu daudzuma.

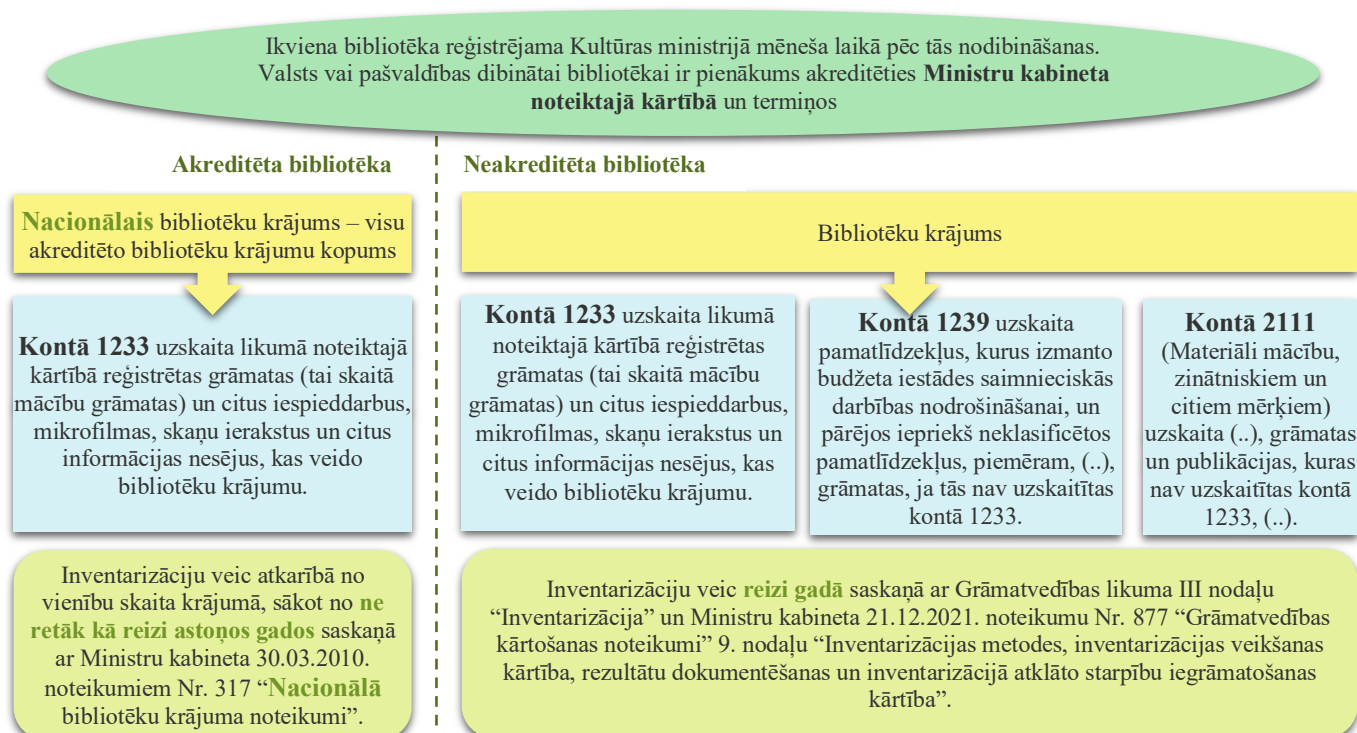
Revīzijas laikā, vērtējot normatīvos aktus, kas regulē bibliotēku darbību, tajā skaitā akreditāciju, konstatēts:

- Bibliotēku likums²⁰¹ attiecas uz visām bibliotēkām, kuras tieši vai pastarpināti saņem finansējumu no valsts budžeta un pašvaldību budžetiem vai valsts budžeta vai pašvaldību budžetiem. Likums²⁰² nosaka, ka valsts vai pašvaldības dibinātai bibliotēkai ir pienākums akreditēties Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un termiņos, kā arī to, ka bibliotēku akreditācija veicama reizi piecos gados

saskaņā ar Ministru kabineta izdotajiem bibliotēku akreditācijas noteikumiem. Akreditāciju veic un akreditācijas dokumentus, ievērojot Latvijas Bibliotēku padomes atzinumu, izsniedz Kultūras ministrija;

- lai pieteiktos bibliotēkas akreditācijai, bibliotēkas vadītājs (direktors) iesniedz Kultūras ministrijā iesniegumu, kuram pievieno bibliotēkas dibināšanas dokumenta kopiju, bibliotēkas nolikuma (reglamenta, statūtu) kopiju, bibliotēkas lietošanas noteikumu kopiju, ziņas par bibliotēku (piemēram, par darbības stratēģiju, par bibliotēkas vadību un materiāltehnisko bāzi, par bibliotēkas darbības finansējumu).²⁰³ Akreditācijas laikā tiek vērtēti kritēriji – iekšējie normatīvie un plānošanas dokumenti; bibliotēkas personāls; bibliotēkas finansiālā nodrošinājuma dinamika pārskata periodā; darbības pamatrādītāji pārskata periodā; informācijas resursi (krājums, datu bāzes); bibliotēkas publicitāte, informācija par bibliotēku tīmekļa vietnē; bibliotēkas pakalpojumi un rīkotie pasākumi; bibliotēkas infrastruktūra²⁰⁴;
- Bibliotēku likumā nav norādīti piemērošanas izņēmumi, piemēram, ka likums kopumā vai kāds konkrēts nosacījums nebūtu attiecināms uz valsts vai pašvaldības dibinātu izglītības iestāžu bibliotēkām, vai ka izglītības iestāžu bibliotēku akreditācija veicama citādā kārtībā nekā noteikts Bibliotēku likumā un/vai Bibliotēku akreditācijas noteikumos²⁰⁵.

Atbilstoši šobrīd spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem²⁰⁶, bibliotēku krājumu uzskaitē būtu jāorganizē šādi:

15. attēls. Bibliotēku krājumu uzskaitē²⁰⁷

Lai gūtu pārliecību par bibliotēku krājumu grāmatvedības uzskaites un inventarizācijas atbilstību normatīvo aktu²⁰⁸ prasībām, Valsts kontrole lūdza visām 24 izlasē iekļautajām pašvaldībām iesniegt grāmatvedības reģistru informāciju un bilances konta 1233 “Bibliotēku fondi” inventarizācijas aktus, ar piebildi, ja pārskata gadā nav veikta inventarizācija, iesniegt pēdējās veiktās inventarizācijas dokumentus²⁰⁹, pieņemot, ka visas bibliotēkas ir akreditētas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā:

- lai pārliecinātos par pašvaldību bibliotēku, tajā skaitā izglītības iestāžu bibliotēku, akreditāciju, tika vērtēta Latvijas kultūras datu portālā “Kultūras dati” (<https://kulturasdati.lv/lv/bibliotekas>)²¹⁰ pieejamā informācija, kur konstatēts, ka vairākām izglītības iestāžu bibliotēkām ir norādīts akreditācijas termiņš, kas jau ir beidzies.

Revīzijā noskaidrots, ka pašvaldības izglītības iestāžu bibliotēkas akreditācija tiek pamatota ar Izglītības kvalitātes valsts dienesta veikto konkrētās pašvaldības izglītības iestādes akreditāciju. Pamatojoties uz šo akreditāciju bibliotēku krājumu klasificē kā nacionālo bibliotēku krājumu, kam piemērojama atšķirīga klasifikācija grāmatvedības uzskaitē²¹¹ un inventarizācijas veikšanas biežums²¹² nekā neakreditētas bibliotēkas krājumiem.

Informāciju par izglītības iestāžu bibliotēku akreditāciju izglītības iestādes akreditācijas laikā apstiprina arī Latvijas Nacionālās bibliotēkas norādītais pašvaldībai²¹³:

(..) Skolu bibliotēkas atsevišķi netiek akreditētas, bet tas tiek darīts kopā ar skolas akreditāciju. Ja ir akreditēta skola, tad arī tās bibliotēka. (..)

Ministru kabineta noteikumi²¹⁴, kuri nosaka, kā tiek veikta vispārējās izglītības un profesionālās izglītības iestāžu akreditācija, neparedz vērtēt atsevišķi bibliotēku, kā arī nav norādes, kas ļautu pieņemt, ka, akreditējot izglītības iestādi, tiek akreditēta bibliotēka. Bibliotēku likuma izpratnē ar visām no tā izrietošajām sekām/priekšrocībām. Turklāt izglītības iestādi akreditē uz sešiem gadiem, savukārt bibliotēka būtu akreditējama uz pieciem gadiem;

- izvērtējot pašvaldību iesniegto grāmatvedības reģistru informāciju un inventarizācijas kopsavilkumus, konstatēts, ka:
 - ✓ izglītības iestāžu bibliotēku krājumu inventarizācijā pašvaldības rīkojas pēc Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumiem²¹⁵, paredzot inventarizācijas veikšanu ne retāk kā astoņos gados atkarībā no krājuma vienību skaita. Ikgadējās inventarizācijas laikā tiek sagatavots kopsavilkuma akts, kurā norāda krājumu vienību skaitu, sākuma un beigu vērtības atlikumu, un gada apgrozījuma vērtību;
 - ✓ bibliotēku krājumu inventarizācijā netiek ievēroti Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumos²¹⁶ paredzētie inventarizācijas veikšanas periodi. Piemērus skatīt 10. tabulā.

10. tabula

Inventarizācijas veikšanas piemēri izglītības iestādēs

Novads	Izglītības iestāde bibliotēka	Pēdējā veiktā inventarizācija	Papildu informācija
Ogres novads	Ķeguma vidusskolas bibliotēka	2016	
	Lēdmanes pamatskolas bibliotēka	2014	
	Ogres Kalna pamatskolas bibliotēka	2011	

Novads	Izglītības iestāde bibliotēka	Pēdējā veiktā inventarizācija	Papildu informācija
	Taurupes pamatskolas bibliotēka	<i>Informācija netika iesniegta</i>	Pēc ATR akti nav atrodami (iespējams nodoti Latvijas Nacionālajā arhīvā)
	Tīnūžu sākumskolas bibliotēka	<i>Informācija netika iesniegta</i>	Pēc ATR akti nav atrodami (iespējams nodoti Arhīvā)
Ādažu novads	Ādažu vidusskolas bibliotēka	2024. gada inventarizācijas aktā kontam 12330 "Bibliotēku fondi norādīts – Inventarizācija nav veikta pēdējo 10 gadu laikā.	2024. gada inventarizācijas aktā kontam 12330 "Bibliotēku fondi norādīts – Ādažu vidusskolā bibliotēku informācijas sistēma ALISE ir no 2020. gada, tāpēc ne visas grāmatas ir ievadītas sistēmā. Grāmatas, kas iegādātas līdz 2020. gadam ir manuāli uzskaitītas žurnālā.
Jēkabpils novads	Salas vidusskolas bibliotēka	2015	
Cēsu novads	Drabešu jaunās pamatskolas bibliotēka	2012	
	Jauno Līderu vidusskolas bibliotēka	2012	
	Skujenes pamatskolas bibliotēka	2016	
	Zaubes pamatskolas bibliotēka	2013	
Tukuma novads	Lapmežciema pamatskolas bibliotēka	2015	
	Milzkalnes sākumskolas bibliotēka	<i>Informācija netika iesniegta</i>	
	Tukuma novada pamatskolas "Spārni" bibliotēka	<i>Informācija netika iesniegta</i>	

Pēc pašvaldību iesniegtās informācijas izvērtēšanas, pārbaužu veikšanas un konstatētā izglītības iestāžu bibliotēku akreditācijā, lai noskaidrotu iesaistīto iestāžu viedokli, Valsts kontrole lūdza Kultūras ministrijai un Izglītības kvalitātes valsts dienestam sniegt informāciju par to, kuri tiesību akti noteic, ka vispārējās izglītības un profesionālās izglītības iestāžu bibliotēkas tiek akreditētas izglītības iestādes akreditācijas laikā.

- Izglītības kvalitātes valsts dienests sniedza šādu atbildi²¹⁷:

(..) kopš vispārējās izglītības iestāžu akreditācijas pirmsākumiem 20. gadsimta beigās līdz šai dienai izglītības iestāžu bibliotēkas tās ietvaros netika vērtētas un nekāda sadarbība ar Latvijas Nacionālo bibliotēku vai Kultūras ministriju šajā jomā nav notikusi;

- savukārt Kultūras ministrija norāda²¹⁸:

Valsts kontrole pamatoti norāda, ka Kultūras ministrija organizē tikai augstākās izglītības iestāžu bibliotēku akreditāciju, neveicot vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku akreditāciju. Ņemot vērā lielo vispārējās izglītības iestāžu skaitu, to bibliotēku akreditācijai būtu jāparedz ievērojami valsts budžeta finanšu resursi un cilvēkresursi. Daudzu izglītības iestāžu bibliotēku darbinieki, atšķirībā no augstākās izglītības iestāžu bibliotēkām, ir nodarbināti tikai uz 0,1 līdz 0,5 slodzēm, attiecīgi šīs bibliotēkas nevar pietiekamā apjomā izpildīt normatīvajos aktos noteiktās akreditācijas prasības un tikt akreditētas. Līdz ar to tā būtu nelietderīga resursu iztērēšana.

Lai nodrošinātu Bibliotēku likuma ievērošanu, Kultūras ministrija šobrīd izstrādā likumprojektu "Bibliotēku likuma grozījumi", kuru paredzēts 2025. gadā izskatīt Ministru kabinetā un iesniegt Saeimā. (..). Minētajā likumprojektā nav paredzēta vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku akreditācija.

Lai nodrošinātu vispārējās izglītības iestāžu un profesionālās izglītības iestāžu bibliotēku krājumu uzskaiti un inventarizēšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem, kā arī veicinātu birokrātisko procesu mazināšanu un efektīvu resursu izlietojumu valsts pārvaldē, nesniedzot ieteikumu, aicinām:

- Kultūras ministriju turpināt normatīvā regulējuma sakārtošanu izglītības iestāžu bibliotēku akreditācijā;
- Finanšu ministriju sadarbībā ar Kultūras ministriju izvērtēt iespēju izglītības iestāžu bibliotēku krājumam noteikt līdzvērtīgu inventarizēšanas biežumu kā nacionālajam bibliotēku krājumam.

Iepriekšējās revīzijās sniegto ieteikumu ieviešana

Pašvaldību institucionālās sistēmas veidošana un gada pārskata sagatavošana

Eiropas Vietējo pašvaldību harta²¹⁹ (pieņemta Strasbūrā 15.10.1985.) paredz, ka, nepārkāpjot likumā paredzētos vispārējos noteikumus, pašvaldībām ir atļauts pašām noteikt savas iekšējās pārvaldes struktūras, lai pielāgotu tās vietējām vajadzībām un nodrošinātu efektīvu pārvaldi. Pamata normas par pašvaldību darba organizāciju un tās struktūru nosaka Pašvaldību likums. Atsevišķu pašvaldību institūciju izveidošanas kārtību un struktūru regulē speciālie normatīvie akti. Veidojot pašvaldības institucionālo sistēmu (turpmāk – struktūra) jāņem vērā Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktie pašvaldības institucionālās sistēmas pamati²²⁰ (īpaši III nodaļa “Pastarpinātās pārvaldes institucionālā sistēma”).

Tikai pašvaldības vai domes kompetencē ir izveidot, reorganizēt un likvidēt pašvaldības iestādes un noteikt to kompetenci un tiesības, kā arī noteikt pašvaldības administrācijas struktūru, kompetenci un darba organizāciju, kārtību, kādā amatpersonas rīkojas ar pašvaldības mantu un finanšu resursiem, kā arī pieņemt citus lēmumus atbilstoši Pašvaldību likumam²²¹. Līdz ar to no pašvaldības pieņemtā lēmuma un tās izveidotajai institūcijai piešķirtās kompetences ir atkarīgs, vai attiecīgā institūcija ir patstāvīgs nodokļu maksātājs, reģistrējama Nodokļu maksātāju reģistrā, vai nē. Piesakot katru iestādi ierakstīšanai publisko personu un iestāžu sarakstā (turpmāk – PPI saraksts), pieteicējs norāda vienu no diviem variantiem – vai attiecīgā iestāde ir patstāvīgs nodokļu maksātājs vai nav.²²²

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs (turpmāk – Uzņēmumu reģistrs) no 01.03.2018. nodrošina PPI saraksta vešanu, un no 01.06.2018. nodrošina tā publisku pieejamību. PPI sarakstā ieraksta Latvijas Republikas Saeimu un Valsts prezidenta kanceleju, tiesas un prokuratūras, tiešās pārvaldes iestādes, atvasinātas publiskas personas, pastarpinātās pārvaldes iestādes un citas valsts institūcijas²²³.

Pašvaldību likumā²²⁴ ir noteikts, ka pašvaldības nolikums ir saistošie noteikumi, kas nosaka pašvaldības institucionālo sistēmu un darba organizāciju. Vienlaikus ar pašvaldības nolikuma un tā paskaidrojuma raksta nosūtīšanu izsludināšanai, pašvaldība nosūta tos zināšanai arī VARAM.

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem²²⁵, gada pārskata sagatavošanai pašvaldības, valsts budžeta iestādes, nozares un to padotības iestādes, t. sk. konsolidācijā iesaistītās iestādes, un centrālās valsts iestādes lieto *ePārskatu* sistēmu. Savukārt pašvaldību budžeta iestādes, pašvaldību aģentūras un pašvaldību kopīgās iestādes šim mērķim *ePārskatus* lieto atbilstoši attiecīgās iestādes vadītāja lēmumam.

Ja pašvaldība izvēlas padotības iestāžu gada pārskatus sagatavot, neizmantojot *ePārskatus*, tas neatbrīvo pašvaldības budžeta iestādes, kopīgās iestādes vai pašvaldības aģentūras no gada pārskata sagatavošanas vispār. Iestādes, ja tās ir patstāvīgi nodokļu maksātāji, valsts vai pašvaldības aģentūras, gada pārskatu sagatavo neatkarīgi no grāmatvedības organizācijas formas un tehniskā sagatavošanas veida²²⁶.

Valsts kontrole [2018. gada saimnieciskā gada pārskata revīzijā](#) secināja – *tā kā ir atšķirīga informācija dažādos publiskajos datu avotos un normatīvā regulējuma izpildes kontrolē ir trūkumi, vēl joprojām informācijas lietotājiem jeb sabiedrībai vienuviet un bez maksas nav ērti pieejama aktuālā informācija par pašvaldību struktūru, proti, pašvaldību institūcijām, izveidotajām iestādēm un kapitālsabiedrībām, jo dažādos reģistros un informācijas avotos (Uzņēmumu reģistrs, Nodokļu maksātāju reģistrs, pašvaldību nolikumi, ePārskati) bija atšķirīga informācija par pašvaldību struktūru.*

Šo neatbilstību novēršanai VARAM tika sniegts ieteikums sniegt informatīvu palīdzību pašvaldībām to izveidotās struktūras, tajā skaitā aģentūru, darbības turpināšanas, lietderības un efektivitātes izvērtēšanā administratīvi teritoriālās reformas kontekstā. Ieteikumu Valsts kontrole atzina par ieviestu, jo VARAM izstrādāja: (1) metodiku 2021. gada jaunveidojamo novadu pašvaldību darbības uzsākšanai²²⁷; (2) vadlīnijas pašvaldībām saistošo noteikumu par pašvaldību aģentūrām izstrādei; (3) regulāri organizēja, tai skaitā, pieaicinot arī citas institūcijas, seminārus pašvaldībām par administratīvi teritoriālās reformas ieviešanu.

Tā kā ieteikums tika atzīts par ieviestu, pamatojoties uz VARAM sagatavoto dokumentu un sniegtās informācijas pārbaudi, 2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijā pārbaudījām, vai ieteikums ir ieviests pēc būtības – vai pašvaldības ir izvērtējušas un sakārtojušas to struktūru.

Revīzijā, pārbaudot, vai 2018. gadā sniegtais ieteikums pašvaldībām izvērtēt to izveidoto struktūru, darbības turpināšanu, lietderību un efektivitāti ir ieviests atbilstoši tā mērķim un būtībai, secināts, ka informācija par pašvaldību institucionālo struktūru publiskajos datu avotos joprojām ir atšķirīga un pat neaktuāla un savstarpēji pretrunīga.

Situācijā, kad pašvaldību struktūras sakārtošanai un informācijas atklāšanai par to nav pievērsta pienācīga uzmanība, arī gada pārskatu sagatavošanā ir konstatētas neatbilstības. Proti, konstatētas iestādes, kas ir patstāvīgi nodokļu maksātāji bet kas nesagatavo atsevišķu gada pārskatu, lai gan atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem²²⁸ un to anotācijai, iestādes, ja tās ir patstāvīgi nodokļu maksātāji, gada pārskatu sagatavo neatkarīgi no grāmatvedības organizācijas formas.

Vienlaikus arī:

- netiek ievēroti normatīvie akti²²⁹, turklāt pašvaldību iestādes PPI sarakstā tiek reģistrētas neatbilstošos statusos, piemēram, tiešās pārvaldes iestāde, atvasināta publiska persona, cita valsts iestāde;
- lai gan kopš 01.06.2018. publiski ir pieejams PPI saraksts, kurā pašvaldībām līdz 01.04.2018. bija jāaktualizē informācija par to iestādēm, kā arī kopš administratīvi teritoriālās reformas ir apritējuši četri gadi, taču joprojām ne visos gadījumos ir aktualizēta informācija par pašvaldību iestādēm PPI sarakstā – tā neatbilst pašvaldību nolikumos norādītajai informācijai un/vai PPI sarakstā ir iekļautas neesošas pašvaldību iestādes;
- ne visos gadījumos atbilstoši pieņemtajiem pašvaldību lēmumiem tiek aktualizēta pašvaldības institucionālā sistēma un darba organizācija²³⁰;

– neaktualizējot informāciju VID nodokļu maksātāju reģistrā, joprojām kā pašvaldību struktūrvienības ir norādītas likvidētas/reorganizētas iestādes, turklāt kā nodokļu maksātāji iekļautas iestādes, kas pēc pašvaldību lēmumiem no nodokļu maksātāju reģistra izslēdzami.

Lai arī ir noteikts, ka pašvaldību vēlēšanu komisijas ierakstāmas PPI sarakstā kā pastarpinātas pārvaldes iestādes²³¹ un pieteicējam jānorāda, vai komisija būs patstāvīgs nodokļu maksātājs, vai nē, tomēr pašvaldības tās sarakstā iekļāvušas, norādot tām dažādus statusus, tajā skaitā “Tiešās pārvaldes iestāde”, “Cita valsts iestāde”. Turklāt ir komisijas, kas norādītas kā patstāvīgi nodokļu maksātāji, taču iestādes gada pārskats netiek sagatavots.

Nemot vērā, ka pašvaldības joprojām turpina sakārtot institucionālās struktūras un precizēt informāciju reģistros, nesniedzot jaunu ieteikumu, aicinām pašvaldības turpināt veikt institucionālās struktūras sakārtošanu, tādējādi veicinot struktūras pielāgošanu individuālajām vajadzībām un nodrošinot efektīvu pārvaldi. Vienlaikus informāciju par to precizēt dažādos publiskajos reģistros, lemjot arī par iestādes iekļaušanu/neiekļaušanu nodokļu maksātāju reģistrā kā patstāvīgu nodokļu maksātāju. Tajā skaitā arī precizēt informāciju par pašvaldību vēlēšanu komisijām gan PPI sarakstā, gan VID nodokļu maksātāju reģistrā.

Tāpat aicinām arī VARAM sniegt metodisku atbalstu pašvaldībām institucionālās struktūras sakārtošanai, tajā skaitā vienotas pieejas veidošanā reģistrējot pašvaldību vēlēšanas komisiju, neradot birokrātisku slogu gada pārskatu sagatavošanā.

Pašvaldību institucionālās struktūras veidošana un informācijas atklāšana par to

Uzņēmumu reģistrs sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību (turpmāk – LPS) 15.02.2018. pašvaldībām organizēja semināru²³² par PPI sarakstu. Seminārā tika informēts par PPI sarakstā reģistrējamiem subjektiem, kā arī norādīts, ka PPI sarakstā neiekļauj subjektu struktūrvienības. Papildus tika arī izklāstīta PPI saraksta ieviešanas kārtība, kurā viens no soļiem paredz, ka no 01.03.2018. līdz 01.04.2018. pašvaldībām/iestādēm jāaktualizē un jāpapildina PPI sarakstā iekļautās ziņas, ko Uzņēmumu reģistrs ieguvis no VID (šādu kārtību paredzēja likuma “Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” pārejas noteikumi²³³).

Kopš 2018. gada marta likumā “Par nodokļiem un nodevām”²³⁴ noteikts, ka Uzņēmumu reģistrs publiskās personas un iestādes likumā “Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” un citos likumos noteiktajā kārtībā ieraksta PPI sarakstā un piešķir reģistrācijas numuru, kas vienlaikus ir arī nodokļu maksātāja reģistrācijas kods. Likums “Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru”²³⁵ arī paredz PPI sarakstā norādīt, vai pastarpinātās pārvaldes iestāde ir patstāvīgs nodokļu maksātājs (skatīt 16. attēlu).

VID skaidro²³⁶:

*Ja pašvaldības iestāde **nav** patstāvīgs nodokļu maksātājs, tā netiek reģistrēta kā nodokļu maksātājs vienlaikus ar iestādes ierakstīšanu Uzņēmumu reģistra PPI sarakstā un šādai iestādei piešķirtais reģistrācijas numurs vienlaikus nav nodokļu maksātāja reģistrācijas kods.*

Ja pastarpinātās pārvaldes iestāde Uzņēmumu reģistra PPI sarakstā maina pazīmi un norāda, ka tā vairs nav patstāvīgs nodokļu maksātājs, tad, pēc pārskatu un deklarāciju iesniegšanas un saistību pret budžetu nokārtošanas, iestāde tiek izslēgta no Nodokļu maksātāju reģistra.

Pašvaldības un to iestādes ir atbildīgas par korektu datu norādīšanu Uzņēmumu reģistra PPI sarakstā.

*Pastarpinātās pārvaldes iestādes, kas **nav** patstāvīgi nodokļu maksātājs, var tikt reģistrētas kā nodokļu maksātāja struktūrvienības Ministru kabineta noteikumu²³⁷ noteiktajā kārtībā. Nodokļu maksātāju struktūrvienības VID reģistrē nodokļu maksātājs, kurš izveidojis struktūrvienību. Par struktūrvienību datu korektumu un aktualitāti atbild iestāde, kas ir reģistrējusi struktūrvienību VID.*

VID iespēju robežās veic datu salīdzināšanu attiecībā par Uzņēmumu reģistra PPI sarakstā iekļautajiem subjektiem, kas ir patstāvīgi NM.

Nodokļu maksātāja statuss [®]

Pārbaudīt savu statusu VID

- ☒ Patstāvīgs nodokļu maksātājs
- ☐ Nodokļu maksātāja struktūrvienība
- ☐ Nav

Izmaiņu spēkā stāšanās datums*

DD.MM.YYYY.

Izmaiņās pēc apstiprināšanas tiks automātiski nodotas Valsts ieņēmumu dienestam!

Saglabāt un apstiprināt

16. attēls. Informācijas norādīšana PPI sarakstā par nodokļu maksātāja statusu

Uz publiski pieejamās informācijas par pašvaldību izveidotās institucionālas struktūras neprecizitāti un neatbilstību faktiskajai situācijai Valsts kontrole norādīja jau [Pašvaldību rokasgrāmatā](#), kā arī [2018. gada saimnieciskā gada pārskata revīzijā](#) norādīja uz informācijas neatbilstību pašvaldību iestāžu skaitā PPI sarakstā, pašvaldību nolikumos, kārtējā gada pārskata vadības ziņojumos, kā arī *ePārskatos*.

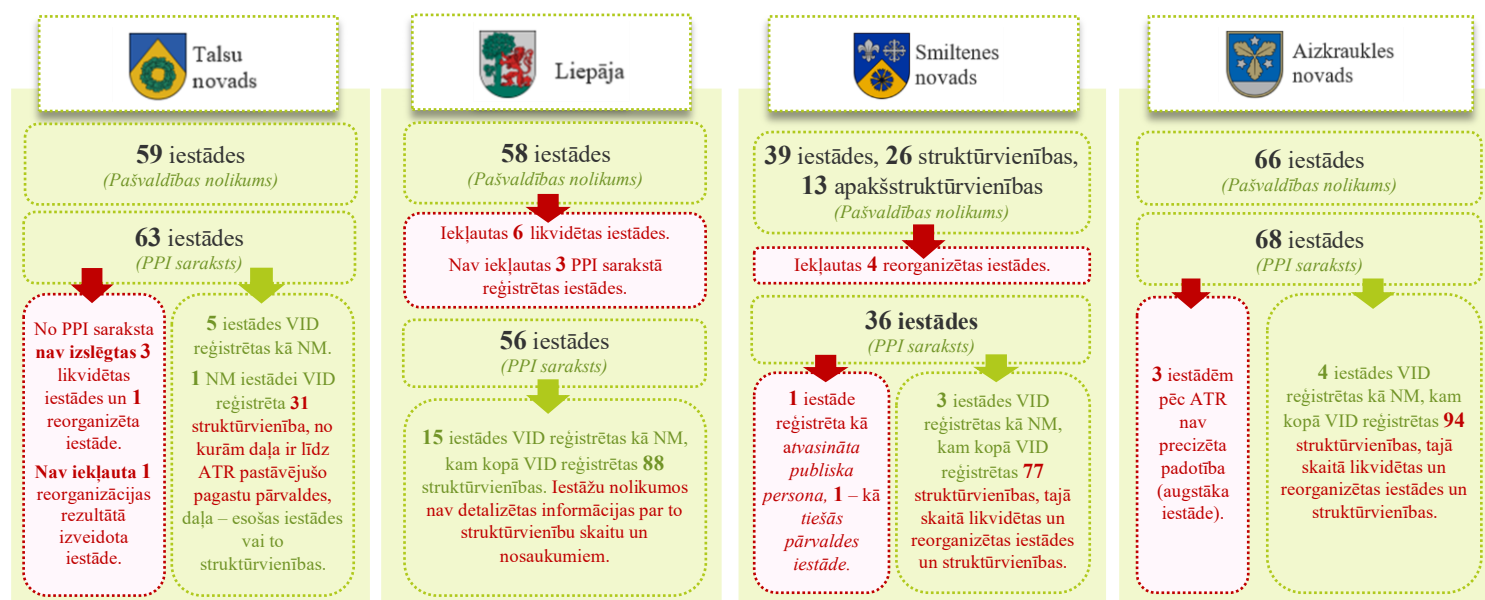
Viens no iemesliem, kāpēc informācija par pašvaldību institucionālo struktūru dažādos informācijas avotos neatbilst faktiskajai situācijai, ir 2018. gadā notikušais PPI saraksta izveides un publiskošanas process. Otrs iemesls – 2021. gadā notikusī administratīvi teritoriālā reforma (turpmāk – ATR). [VARAM 16.07.2021. metodikā](#) pašvaldībām ieteikts, ka, nosakot pašvaldības organizatoriskās struktūras optimālāko modeli, pašvaldībām īpaša uzmanība jāpievērš principiem, kas ļauj sabalansēt pašvaldības darbības efektivitātes paaugstināšanu un izvairīšanos no negatīvām sociālām, ekonomiskām un politiskām sekām. Tādējādi tiktu ievērots Eiropas Vietējo pašvaldību hartā noteiktais, ka, nepārkāpjot likumā paredzētos vispārējos noteikumus, pašvaldībām ir atļauts pašām noteikt savas iekšējās pārvaldes struktūras, lai pielāgotu tās vietējām vajadzībām un nodrošinātu efektīvu pārvaldi.

Tomēr, izvērtējot metodiskos materiālus un ieteikumus pašvaldībām veiksmīgai ATR īstenošanai, konstatēts arī gadījums, ka ATR procesā iesaistītās iestādes pašvaldībām sniedza pretrunīgu informāciju. Tas varēja radīt arī nepienācīgas darbības no pašvaldību puses optimizējot un precizējot to institucionālo struktūru. Piemēram, [VARAM 16.07.2021. metodikā](#) norādīts, ka **reorganizējamo pašvaldību struktūrvienības VID slēgs ar 30.06.2021.**, un lēmums par struktūrvienības reģistrācijas nepieciešamību

turpmāk jāpieņem iegūstošajai pašvaldībai. Savukārt apkopojumā par [VID sniegtajām atbildēm pašvaldībām](#) norādīts:

Reorganizējamo pašvaldību iestādes, kas nebija patstāvīgi nodokļu maksātāji, bet ir reģistrēti VID kā reorganizējamo pašvaldību struktūrvienības, ir jāslēdz un attiecīgi iegūstošajai pašvaldībai minētās vienības ir jāreģistrē kā struktūrvienības. Šajā gadījumā reorganizējamai pašvaldībai EDS ir jāiesniedz pieteikums struktūrvienību izslēgšanai no VID NM reģistra, savukārt iegūstošajai pašvaldībai ir jāreģistrē minētās vienības.

Pašvaldību likumā²³⁸ ir noteikts, ka pašvaldības nolikums ir saistošie noteikumi, kas nosaka pašvaldības institucionālo sistēmu. Tomēr revīzijā konstatēts, ka dažādos publiski pieejamajos informācijas avotos, tajā skaitā pašvaldības nolikumā, informācija ir atšķirīga, kā arī pašvaldības ne visos gadījumos pēc iestāžu reorganizācijas/likvidācijas savlaicīgi veic/precizē ierakstus reģistros (PPI sarakstā, VID Nodokļu maksātāju reģistrā) un aktualizē nolikumu. Piemērus skatīt 17. attēlā (informācija apkopota par situāciju 14.04.2025.):

NM – nodokļu maksātājs

17. attēls. Piemēri informācijas atšķirībām par pašvaldību institucionālo struktūru (informācija 14.04.2025.)²³⁹

Jānorāda, ka ir pašvaldības, kuras joprojām 2025. gadā turpina sakārtot institucionālo struktūru un precizēt informāciju reģistros.

Pašvaldību vēlēšanu komisijas

Uzņēmumu reģistrs 2018. gadā, pamatojoties uz grozījumiem likumā “Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru”, kas saistīti ar PPI saraksta veidošanu, vērsās Centrālajā vēlēšanu komisijā

(turpmāk – CVK) ar lūgumu sniegt viedokli par pašvaldību vēlēšanu komisiju iekļaušanu vai neiekļaušanu PPI sarakstā.

Virzot grozījumus Pašvaldības vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likumā, CVK pirms otrā lasījuma iesniedza priekšlikumu veikt grozījumus 2. panta pirmajā daļā, paredzot, ka *Vēlēšanu komisijas ir pastarpinātas pārvaldes iestādes un kā pastāvīgas pašvaldību institūcijas darbojas (..).*

Par statusa noteikšanu pašvaldību vēlēšanu komisijām Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijā tika pausti atšķirīgi viedokļi (skatīt 18. attēlā). Diskusija tika noslēgta ar Grozījumiem Pašvaldības vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likumā²⁴⁰, kas stājās spēkā no 13.06.2018. Grozījumi nosaka, ka vēlēšanu komisija kā pastāvīga pašvaldības iestāde darbojas visu attiecīgās domes pilnvaru laiku. Komisijas pilnvaras izbeidzas ar dienu, kad jaunievēlētā dome ir izveidojusi jaunu vēlēšanu komisiju.

VARAM viedoklis

VARAM nav guvusi apstiprinājumu komisijas atbilstībai Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajam iestādes statusam, jo tā neatbilst Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajām prasībām pastarpinātās pārvaldes iestādēm, tas ir, vēlēšanu komisijai nav ne sava budžeta, ne personāla, ne pašvaldības domes apstiprināta nolikuma. Vēlēšanu komisijas darbība noteiktā sastāvā ir terminēta uz pašvaldības domes pilnvaru laiku, vēlēšanu komisijas darbs norit pamatā tikai sēdēs un balsošanas laikā, turklāt komisijas sastāvā ir tikai tās locekļi, kas savu darbu komisijā pilda papildus savam pamatdarbam, saņemot atlīdzību par nostrādāto laiku. Vēlēšanu komisija atbilstoši Republikas pilsētu un novadu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likuma 2. panta pirmajai daļai un 23. panta otrajai daļai – ir pašvaldības institūcija un publisko tiesību subjekts, taču ne pašvaldības iestāde.

LPS viedoklis

LPS ļoti lielā mērā pievienojas VARAM paustajam viedoklim. Papildus VARAM viedoklī paustajam akcentējam, ka komisija tiek ievēlēta un ar vēlēšanu komisijas locekļiem netiek slēgti darba līgumi. Vēlēšanu komisijās, kā jau minēts VARAM viedoklī, nav sava pastāvīga personāla- grāmatveža, lietveža; nav savu pastāvīgu darba telpu u. tml. Komisijām nav arī savu datoru, printeru u. c. darba aprīkojuma. Vēlēšanu komisijām nav sava budžeta, tās tiek finansētas no valsts vai pašvaldības budžeta (atkarībā no tā, kādas vēlēšanas jānodrošina).

Papildus LPS norāda uz sekām, kas saistās ar citiem normatīviem aktiem. Tajā skaitā vai citas kontroles institūcijas 2. panta pirmās daļas pirmo teikumu neinterpretēs plašāk, nekā tas ir nepieciešams.

Tieslietu ministrijas viedoklis

Attiecībā uz vēlēšanu komisiju institucionālo padotību norādām, ka atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1. panta 3. punktā ietvertajam skaidrojumam “iestāde” ir institūcija, kura darbojas publikas personas vārdā un kurai ar normatīvo aktu noteikta kompetence valsts pārvaldē, piešķirti finanšu līdzekļi tās darbības īstenošanai un ir sava personāls. Ievērojot Likuma normas par vēlēšanu komisiju izveidošanu, sastāvu un finansēšanu, secināms, ka tās ir iestādes Valsts pārvaldes iekārtas likuma izpratnē. Tā kā vēlēšanu komisijas izveido un vēlēšanu komisiju locekļus ievēlē dome, tās pieder pie pastarpinātās pārvaldes institucionālās sistēmas.

Saeimas Juridiskā biroja skaidrojums

Jau šobrīd nav šaubu, ka vēlēšanu komisija ir pašvaldību iestāde, jo tā atbilst visām Valsts pārvaldes iekārtas likuma noteiktajām prasībām, t. i. tai ir sava personāls, ir piešķirti finanšu līdzekļi un sava kompetence. Tāpat norāda, ka tam, vai vēlēšanu komisijai ir vai nav izstrādāts sava nolikums, nav nozīmes.

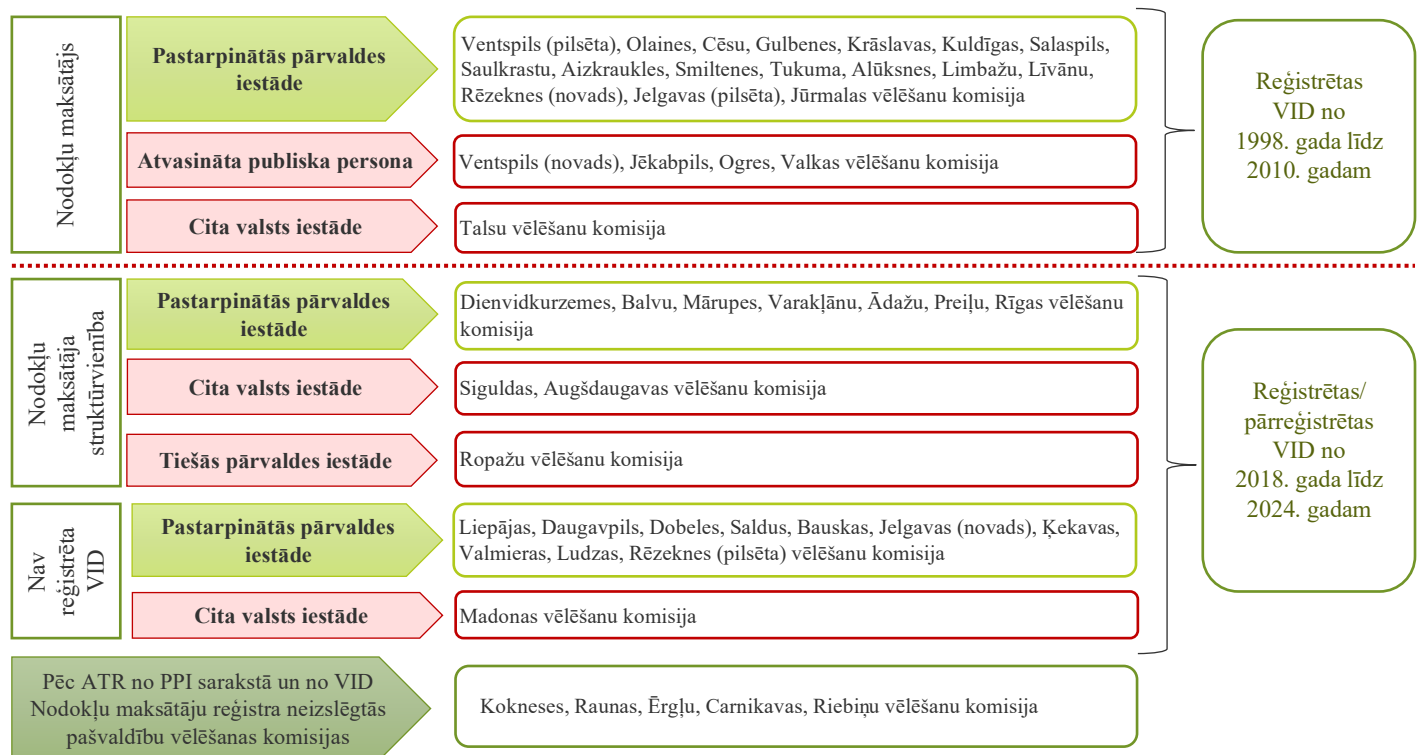
Atbalsta grozījumu pēc būtības un ierosina to izteikt šādā redakcijā: “Izteikt 2. panta pirmās daļas pirmo teikumu šādā redakcijā: “Vēlēšanu komisija kā pastāvīga pašvaldības iestāde darbojas visu attiecīgās domes pilnvaru laiku.”

18. attēls. Atsevišķu viedokļu apkopojums par Grozījumiem Pašvaldības vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likumā (2018. gads)²⁴¹

No minētā secināms, ka pašvaldību vēlēšanu komisijas ierakstāmas PPI sarakstā kā pastarpinātas pārvaldes iestādes un pieteicējs norāda vienu no diviem variantiem – vai attiecīgā iestāde ir patstāvīgs nodokļu maksātājs vai nav.

Apkopojot informāciju par visu pašvaldību vēlēšanu komisiju statusu PPI sarakstā un VID 31.12.2024., konstatēts, ka tās ir reģistrētas trīs dažādos veidos (skatīt 19. attēlu), ko varētu iedalīt divos laika posmos:

“līdz 2010. gadam” un “no 2018. gada, tajā skaitā aptverot ATR periodu”. Konstatētas arī piecu reformēto pašvaldību vēlēšanu komisijas, kas pēc ATR 2021. gadā tā arī nav likvidētas.

19. attēls. Pašvaldību vēlēšanu komisiju statusi PPI sarakstā un VID (informācija 31.12.2024.)

Pašvaldības un to iestāžu (nodokļu maksātāju) gada pārskata sagatavošana

Pašvaldību gada pārskati

Apkopojot izlasē iekļauto 24 pašvaldību norādīto informāciju par iestādēm, kuru dati iekļauti gada pārskatā vai konsolidētajā gada pārskatā (bilances posteņa skaidrojums V11.IEST), informāciju par pašvaldību iestādēm, kuras ir patstāvīgi nodokļu maksātāji un informāciju par pašvaldību aģentūrām, konstatēts (informācija apkopota par situāciju 31.12.2024.):

- saskaņā ar bilances posteņa skaidrojumu V11.IEST, **Smiltenes novada pašvaldības** konsolidētajā pārskatā konsolidējas divu iestāžu – pašvaldības un Gatartas pansionāta (likvidēts ar 31.12.2024., dibinot SIA “Gatartas pakalpojumu aģentūra”²⁴²) – atsevišķie gada pārskati. Taču, izvērtējot Nodokļu maksātāju reģistru, konstatēts, ka Palsas pamatskola²⁴³ arī ir reģistrēta kā patstāvīgs nodokļu maksātājs. Tādējādi šai iestādei arī par 2024. gadu bija jāsagatavo atsevišķs gada pārskats, kas konsolidējams pašvaldības kopējā pārskatā;

- Talsu novada pašvaldībai tiek sagatavots nekonsolidēts gada pārskats, lai arī pansionāts “Lauciene”²⁴⁴ ir reģistrēta kā patstāvīgs nodokļu maksātājs, kas nozīmē, ka pansionātam arī ir jāpagatavo atsevišķs gada pārskats un pašvaldībai būtu sagatavojams konsolidētais gada pārskats;
- Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības konsolidētajā pārskatā konsolidējas 16 iestāžu pārskati, tajā skaitā Jūrmalas Bērnu un jauniešu centra pārskats. Jūrmalas Bērnu un jauniešu centrs līdz 15.04.2025. PPI sarakstā (pašvaldība precizējusi augstāku iestādi) bija norādīts kā Jūrmalas valstspilsētas administrācijas padotības iestāde un reģistrēts VID arī kā patstāvīgs nodokļu maksātājs. Līdz ar to centra sagatavotais 2024. gada pārskats sākotnēji bija konsolidējams administrācijas pārskatā, kas savukārt konsolidējas Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības konsolidētajā pārskatā;
- Pēc pašvaldības sniegtās informācijas un ePārskatos pieejamās informācijas, Salaspils novada pašvaldībai tiek sagatavots nekonsolidēts gada pārskats, kuru veido 21 patstāvīga nodokļu maksātāja pārskats. Kā norādīja Valsts kase, iestādes, ja tās ir patstāvīgi nodokļu maksātāji, gada pārskatu sagatavo neatkarīgi no grāmatvedības organizācijas formas un tehniskā sagatavošanas veida²⁴⁵.

Arī zvērināts revidents²⁴⁶ Salaspils novada pašvaldībai ieteicis:

Nodrošināt normatīvo aktu prasību izpildi attiecībā uz atsevišķo gada pārskatu sagatavošanu un nodošanu Latvijas Nacionālajā arhīvā un apsvērt šādas iespējas: (1) nodrošināt pašvaldību iestāžu, ja tās ir patstāvīgi NM, gada pārskata sagatavošanu ārpus ePārskatiem citā tehniskā veidā; (2) nodrošināt pašvaldību iestāžu, ja tās ir patstāvīgi NM, gada pārskata sagatavošanu ePārskatos, iesniedzot iesniegumu par attiecīgas struktūras izveidi; (3) izvērtējot optimālu pašvaldības organizatorisko struktūru, pašvaldība šīs iestādes reģistrē kā struktūrvienības, atstājot vienu patstāvīgu NM numuru un sagatavo vienu gada pārskatu ePārskatu sistēmā Valsts kasē.

Pašvaldību vēlēšanu komisiju finansēšanas kārtība un gada pārskats

CVK nosaka: (1) valsts piešķirto naudas līdzekļu sadalījumu citām vēlēšanu komisijām; (2) vēlēšanu komisiju un iecirkņu komisiju darbība Saeimas vēlēšanu, Eiropas Parlamenta vēlēšanu un tautas nobalsošanas sagatavošanā un sarīkošanā tiek finansēta no valsts budžeta CVK noteiktajā kārtībā²⁴⁷. Savukārt vēlēšanu komisiju un iecirkņu komisiju darbība domes vēlēšanu sagatavošanā un sarīkošanā tiek finansēta no attiecīgās pašvaldības budžeta²⁴⁸.

Saskaņā ar CVK 25.08.2022. instrukciju²⁴⁹ katru Saeimas vēlēšanu, Eiropas Parlamenta vēlēšanu un tautas nobalsošanas sagatavošanai un sarīkošanai CVK noslēdz vienošanos ar pašvaldību par vēlēšanu / tautas nobalsošanas nodrošināšanai piešķirtā finansējuma pārskaitīšanas kārtību un izlietojuma uzraudzību. Tiek paredzēts, piemēram, ka finansējuma saņemšanai pašvaldība nodrošina atsevišķu kontu Valsts kasē un ka attiecināmie izdevumi/ieņēmumi, naudas plūsma, aktīvi un pasīvi grāmatvedības uzskaitē ir identificējami, nodalīti un pārbaudāmi. Tāpat instrukcijā²⁵⁰ ir paredzēts, ka pašvaldības grāmatvedībā aprēķina un izmaksā darba samaksu vēlēšanu komisijas un vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļiem, pieaicinātajiem speciālistiem un atbalsta personālam, kā arī pašvaldības iesniedz CVK pārskatu par finanšu izlietojumu vienošanās dokumentā noteiktajos termiņos un kārtībā.

Vēlēšanu norise ir cikliska, bet tautas nobalsošana ir neregulāra aktivitāte, līdz ar to arī finansējuma saņemšana pašvaldību vēlēšanu komisiju darbībai ir nevienmērīga. Tomēr, ja vēlēšanu komisija ir

reģistrēta kā patstāvīgs nodokļu maksātājs, tai ir sagatavojams atsevišķs gada pārskats un veicamas visas procedūras, ko paredz normatīvie akti gada pārskata sagatavošanai, piemēram, ikgadējā slēguma inventarizācija.

Jānorāda, ka no pašvaldību vēlēšanu komisijām, kas reģistrētas kā patstāvīgs nodokļu maksātājs, *ePārskatos* gada pārskatu sagatavo tikai viena – Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības vēlēšanu komisija.

Revīzijas raksturojums

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis ir pārbaudīt:

- vai konsolidētais saimnieciskā gada pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par konsolidētā kopbudžeta izpildi 2024. gadā, par valsts konsolidēto grāmatvedības bilanci 31.12.2024. un par valsts konsolidēto parādu 31.12.2024. un vai konsolidētais saimnieciskā gada pārskats ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām;
- vai ir ieviests Valsts kontroles [2018. gada saimnieciskā gada pārskata revīzijā](#) sniegtais ieteikums VARAM sniegt informatīvu palīdzību pašvaldībām to izveidotās struktūras, tajā skaitā aģentūru, darbības turpināšanas, lietderības un efektivitātes izvērtēšanā administratīvi teritoriālās reformas kontekstā.

Revidējamās vienības un revidentu atbildība

Finanšu ministrijas vadība ir atbildīga:

- par konsolidētā saimnieciskā gada pārskata sagatavošanu atbilstoši Ministru kabineta 28.09.2021. noteikumiem Nr. 652 “Gada pārskata sagatavošanas kārtība” un tajā sniegtās informācijas patiesu uzrādīšanu saskaņā ar normatīvo aktu prasībām; šī atbildība paredz izveidot, ieviest un uzturēt tādu iekšējās kontroles sistēmu, kura nodrošina konsolidētā saimnieciskā gada pārskata sagatavošanu bez krāpšanas un kļūdu izraisītām neatbilstībām, kā arī izvēlēties un lietot piemērotu grāmatvedības politiku;
- par nodokļu maksājumu un nodokļu maksātāju uzskaiti, valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšanu Latvijas Republikas teritorijā, kā arī par muitas politikas īstenošanu atbilstoši nodokļu normatīvajos aktos noteiktajam; šī atbildība paredz izveidot, ieviest un uzturēt tādu iekšējās kontroles sistēmu, kura nodrošina krāpšanas un kļūdu izraisītu būtisku neatbilstību novēršanu.

Valsts kontrole ir atbildīga par revīzijas vadību, pārraudzību, veikšanu, ziņojuma sagatavošanu un Valsts kontroles atzinuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem. Revīzija veikta saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem. Saskaņā ar šiem standartiem revīzijas grupa ievēro ētikas prasības un revīziju par konsolidētā saimnieciskā gada pārskata sagatavošanu plāno un veic, lai iegūtu pietiekamu pārliecību, ka konsolidētajā saimnieciskā gada pārskatā nav būtisku kļūdu un neatbilstību.

Revīzijas pamatojums, apjoms un kritēriji

Finanšu revīzija “Par Latvijas Republikas 2024. gada konsolidēto saimnieciskā gada pārskatu” ir veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3. panta 2. punktu un Valsts kontroles Revīzijas un metodoloģijas departamenta 09.09.2023. revīzijas grafiku Nr. 2.4.1-81/2024 (no 01.05.2025. Finanšu revīzijas departaments).

Revīzijā Valsts kontrole veica pārbaudes procedūras par konsolidētā saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas atbilstību Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām. Revīzijā, piemērojot profesionālus spriedumus un saglabājot profesionālo skepsi, revīzijas grupa:

- identificēja un novērtēja risku, ka finanšu pārskatos varētu būt būtiskas krāpšanas vai kļūdu izraisītas neatbilstības, izstrādāja un veica revīzijas procedūras, kuru mērķis ir mazināt šos riskus, kā arī ieguva revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu Valsts kontroles atzinumam;
- guva izpratni par revīzijai būtiskām revidējamās vienības iekšējām kontrolēm, lai izstrādātu un piemērotu pastāvošiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, nevis lai sniegtu atzinumu par iekšējās kontroles sistēmas darbības efektivitāti;
- izvērtēja izmantoto grāmatvedības uzskaites politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un ar tām saistīto vadības uzrādīto skaidrojumu pamatotību;
- izvērtēja vispārējo finanšu pārskatu struktūru un saturu, ieskaitot atklāto informāciju un skaidrojumus pielikumā, tostarp veica pārskata sakarību un pārskata datu atbilstības grāmatvedības uzskaites datiem pārbaudi, novērtēja vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību un vērtēja, vai finanšu pārskati sniedz patiesu priekšstatu par pārskatā atklātajiem darījumiem un notikumiem;
- iepazinās ar vadības ziņojumu un izvērtēja, vai tajā iekļautā informācija nav būtiski atšķirīga no finanšu pārskatā iekļautās informācijas vai revīzijas laikā iegūtās citas informācijas vai arī kādā citā veidā tā nav būtiski sagrozīta;
- ieguva pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par konsolidēto saimnieciskā gada pārskatu veidojošo pārskatu un to pielikumu konsolidāciju ar mērķi sniegt atzinumu par konsolidēto saimnieciskā gada pārskatu;
- pārbaudīja, vai ministrijas un Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome ir apzinājušas informāciju par kapitālsabiedrību ietekmi uz valsts budžeta izdevumiem nākotnē (Grāmatvedības uzskaites principu aprakstā un gada pārskata vadības ziņojumā norādītā informācija), kā arī apkopoja *ePārskatos* pieejamo informāciju (Finanšu ministrijas izstrādāta anketa) par kapitālsabiedrību ietekmi uz vispārējās valdības sektora budžeta bilanci un parādu, kas tiek izmantota fiskālās prognozes izstrādē un pēc izvērtēšanas tiek iekļauta likumā par valsts budžetu kārtējam gadam;
- pārbaudīja iepriekšējās Valsts kontroles revīzijās par konsolidētā saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas pareizību sniegto ieteikumu ieviešanu.

Revīzijā atzinuma par konsolidētā saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas pareizību sniegšanai nepieciešamā pārlicība ir iegūta:

- no revīzijas grupas veiktajām revīzijas procedūrām par saimnieciskā gada pārskata konsolidāciju, par valsts budžeta finanšu uzskaites pārskatu sagatavošanas pareizību, par ieņēmumu administrēšanas sistēmu un par 2024. gadā iekasēto valsts un pašvaldību budžeta ieņēmumu klasificēšanu un uzskaiti normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un noteiktajā apjomā, par pašvaldību 2024. gada pārskatu sagatavošanas pareizību un par konsolidētās pašvaldību pārskatu informācijas sagatavošanas procesu;
- no Valsts kontroles finanšu revīziju par ministriju un centrālo finanšu valsts budžeta iestāžu 2024. gada pārskatu sagatavošanas pareizību rezultātiem;
- izmantojot zvērinātu revidentu darbu atbilstoši starptautiskā augstāko revīzijas iestāžu standarta *ISSAI 2600* “Īpaši apsvērumi – grupas finanšu pārskatu revīzija (tostarp komponentu revidentu darbs)” prasībām, veicot šādu konsolidēto gada pārskatu un gada pārskatu finanšu revīzijas:
 - ✓ 43 pašvaldību 2024. gada pārskatu revīzijās, sadarbojoties ar revīzijas izlasē iekļauto pašvaldību uzaicinātiem zvērinātiem revidentiem, papildus veicot detalizētās pārbaudes un analītiskās pārbaudes procedūras;
 - ✓ trīs²⁵¹ ministriju pakļautībā esošajās 14 iestādēs un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā, par kuru 2024. gada pārskatiem atzinumus sniedz zvērināti revidenti, papildus veicot detalizētās pārbaudes un analītiskās pārbaudes procedūras.

Revīzijas grupa ir konstatējusi, ka nav galveno revīzijas jautājumu, par kuriem būtu jāziņo atbilstoši starptautiskajam augstāko revīzijas iestāžu standartam *ISSAI 2701* “Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā”²⁵². Galvenie revīzijas jautājumi ir jautājumi, kas ir aplūkoti revīzijā un pēc revidentu profesionālā sprieduma ir visnozīmīgākie pārskata perioda finanšu pārskatu revīzijā *ISSAI 2701* kontekstā. Galvenos revīzijas jautājumus revīzijas grupa nosaka no jautājumiem, par kuriem ir ziņots revidējamās vienības vadībai un kuri revīzijas gaitā ir prasījuši pastiprinātu revidentu uzmanību. Valsts kontrole nesniedz atsevišķu atzinumu par šiem jautājumiem.

Revīzijas procedūras par konsolidētā saimnieciskā gada pārskata konsolidācijas procesu un par Valsts kases sagatavotā valsts budžeta finanšu uzskaites pārskata sagatavošanas pareizību

Lai pārlicinātos:

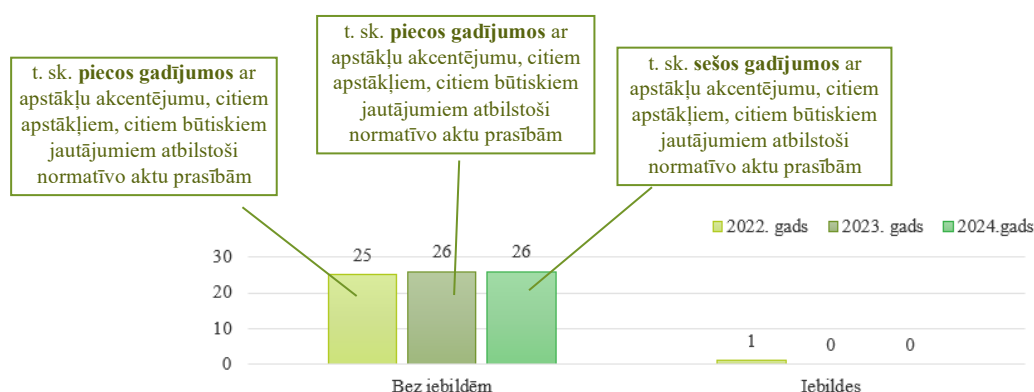
- ka konsolidētā saimnieciskā gada pārskata konsolidācijas process ir veikts, pamatojoties uz pilnīgiem datiem, tika veiktas 2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata konsolidācijas procesa pārbaudes;
- par valsts budžeta finanšu uzskaites pārskatu sagatavošanas pareizību, revīzijas apjomā tika iekļauti būtiskie valsts finanšu uzskaites posteņi:
 - ✓ aktīva posteņi: ilgtermiņa un īstermiņa prasības, ilgtermiņa (t. sk. ilgtermiņa aizdevumi) un īstermiņa (t. sk. ilgtermiņa aizdevumu īstermiņa daļa) finanšu ieguldījumi, naudas līdzekļi;
 - ✓ pasīva posteņi: budžeta izpildes rezultāts, rezerves, ilgtermiņa saistības (t. sk. ilgtermiņa aizņēmumi, saņemtie ilgtermiņa noguldījumi, emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru

ilgtermiņa daļa), īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa, valsts budžeta finanšu uzskaites īstermiņa saistības, nākamo periodu ieņēmumi, saņemtie avansa maksājumi un transferti, pārējās īstermiņa saistības;

- ✓ zembilances posteņi: zembilances aktīvi, zembilances pasīvi.

Finanšu revīziju par ministriju un centrālo valsts iestāžu 2024. gada pārskatu sagatavošanas pareizību rezultāti

Kopumā, vērtējot 2024. gada finanšu revīziju rezultātus ministrijās un centrālajās valsts iestādēs, secināms, ka grāmatvedības uzskaitē un gada pārskatu sagatavošanas kvalitāte ir atbilstoša, jo visi 26 sniegtie atzinumi ir bez iebildēm (divos atzinumos ir iekļauta apstākļu akcentējuma rindkopa, vienā atzinumā ir norāde uz citiem apstākļiem, trijos atzinumos – ir norāde uz citiem būtiskiem jautājumiem atbilstoši normatīvo aktu prasībām) (skatīt 20. attēlā).

20. attēls. Sniegto atzinumu par gada pārskatiem skaits un veids

Divās finanšu revīzijās tika vērtēti atbilstības jautājumi (informācija pieejama Valsts kontroles [tīmekļvietnē](#)), kuru kopējie izdevumi pārskata gadā ir 33 032,7 tūkst. euro:

- Klimata un enerģētikas ministrijā tika vērtēts, vai ministrija finansējumu profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā ir plānojusi un izlietojusi atbilstoši noteiktajam mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem, ievērojot attiecīgos tiesību aktus; par atbilstības jautājumu tika sniegts **negatīvs atzinums**;
- Ekonomikas ministrijā tika vērtēts jautājums “Ekonomikas ministrijas realizētā Atveseļošanās un noturības mehānisma 1.2.1.2.i.1. pasākuma “Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā (ietverot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu siltumapgādē)” finansējuma izlietojums”; par atbilstības jautājumu tika sniegts **atzinums ar iebildēm**.

Divu ministriju – Aizsardzības ministrijas un Satiksmes ministrijas – 2024. gada finanšu revīzijās ir sagatavoti atsevišķi starpziņojumi/ziņojumi.

- Aizsardzības ministrijas finanšu revīzijā veikts militārās kompozīcijas būvniecības plānošanas un īstenošanas izvērtējumu, vienlaikus vērtējot aizsardzības resora būvniecības projektu plānošanas un

īstenošanas procesu un Aizsardzības ministrijas izveidoto iekšējo kontroli pār būvniecības projektiem. Rezultātā sagatavots [situācijas izpētes ziņojums](#) “Militārās tēlniecības kompozīcijas izveidošana”.

- Satiksmes ministrijas finanšu revīzijā pārbaudīta iepriekšējā Valsts kontroles revīzijā Nr. 2.4.1-36/2020 sagatavotajā starpziņojumā “Ieguldījumi Satiksmes ministrijas aviācijas nozares kapitālsabiedrībās Covid-19 krīzes seku mazināšana” sniegto ieteikumu ieviešana konstatēto kļūdu un nepilnību novēršanai. Rezultātā sagatavots [revīzijas starpziņojums](#) “Valsts plāns, kā atgūt Covid-19 laikā veikto ieguldījumu airBaltic”.

Zvērinātu revidentu darba izmantošana finanšu revīzijās par ministriju un centrālo valsts iestāžu pārskatiem

Valsts kontrole saskaņā ar starptautisko augstāko revīzijas iestāžu standartu *ISSAI 2600* “Īpaši apsvērumi – grupas finanšu pārskatu revīzija (tostarp komponentu revidentu darbs)” izmantoja zvērinātu revidentu darbu finanšu revīzijās par ministriju un centrālo valsts iestāžu pārskatiem.

Zvērinātu revidentu darbs ir izmantots četrās finanšu revīzijās par ministriju un centrālo valsts iestāžu 2024. gada pārskatu sagatavošanas pareizību (skatīt 11. tabulu). Visos gadījumos zvērināti revidenti snieguši atzinumus bez iebildēm (vienā gadījumā ir norādīts apstākļu akcentējums).

11. tabula

Zvērinātu revidentu darba izmantošana finanšu revīzijās par ministriju un centrālo valsts iestāžu pārskatiem

Revidējamā vienība, kurā izmantots zvērināta revidenta darbs	Bilances kopsumma 31.12.2024. pārskatiem, par kuru atzinumu sniedza zvērināts revidents, tūkst. euro	Īpatsvars no revidējamās vienības konsolidētā pārskata bilances kopsummas
Izglītības un zinātnes ministrija ²⁵³	716 354,0	60 %
Veselības ministrija ²⁵⁴	194 035,3	26 %
Zemkopības ministrija* ²⁵⁵	120 205,0	4 %
Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija	4640,8	100 %

* *Izņemot Zemkopības ministrijas padotības iestādes Lauku atbalsta dienesta finanšu revīziju, kurā plānots izmantot zvērinātu revidentu darbu par Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda kopējiem plānotajiem 2024. gada izdevumiem 568 640,9 tūkst. euro jeb 72 % no Zemkopības ministrijas 2024. gada konsolidētā pārskata izdevumiem.*

Zvērinātu revidentu darba izmantošana pašvaldībās

Informācija par zvērinātu revidentu sniegtajiem iebildumiem, apstākļu akcentējumiem un norādēm uz citiem apstākļiem ir norādīta sadaļā [“Pašvaldību gada pārskati”](#), kā arī apkopota [pielikumā](#).

Revīzijas apjoma ierobežojumi

Revīzijas apjoma ierobežojumi 01.01.2024. – Valsts kontrole revīzijā “Par Latvijas Republikas 2023. gada konsolidēto pārskata par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem” sniedza atzinumu

ar iebildēm, nosakot apjoma ierobežojumus pārskata gada beigās, par kuriem arī tiek noteikts apjoma ierobežojums attiecībā uz konsolidēto pārskatu sākuma atlikumiem 01.01.2024. Detalizētu informāciju par revīzijas apjoma ierobežojumiem 01.01.2024. skatīt revīzijas [ziņojuma](#) “Par Latvijas Republikas 2023. gada konsolidēto pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem” sadaļā “Revīzijas apjoma ierobežojumi”.

Revīzijas apjoma ierobežojumi 31.12.2024. – Valsts kontrole neguva pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus un nevarēja noteikt, vai būtu jāveic korekcijas konsolidētā saimnieciskā gada pārskata grāmatvedības bilanci un zembilanci (detalizēta informācija kopsavilkuma sadaļā [“Gada pārskata sagatavošana”](#)).

Departamenta direktore

Ilze Bādere

Valsts kontrolieris

Edgars Korčagins

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Termini un skaidrojumi

Saīsinājums/termins	Skaidrojums
<i>airBaltic</i>	Air Baltic Corporation, AS (reģ. Nr. 40003245752)
ATR	Administratīvi teritoriālā reforma
Bilance	Pārskats par finansiālo stāvokli
CMIS	Centrālā muitas informācijas sistēma
CSDD	Valsts akciju sabiedrība “Ceļu satiksmes drošības direkcija” (reģ. Nr. 40003345734)
CVK	Centrālā vēlēšanu komisija
DNS	Datu noliktavas sistēma
EDS	Elektroniskās deklarēšanas sistēma
<i>eKase</i>	Valsts kases informācijas sistēma, kas paredzēta elektroniskas informācijas apmaiņa ar klientiem, kuriem ir atvērts konts Valsts kasē vai kuri ir saņēmuši konta rīkotāja atļauju informācijas saņemšanai
EKS 2010	Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēma Eiropas Savienībā
<i>ePārskati</i>	Valsts kases informācijas sistēma, ar kuru Valsts kase nodrošina pārskatu, kur ietverti finanšu uzskaites dati, sagatavošanu, pārbaudi, iesniegšanu un pieņemšanu Valsts kasē
ES	Eiropas Savienība
FIFO	Uzskaites metode – pirmais iekšā, pirmais ārā <i>first in, first out</i>
IIN	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
IKP	Iekšzemes kopprodukts
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
ISIPS	Informācijas sistēmu izmaiņu pārvaldības sistēma
LNG	Labprātīgās nomaksas grafiks
LPS	Latvijas Pašvaldību savienība

Saīsinājums/termiņš	Skaidrojums
MAIS	Maksājumu administrēšanas informācijas sistēma
NEKP	Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam
NIS	Nodokļu informācijas sistēma
NM	Nodokļu maksātājs
PPI saraksts	Publisko personu un iestāžu saraksts
PPP	Publiskā privātā partnerība
Problēmziņojumi	Problēmu pieteikumi un izmaiņu pieprasījumi
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
RLA	Reakcijas laika atbilde
TEN	Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis
UVTN	Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis
Uzņēmumu reģistrs	Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs
VARAM	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VID administrētie valsts budžeta maksājumi	Valsts ieņēmumu dienesta administrētie nodokļi, nodevas un citi uz valsts budžetu attiecināmie maksājumi
VID ikgadējais nodokļu pārskats	Valsts ieņēmumu dienesta ikgadējais pārskats par šā dienesta administrētajiem nodokļiem, nodevām un citiem tā administrētajiem uz valsts budžetu attiecināmiem maksājumiem
VSAOI	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Pielikums. Zvērinātu revidentu atzinumi par pašvaldību 2024. gada pārskatiem

Pašvaldība	Iebildes pamatojums / apstākļu akcentējums / citi apstākļi	Balances aktīvi, tūkst. <i>euro</i>				Balances pasīvi, tūkst. <i>euro</i>		Zembalance, tūkst. <i>euro</i>		Pašvaldības darbības turpināšanas izvērtējums, tūkst. <i>euro</i>	Cits revidents iepriekšējā periodā), tūkst. <i>euro</i>
		Kopā ilgtermiņa ieguldījumi, t. sk.	1210 Zeme un būves	1250 Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	1260 Bioloģiskie un pazemes aktīvi	Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	Saistības	Aktīvi	Pasīvi		
Jelgava	Iebildes pamatojums										
	Konsolidētā finanšu pārskata bilances postenī “Zemes un būves” 31.12.2024. ir uzrādīti ieguldījumi 201 505 tūkst. <i>euro</i> apmērā. Pārbaudot būvju rekonstrukcijas un remontu izmaksu kapitalizāciju, konstatējām, ka netiek konsekventi ievērota Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumu Nr. 87 “Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs” 72. punktā noteiktā kārtība pamatlīdzekļa vai ieguldījuma īpašuma daļas izslēdzamās vērtības noteikšanai atbilstoši amortizējamām aizstāšanas izmaksām vai izmantojot citu metodi atbilstoši komisijas vai speciālista lēmumam. Mūsaprāt, neprecizitāte saistībā ar izslēdzamās daļas vērtības noteikšanu varētu būt būtiska, bet mēs nevaram noteikt tās apmēru. Šis apstāklis pastāvēja arī 31. 12.2022. un 31.12.2023. (Valsts kontrole samazina apjoma ierobežojuma summu par konta “1214 Zeme zem būvēm”, “1216 Atpūtai un izklaidei izmantojamā zeme” un “1217 Pārējā zeme” bilances vērtību 24 874,8 tūkst. <i>euro</i> . Tādējādi apjoma ierobežojums ir 176 629,9 tūkst. <i>euro</i>)										
		176 629,9	176 629,9								
Liepāja	Iebildes pamatojums										
	Kā norādīts Pašvaldības konsolidētajā pārskatā par Pašvaldības finansiālo stāvokli 31.12.2024., veidlapā “Balance” zembilances piezīmē “Iespējamie aktīvi” iekļautas neprivatizēto pašvaldības dzīvokļu piekrītošās domājamās daļas un domājamās daļas no dzīvojamām mājām piekrītošajiem zemes gabaliem kopējā vērtībā 1 608,3 tūkst. <i>euro</i> . Minētajiem īpašumiem Valsts nekustamā īpašuma kadastra sistēmā nav izveidoti dzīvokļu īpašumi, bet tie Valsts nekustamā īpašuma kadastra sistēmā ir uzskaitīti Liepājas valstspilsētas pašvaldībai piederošo būvju nesadalītajās domājamās daļās. Pašvaldība, saskaņā ar iepriekš saskaņoto darba plānu un piešķirtā budžeta ietvaros, veic pakāpenisku pašvaldībai piederošo dzīvokļa īpašumu reģistrēšanu Valsts nekustamā īpašuma kadastra sistēmā un zemesgrāmatā, un aktualizē datus pašvaldības bilanci, vienlaikus izslēdzot izveidotajiem dzīvokļu īpašumiem piekrītošās domājamās daļas no Zembilances. Tas ir pretrunā ar Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumu Nr. 87 “Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs” 13. punktu, kas nosaka, ka budžeta iestādes uzskaita visus to īpašumā, valdījumā un turējumā esošos un piekrītošos ilgtermiņa ieguldījumus. Līdzīgi apstākļi bija spēkā arī iepriekšējos gadus, un sniegtajos atzinumos saistībā ar šo jautājumu tika iekļautas attiecīgās iebildes.										
	Konsolidācijas līmenī, izslēdzot savstarpējos darījumus par Asignējumiem pašvaldību iestādēm 584,7 tūkst. <i>euro</i> apmērā, neatbilstoši piemērojot izdevumu periodizāciju, konsolidētajā bilanci 31.12.2024. veidojas atšķirības par postenī “Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts” uzrādīto summu, kas ir par 560,1 tūkst. <i>euro</i> lielāka un postenī “Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts” uzrādīto summu, kas ir par 560,1 tūkst. <i>euro</i> mazāka.										
	Pašvaldības konsolidētajā bilanci 31.12.2024. pamatlīdzekļu sastāvā postenī “Zeme un būves” iekļauti atsevišķi nekustamā īpašuma objekti ar iegādes vērtību 270,4 tūkst. <i>euro</i> un bilances vērtību 58,4 tūkst. <i>euro</i> apmērā. Revīzijas laikā mēs nevarējām gūt pierādījumus par attiecīgo nekustamo īpašumu sastāvu un eksistenci. Pašvaldības pārstāvji revīzijas laikā nevarēja uzrādīt attaisnojuma dokumentus, uz kā pamata šie objekti ņemti uzskaitē. Līdz ar to mēs nevarējām veikt piemērotas revīzijas procedūras, lai iegūtu pārliecību par to atzīšanas kritērijiem grāmatvedības uzskaitē. Šā iemesla dēļ mums nebija iespējams noteikt, vai ir nepieciešami labojumi attiecībā uz attiecīgiem konsolidētās bilances un konsolidētā pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem posteņiem.										
		58,4	58,4			560,1		1 608,3			
	Iebildes pamatojums										

Pašvaldība	Iebildes pamatojums / apstākļu akcentējums / citi apstākļi	Balances aktīvi, tūkst. <i>euro</i>				Balances pasīvi, tūkst. <i>euro</i>		Zembalance, tūkst. <i>euro</i>		Pašvaldības darbības turpināšanas izvērtējums, tūkst. <i>euro</i>	Cits revidents iepriekšējā periodā), tūkst. <i>euro</i>
		Kopā ilgtermiņa ieguldījumi, t. sk.	1210 Zeme un būves	1250 Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	1260 Bioloģiskie un pazemes aktīvi	Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	Saistības	Aktīvi	Pasīvi		
Ropažu novads	31.12.2024. Balances postenī “Zeme un būves” ar kopējo bilances vērtību 106 599,6 tūkst. <i>euro</i> ir uzrādītas Transporta būves (ielas, ceļi, tilti) 26 203,9 tūkst. <i>euro</i> vērtībā. Kā minēts Ropažu novada pašvaldības grāmatvedības uzskaites principu aprakstā punktos 10. Pamatlīdzekļi un 34. Inventarizācijas Pašvaldība posteņus “Zeme un būve” atzīst pēc iegādes izmaksām, atskaitot uzkrāto nolietojumu vai atbilstoši kadastra vērtībām un katra pārskata gada beigās Pašvaldība veic visu ilgtermiņa posteņu salīdzināšanos ar publiskajiem valsts reģistriem. 2024. gadā Pašvaldība uzsāka ielu un ceļu faktisko inventarizāciju dabā, kas uz gada pārskata sagatavošanas brīdi nav pabeigta. Kā rezultātā Pašvaldība nav nodrošinājusi inventarizācijas ielām un ceļiem pamatojoties uz aktuālajiem datiem un mums nebija iespējams noteikt kādas vērtību un daudzumu korekcijas būtu jāveic Pašvaldības ilgtermiņa ieguldījuma postenī “Zeme un būves” pēc stāvokļa uz 31.12.2024. un iespējamo korekciju ietekmi uz 2024. gada darbības rezultātu.										
	31.12.2024. Balances postenī “Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi” ar kopējo bilances vērtību 9 447,9 tūkst. <i>euro</i> ir uzrādītas turējumā nodotās valsts un pašvaldību būves 8 820,3 tūkst. <i>euro</i> vērtībā. Kā minēts Ropažu novada pašvaldības grāmatvedības uzskaites principu aprakstā punktos 10. Pamatlīdzekļi un 34. Inventarizācijas Pašvaldība posteņus “Zeme un būves” atzīst pēc iegādes izmaksām, atskaitot uzkrāto nolietojumu vai atbilstoši kadastra vērtībām un katra gada beigās Pašvaldība veic visu ilgtermiņa posteņu salīdzināšanos ar publiskajiem valsts reģistriem. Uz 31.12.2024. Pašvaldība nav veikusi šajā bilances postenī uzrādīto datu salīdzinājumu ar Valsts Zemes dienestu turējumā nodotām valsts un pašvaldību būvēm 5 691,6 tūkst. <i>euro</i> apmērā. Kā rezultātā mums nebija iespējams noteikt kādas vērtību un daudzumu korekcijas būtu jāveic pašvaldības ilgtermiņa ieguldījuma postenī “Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi” pēc stāvokļa uz 31.12.2024. un iespējamo korekciju ietekmi uz 2024. gada darbības rezultātu.										
		116 047,5	106 599,6	9 447,9							
Talsu novads	Iebildes pamatojums										
	Pašvaldības bilances postenī “Zeme un būves” 31.12.2024. ir uzrādīti ieguldījumi 83 538,7 tūkst. <i>euro</i> vērtībā. Salīdzinot Pašvaldības grāmatvedības datus ar Valsts zemes dienesta un VSIA “Latvijas Valsts ceļi” datiem un Pašvaldības sagatavoto informāciju par tās īpašumā un valdījumā esošajām zemēm un būvēm, mums nebija iespējams gūt pietiekamus un atbilstošus pierādījumus par Pašvaldības uzskaitē esošo zemju un būvju pilnīgumu un uzskaites vērtību uz 31.12.2024. Mūsuprāt, neprecizitāte varētu būt būtiska, bet mēs nevaram noteikt tās apmēru.										
		83 538,7	83 538,7								
Rēzekne	Iebildes pamatojums										
	Mēs nevarējām iegūt pietiekamus un atbilstīgus revīzijas pierādījumus saistībā ar Pašvaldības bilances posteņa 5700 “Saistības par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem” konsolidēto bilances vērtību 753,0 tūkst. <i>euro</i> , jo saskaņā ar 26.09.2024. Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības pagaidu administrācijas lēmumu Nr. 1318 “Par grāmatvedības centralizācijas procesu pašvaldības iestādēs” Rēzeknes valstspilsētas pašvaldība uzsāka grāmatvedības centralizācijas procesu.										
	Sakarā ar iestāžu Rēzeknes valstspilsētas domes Finanšu pārvalde, Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības iestāde “Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centrs”, Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības Izglītības pārvalde, Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības pārvalde “Sociālais dienests”, Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības Pilsētvides un attīstības pārvalde, Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības sporta pārvalde izslēgšanu no Nodokļu maksātāju reģistra, piemērojot alternatīvās revīzijas procedūras mēs nevarējām iegūt pietiekamus un atbilstīgus pierādījumus par nodokļu uzskaites precizitāti un bilances posteņa novērtējumu. Minētam postenim ir iespējama ietekme uz budžeta izpildes rezultātu, līdz ar to mēs nevarējām noteikt kādas korekcijas būtu nepieciešamas konsolidētām bilances posteņa 3520 “Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts” atlikumam 321,6 tūkst. <i>euro</i> vērtībā pēc stāvokļa uz 31.12.2024.										
	Apstākļu akcentējumi										

Pašvaldība	Iebildes pamatojums / apstākļu akcentējums / citi apstākļi	Balances aktīvi, tūkst. <i>euro</i>				Balances pasīvi, tūkst. <i>euro</i>		Zembalance, tūkst. <i>euro</i>		Pašvaldības darbības turpināšanas izvērtējums, tūkst. <i>euro</i>	Cits revidents iepriekšējā periodā), tūkst. <i>euro</i>
		Kopā ilgtermiņa ieguldījumi, t. sk.	1210 Zeme un būves	1250 Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	1260 Bioloģiskie un pazemes aktīvi	Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	Saistības	Aktīvi	Pasīvi		
	Balances datumā Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības konsolidētās īstermiņa saistības 4 719,7 tūkst. <i>euro</i> vērtībā pārsniedz pieejamus konsolidētās naudas līdzekļus 3 063,1 tūkst. <i>euro</i> vērtībā. Atbilstoši likumam “Par pašvaldību finanšu stabilizēšanu un pašvaldību finansiālās darbības uzraudzību” pašvaldības finanšu stabilizācija veicama, ja pašvaldības parāda saistības, kurām iestājies atmaksāšanas termiņš kārtējā saimnieciskajā gadā, kopā ar iepriekšējo gadu parāda saistībām, kurām iestājies atmaksāšanas termiņš, pārsniedz 20 procentus no pašvaldības kārtējā saimnieciskā gada budžeta kopapjoma. Pamatojoties uz likuma “Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam” 37. pantu un Ministru kabineta 13.02.2024. sēdes protokolu Nr.7 28.§ “Par Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības finanšu situāciju un valsts budžeta aizdevumu finanšu situācijas stabilizēšanai” (24-TA-265) Rēzeknes valstspilsētas pašvaldība ir finanšu stabilizācijas procesā. Vēršam uzmanību uz Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības 2024.gada budžeta izpildes skaidrojumos un Vadības ziņojumu atklāto informāciju, ka Rēzeknes valstspilsētas pašvaldība nonāca smagā finansiālā situācijā: “budžeta (plānošanas stadijā) izveidojies deficīts, kas apgrūtināja obligāto pašvaldības funkciju izpildi un izdevumu segšanai 2024.gadā pietrūka 6,2 miljoni <i>euro</i>” 31.12.2024., bilances datumā, Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības, pie pozitīvās budžeta izpildes, saistību apjoms % no plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem sasniedzis 22,19% ar provizoriski pozitīvu dinamiku: 2025.gadā prognozēts 19,11 % un 2026. gadā prognozēts 19,02 % (Avots: 2024. g. decembra pārskats par saistību apmēru, Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības 2024.gada budžeta izpildes skaidrojums). Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības veica situāciju analīzi un būtiskākie pasākumi situācijas stabilizācijai 2024. gadā bija: - pašvaldība uzsāka finanšu un budžeta vadības centralizācijas procesu ar mērķi konsolidēt pašvaldības iestāžu grāmatvedības uzskaiti vienuviet, stiprinot pašvaldības finanšu uzskaites sistēmu, nodrošinot pašvaldības resursu efektīvu izmantošanu, veidojot pašvaldībā centralizētu grāmatvedības uzskaites modeli; - pašvaldība vērsusies uz Valsts kasi ar lūgumu mainīt izsniegto aizdevumu atmaksas termiņu, samazinot 2024. gadā plānotos pamatsummas maksājumus par aizdevumu procentu maksājuma pieaugumu, pārceļot samaksas termiņu uz turpmākajiem gadiem, nemainot aizdevuma līguma nosacījumus Rēzeknes valstspilsētas pašvaldībai izsniegtajiem aizdevumiem; - pašvaldība veica tiesvedības kuru rezultātā samazinājās prasības (parāds, līgumsods, likumiskie procenti) pret Pašvaldību; - sāņemot stabilizācijas aizdevumu, tika veikti gala norēķini 4,7 milj. <i>euro</i> apmērā par projekta “Rēzeknes rekreācijas centra izveide tūrisma attīstībai” īstenošanu. Projekta stratēģiskais mērķis ir teritoriju revitalizācija, reģenerējot Rēzeknes pilsētas degradētās teritorijas, nodrošinot videi draudzīgu un vides ilgtspēju veicinošu teritoriālo izaugsmi un jaunu darba vietu radīšanu. Projekta ietvaros Brīvības ielā 23A, Rēzeknē, Kovšu ezera krastā tika uzbūvēta rekreācijas kompleksa ēka, izbūvēti piebraucamie ceļi, autostāvvietas, labiekārtota teritorija un izbūvētas inženierkomunikācijas, kā rezultātā pilsētā plānots samazināt degradētās teritorijas platību par 2,12 ha un izveidot vismaz 35 jaunas darbavietas; 14.11.2024. pagaidu administrācijas sēdē tika pieņemts lēmums Nr. 1380 “Par vienošanās slēgšanu ar Sabiedrību ar ierobežotu atbildību “ARČERS” par grozījumu veikšanu 13.09.2022. līgumā Nr. 3.7.6.1/11”, kur tika noteikts, ka Pašvaldība apņemas samaksāt SIA “ARČERS” līgumšodu un citas izmaksas, kas saistītas ar termiņā neveikto norēķinu par projekta “Rēzeknes rekreācijas centra izveide tūrisma attīstībai” realizāciju, kopsummā 611,0 tūkst. <i>euro</i>. Maksājumi tiks veikti saskaņā ar grafiku 2025. gadā. (beidzamais maksājums veikts 2025. gada martā); - pašvaldība jaunu projektu īstenošanu neuzsāka; - un citi (skat. Vadības ziņojumu un Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības 2024. gada budžeta izpildes skaidrojumus) Līdz ar to kopējie faktiskie budžeta izdevumi ir 5 % mazākie nekā ieplānotie, gada pārskata apstiprināšanas datumā saistību apjoms veido 17,56 % no plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem, un plānots, ka 2026. gadā saistību apjoms sasniegs 19,55 % no plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem. (Avots: 2025. g. februāra pārskats par saistību apmēru). Mēs neizsakām turpmāku iebildi attiecībā uz šo apstākli.										
		0,0				321,6	753,0			Apstākļa akcentējuma pamatojums	
	Iebildes pamatojums										

Pašvaldība	Iebildes pamatojums / apstākļu akcentējums / citi apstākļi	Balances aktīvi, tūkst. <i>euro</i>				Balances pasīvi, tūkst. <i>euro</i>		Zembalance, tūkst. <i>euro</i>		Pašvaldības darbības turpināšanas izvērtējums, tūkst. <i>euro</i>	Cits revidents iepriekšējā periodā), tūkst. <i>euro</i>
		Kopā ilgtermiņa ieguldījumi, t. sk.	1210 Zeme un būves	1250 Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	1260 Bioloģiskie un pazemes aktīvi	Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	Saistības	Aktīvi	Pasīvi		
	Pašvaldības bilancē 31.12.2024. pamatlīdzekļu sastāvā ir iekļautas pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigtās būvniecības izmaksas 507,6 tūkst. <i>euro</i> vērtībā, kurām Pašvaldības vadība nav veikusi vērtības samazinājuma pārbaudi, līdz ar ko mēs nevarējām gūt pārliecību par šo pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigtās būvniecības izmaksu vērtības atgūstamo vērtību 31.12.2024. Šo iemeslu dēļ mums nebija iespējams noteikt, vai varētu būt nepieciešami kādi labojumi šī posteņa bilances summai, 2024. gada darbības rezultātam un pašu kapitāla apmēram 31.12.2024.										
Līvānu novads	Apstākļu akcentējumi										
	Vēršam uzmanību uz bilances posteņu skaidrojuma 5.0. piezīmi “Saistības”, kurā sniegta informācija par avansā saņemtiem transfertiem. 08.12.2022. Centrālā finanšu un līgumu aģentūra informēja Pašvaldību par finanšu korekcijas piemērošanu 100% apjomā izdevumiem, kas ir saistīti ar pārkāpumu “aizdomas par krāpšanu”, līdz ar to visiem projekta Nr. 3.3.1.0/20/I/018 “Līvānu industriālās zonas infrastruktūras pielāgošana jaunu uzņēmumu izvietošanai un uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai 2. kārtā” ietvaros veiktajiem izdevumiem, kas ir saistīti ar projekta ietvaros noslēgtajiem līgumiem, tiek piemērota finanšu korekcija 100 % apmērā. Pastāvot aizdomām, ka projekta izpildē ir konstatējamas krāpšanas pazīmes, Centrālā finanšu un līgumu aģentūra neveiks projekta maksājuma pieprasījumu 1 075,9 tūkst. <i>euro</i> (Eiropas Savienības finansējums un valsts budžeta dotācija) apmērā apstiprināšanu līdz brīdim, kad kompetentā tiesu iestāde pieņems gala lēmumu par to, vai konkrētajā gadījumā projektā ir pieļauta krāpšana. Šāda situācija pastāvēja arī iepriekšējā gadā, un mūsu atzinums par 2023. gada finanšu pārskatu bija ar apstākļu akcentējumu saistībā ar šo apstākli. Mēs neizsakām turpmāku iebildi attiecībā uz šo apstākli.										
		507,6	507,6				1 075,9				
Ogres novads	Iebildes pamatojums										
	Konsolidētā pārskata bilances postenī “Zeme un būves” 31.12.2024. ir uzrādīti ieguldījumi 207 855,2 tūkst. <i>euro</i> apmērā. Salīdzinot pašvaldības grāmatvedības datus ar Valsts zemes dienesta un VAS “Latvijas Valsts ceļi” datiem un Pašvaldības sagatavoto informāciju par tās īpašumā un valdījumā esošajām zemēm un būvēm, mums nebija iespējams gūt pietiekamus pierādījumus par Pašvaldības visu uzskaitē esošo zemju un būvju pilnīgumu un uzskaites vērtību 31.12.2024., kā arī pārbaudot būvju rekonstrukcijas un remontu izmaksu kapitalizāciju, konstatējām, ka netiek konsekventi ievērota Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumu Nr. 87 “Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs” 72. punktā noteiktā kārtība pamatlīdzekļa vai ieguldījuma īpašuma daļas izslēdzamās vērtības noteikšanai atbilstoši amortizējamām aizstāšanas izmaksām vai izmantojot citu metodi atbilstoši komisijas vai speciālista lēmumam. Mūsuprāt, neprecizitātes saistībā ar iepriekš minētajiem apstākļiem varētu būt būtiskas, bet mēs nevaram noteikt to apmēru. Šis apstāklis pastāvēja 31.12.2023., par ko tika izsniegts neatkarīgu revidentu ziņojums ar iebildi.										
	Apstākļu akcentējumi										
	Vēršam uzmanību konsolidētā finanšu pārskata pielikumā “Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu apraksts” 2.22. apakšpunktam “Zembalances uzskaites pamatprincipi”, kur minēts, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 361. panta deviņo daļu ir uzlikts arests elektronisko sistēmu ražošanas korpusam (būves kadastra apzīmējums 74010060839001) un ar to funkcionāli saistītajām inženierbūvēm, tīkliem iekārtām un mēbelēm nekustamajā īpašumā Akmeņu ielā 74, Ogrē (kadastra apzīmējums 74010060839), kas Ogres novada pašvaldības pamatlīdzekļu sarakstā reģistrēti ar kārtas numuru no 15120001 līdz 15120026. Ar aresta uzlikšanu noteikts aizliegums arestēto mantu atsavināt un apgrūtināt ar citām lietu vai saistību tiesībām. Saskaņā ar minēto lēmumu ir izveidotas uzkrātās saistības 6 696,5 tūkst. <i>euro</i> apmērā. 30.01.2025. Ogres novada pašvaldībā iesniegts Rīgas pilsētas tiesas izmeklēšanas tiesneses 29.01.2025. lēmuma noraksts, kas nosaka, ka līdz 10.01.2025. pagarināts personas tiesību ierobežošanas termiņš pirmstiesas kriminālprocesā attiecībā uz arestēto mantu. Mēs neizsakām turpmāku iebildi attiecībā uz šiem apstākļiem.										
	207 855,2	207 855,20						6 696,5			
Jūrmala	Apstākļu akcentējums										
	Pievēršam uzmanību konsolidētā finanšu pārskata pielikuma “Par grāmatvedības uzskaites pamatprincipiem” otrās nodaļas “Pamatlīdzekļi” 5. lapā minētajam, ka saskaņā ar 22.10.2024. Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības rīkojumu Nr. 1.1-14/2024/294 “Par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības budžeta iestāžu 2024. gada inventarizācijas komisiju izveidošanu” un atbilstoši 01.11.2024. Jūrmalas valstspilsētas administrācijas rīkojumam Nr. 1.1-14/2024/314 “Par inventarizācijas komisiju izveidošanu Jūrmalas valstspilsētas administrācijā” izveidotā inventarizācijas komisija dabā veicamās inventarizācijas gaitā apsekoja 25 mežaudzes, kuras ir bojātas 28.-29.07.2024. vētras laikā. Komisijas priekšlikumos norādīts, ka sanitāro izlašu ciršu veikšanai bojātajām mežaudzēm būtu paredzams budžetā										

Pašvaldība	Iebildes pamatojums / apstākļu akcentējums / citi apstākļi	Balances aktīvi, tūkst. <i>euro</i>				Balances pasīvi, tūkst. <i>euro</i>		Zemibilance, tūkst. <i>euro</i>		Pašvaldības darbības turpināšanas izvērtējums, tūkst. <i>euro</i>	Cits revidents iepriekšējā periodā), tūkst. <i>euro</i>
		Kopā ilgtermiņa ieguldījumi, t. sk.	1210 Zeme un būves	1250 Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	1260 Bioloģiskie un pazemes aktīvi	Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	Saistības	Aktīvi	Pasīvi		
	papildus finansējums, kā arī normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, piesaistot atbilstošus speciālistus, precizējami mežaudžu inventarizācijas dati atbilstoši esošai situācijai dabā. Mēs neizsakām iebildi attiecībā uz šo apstākli.										
		2 708,5			2 708,5						
Balvu novads	Apstākļu akcentējums										
	Vēršam uzmanību uz finanšu pārskata veidlapu V12.INFO, kurā uzrādītas pārskata periodā koriģētās būtiskas iepriekšējo periodu kļūdas un to ietekme uz iepriekšējo gadu budžeta izpildes rezultātu. Mūsu atzinums nav ar iebildi šī jautājuma sakarā.										
		0,0				273,7					
Preiļu novads	Apstākļu akcentējums										
	Vēršam uzmanību uz konsolidētā finanšu pārskata Grāmatvedības uzskaites principu apraksta 1.2. punkta sadaļu “Bioloģiskie aktīvi”, kurā norādīts, ka pašvaldības grāmatvedības uzskaitē ir pazemes aktīvu atradnes, kuras ir uzskaitītas tikai daudzuma vienībās. Balances vērtība minētiem aktīviem, kura var būt arī būtiska, uz pārskata gada bilances datumu vēl nav noteikta un nav uzrādīta attiecīgajā bilances postenī. Mēs neizsakām iebildi attiecībā uz šo apstākli.										
Tukuma novads	Apstākļu akcentējums										
	Mēs vēršam uzmanību uz Vadības ziņojuma 5.sadaļā “Paredzamiem notikumi, kas varētu būtiski ietekmēt iestādes darbību nākotnē”, ka arī uz pievienotā finanšu pārskata pielikuma 9.1.CITA piezīmē “Cita informācija pārskatu lietotājiem” minēto, ka: Tukuma novada lauku apvidū zemes reforma pabeigta 2016. gada 18.jūlijā, bet joprojām nav pabeigta Tukuma pilsētas teritorijā, nav pieņemts lēmums par zemibilancē uzskaitīto zemes rezerves fonda piederību un piekritību Tukuma novada pašvaldībai saskaņā ar Zemes pārvaldības likuma 17. panta piekto daļu un 2016. gada 2.aprīļa LR MK noteikumu Nr.190 "Kārtība, kādā pieņem lēmumu par rezerves fondā ieskaitīto zemes gabalu un īpašuma tiesību atjaunošanai neizmantoto zemes gabalu piederību vai piekritību". Tukuma novada pašvaldība līdz zemes reformas pabeigšanai rezerves fonda zemi, kas atrodas tās administratīvajā teritorijā (243 vienības), 287.5681 ha platībā un 699 004 EUR vērtībā ir uzskaitījusi zemibilancē. Mēs neizsakām turpmāku iebildi attiecībā uz šo apstākli.										
		0,0						699,0			
Valkas novads	Apstākļu akcentējums										
	Vēršam uzmanību uz bilances posteņa skaidrojuma 5.0.piezīmi “Saistības”, kurā sniegta informācija par avansā saņemtajiem transfertiem un piezīmi Nr. 9.5 “Zemibilances pasīvi”, kurā sniegta informācija par zemibilances saistībām. 04.12.2023. Centrālā finanšu un līgumu aģentūras informēja Pašvaldību par 100 % finanšu korekcijas piemērošanu neatbilstoši veiktajiem izdevumiem, kas ir saistīti ar pārkāpumu “aizdomas par krāpšanu”, realizējot projektu Nr. 5.6.2.0/22/I/013 “Ražošanas teritorijas izveide atjaunojot degradēto teritoriju Ērgemes pagastā”, Pašvaldība ir izvērtējusi iespējamo pienākumu atmaksāt finansējumu un, ņemot vērā apstākli, ka neatbilstošo izdevumu atgūšana tiek atlikta līdz brīdim, kad kompetentā iestāde pieņems gala lēmumu, atspoguļojusi saistības par saņemto avansu 111,8 tūkst. <i>euro</i> un zemibilances saistības 581,7 tūkst. <i>euro</i> apmērā. Mēs neizsakām turpmāku iebildi attiecībā uz šo apstākli.										
		0,0					111,8		581,7		
	Apstākļu akcentējums										

Pašvaldība	Iebildes pamatojums / apstākļu akcentējums / citi apstākļi	Balances aktīvi, tūkst. <i>euro</i>				Balances pasīvi, tūkst. <i>euro</i>		Zembalance, tūkst. <i>euro</i>		Pašvaldības darbības turpināšanas izvērtējums, tūkst. <i>euro</i>	Cits revidents iepriekšējā periodā), tūkst. <i>euro</i>
		Kopā ilgtermiņa ieguldījumi, t. sk.	1210 Zeme un būves	1250 Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi	1260 Bioloģiskie un pazemes aktīvi	Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	Saistības	Aktīvi	Pasīvi		
Valmieras novads	Mēs vēršam uzmanību uz pievienotā finanšu pārskata pielikuma 1.2.CITA Cita informācija pārskata lietotājam 2. piezīmei: “23.02.2023. Valmieras novada pašvaldība iesniedza VSIA “Latvijas valsts ceļi” aktualizēto Valmieras pilsētas ielu sarakstu saskaņošanai. 03.03.2023. VSIA “Latvijas valsts ceļi” pieprasīja no Valmieras novada pašvaldības atkārtoti iesniegt gan aktualizēto Valmieras pilsētas ielu sarakstu, gan Valmieras novada ceļu un ielu aktualizēto sarakstu līdz 31.05.2023. 23.08.2024. tika veikti grozījumi Ministru kabineta 27.06.2017. noteikumiem Nr. 361 “Pašvaldību ceļu un ielu reģistrācijas un uzskaites kārtība” izmainot informāciju kādā dati jāiesniedz VSIA “Latvijas valsts ceļi”. Uz gada pārskata apstiprināšanas datumu Valmieras novada pašvaldība nav iesniegusi ceļu un ielu sarakstu VSIA “Latvijas valsts ceļi”. Valmieras novada pašvaldība ceļu un ielu sarakstu plāno iesniegt VSIA “Latvijas valsts ceļi” līdz 31.03.2025.										
		0,0									
Alūksnes novads	Citi apstākļi										
	Mēs vēršam Jūsu uzmanību, ka iepriekšējo pārskata periodu neesam revidējuši mēs, revīziju veikuši citi revidenti.										
		0,0									94 883,0
Ādažu novads	Citi apstākļi										
	Atbilstošā iepriekšējā perioda salīdzinošā informācija nav balstīta uz finanšu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 31.12.2023. un kura revīziju veica cits revidents, kurš 26.03.2024. izsniedza atzinumu bez iebildumiem. Mēs veicām korekcijas finanšu pārskata sākuma atlikumos, kas izskaidroti ePārskatu sadaļas “Finanšu pārskata skaidrojumi V12.INFO “Salīdzināmās informācijas izmaiņas”.										
		0,0									139 708,9
Gulbenes novads	Citi apstākļi										
	Mēs vēršam Jūsu uzmanību, ka iepriekšējo pārskata periodu neesam revidējuši mēs, revīziju veikuši citi revidenti.										
		0,0									88 969,1
Kopā, t. sk.		587 345,8	575 189,4	9 447,9	2 708,5	1 155,4	1 940,7	2 307,3	7 278,2	–	323 561,0
apjoma ierobežojums		584 637,3	575 189,4	9 447,9		881,7	753,0				

Atsauces

- ¹ Ministru kabineta 28.09.2021. noteikumu Nr. 652 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība" 27. punkts.
- ² Ministru kabineta 28.09.2021. noteikumu Nr. 652 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība" 14. punkts.
- ³ Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikums.
- ⁴ Ministru kabineta 28.09.2021. noteikumu Nr. 652 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība" 15. punkts.
- ⁵ 2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata 1. sējums.
- ⁶ 2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata 1. sējums.
- ⁷ 2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata 1. sējums.
- ⁸ 2024. gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata 1. sējums.
- ⁹ Jelgavas, Liepājas valstspilsētas pašvaldība, Ogres, Ropažu, Līvānu un Talsu novada pašvaldība.
- ¹⁰ Valsts konsolidētā grāmatvedības balance, balances vērtība 45 062 177,5 tūkst. *euro*.
- ¹¹ Valsts konsolidētā grāmatvedības balance, balances vērtība 45 062 177,5 tūkst. *euro*.
- ¹² Valsts konsolidētā grāmatvedības balance, zembilances aktīva vērtība 849 385,8 tūkst. *euro*.
- ¹³ Ieteikums tika sniegts finanšu revīzijā "Par Latvijas Republikas 2016. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem" Ekonomikas ministrijai sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju (līdz 31.12.2022.), Klimata un enerģētikas ministrijai (no 01.01.2023.).
- ¹⁴ Ieviešamo ieteikumu skaits 01.07.2025.
- ¹⁵ Likuma par budžeta un finanšu vadību 29. panta otrā daļa, 30. panta pirmā daļa un pārejas noteikumu 74., 77., 78. punkts, Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumu Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs" 354. punkts.
- ¹⁶ VID 24.10.2023. iekšējo noteikumu Nr. 46 "Gada pārskata par Valsts ieņēmumu dienesta administrētajiem nodokļiem, nodevām un citiem tā administrētajiem uz valsts budžetu attiecināmiem maksājumiem sagatavošanas kārtība" 12. un 13. punkts.
- ¹⁷ Likuma par budžetu un finanšu vadību 30. panta trešā daļa, Ministru kabineta 28.09.2021. noteikumi Nr. 652 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība".
- ¹⁸ VID 03.04.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ¹⁹ VID un AS "Emergn" 23.08.2022. līgums Nr. FM VID 2021/227/ERAF "MAIS pilnveidošana, uzturēšana un garantijas nodrošināšana".
- ²⁰ VID un AS "Emergn" 24.11.2017. līgums Nr. FM VID 2016/153/ERAF "MAIS izstrāde, ieviešana un uzturēšana" un 08.06.2022. līguma 0.15.1. pielikums "Vienošanās par grozījumiem 2017. gada 24. novembra līguma Nr. FM VID 2016/153/ERAF "MAIS izstrāde, ieviešana un uzturēšana" 0.15.0. pielikumā".
- ²¹ VID 06.06.2023. projekta "Nodokļu informācijas pakalpojumu modernizācija" noslēguma ziņojums.
- ²² VID un AS "Emergn" 23.08.2022. līgums Nr. FM VID 2021/227/ERAF "MAIS pilnveidošana, uzturēšana un garantijas nodrošināšana".
- ²³ VID un AS "Emergn" 23.08.2022. līguma Nr. FM VID 2021/227/ERAF "MAIS pilnveidošana, uzturēšana un garantijas nodrošināšana" 17.11.2023. un 06.06.2024. grozījumi.
- ²⁴ VID 02.02.2024. iepirkums Nr. FM VID 2023/154/ĀF "MAIS pilnveidošana, uzturēšana un garantijas nodrošināšana", pieejams <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/Procurement/100770> (skatīts 21.04.2025.).
- ²⁵ VID ar 03.05.2025. rīkojumu Nr. 40/f izveidotās iepirkuma komisijas 13.02.2025. ziņojums "Atklāts konkurss "MAIS pilnveidošana, uzturēšana un garantijas nodrošināšana".
- ²⁶ Iepirkumu uzraudzības biroja Iesniegumu izskatīšanas komisijas 26.03.2025. lēmums Nr. 4-1.2/25-63, pieejams <https://info.iub.gov.lv/?withInflections=true&searchPhrase=true&query=emergn&publicationType=complaint&page=1&procurementIdentifier=F+M+VID+2023/154/%C4%80F> (skatīts 21.04.2025.).
- ²⁷ VID un AS "Emergn" 23.08.2022. līgums Nr. FM VID 2021/227/ERAF "MAIS pilnveidošana, uzturēšana un garantijas nodrošināšana".
- ²⁸ 19.12.2024. pirkuma pieprasījums Nr. VID/2024/185 "Darba uzdevums Nr.1 "Par MAIS pielāgošanu normatīvo aktu izmaiņām un pilnveidošanas darbiem"" par 312,2 tūkst. *euro*, 14.02.2025. pirkuma pieprasījums Nr. VID/2025/8 "Darba uzdevums Nr. 2 "Par MAIS pielāgošanu normatīvo aktu izmaiņām un pilnveidošanas darbiem"" par 935,0 tūkst. *euro* un pirkuma pieprasījums Nr. VID/2025/9 "Darba uzdevums Nr. 3 "Par MAIS pielāgošanu normatīvo aktu izmaiņām un pilnveidošanas darbiem"" par 550,8 tūkst. *euro*.
- ²⁹ VID un AS "Emergn" 24.11.2017. līgums Nr. FM VID 2016/153/ERAF "MAIS izstrāde, ieviešana un uzturēšana" un 28.09.2022. līguma 0.16.0. pielikums "Vienošanās par grozījumiem 2017. gada 24. novembra līgumā Nr. FM VID 2016/153/ERAF "MAIS izstrāde, ieviešana un uzturēšana".
- ³⁰ Projekta "Nodokļu informācijas pakalpojumu modernizācija" uzraudzības padomes 31.05.2022. sēdes protokols Nr. 33.1.2-3.1/11 un 17.06.2022. sēdes protokols Nr. 33.1.2-3.1/12.
- ³¹ VID MAIS vadības padomes 06.02.2025. sanāksmē (protokols Nr. VID.6/8.18/687) izskatītais MAIS ilgtermiņa darba plāna 2025.–2027. gadam projekts.
- ³² VID MAIS vadības padomes 06.02.2025. sanāksmē (protokols Nr. VID.6/8.18/687) izskatītais MAIS ilgtermiņa darba plāna 2025.–2027. gadam projekts.
- ³³ VID un AS "Emergn" 23.08.2022. līgums Nr. FM VID 2021/227/ERAF "MAIS pilnveidošana, uzturēšana un garantijas nodrošināšana".
- ³⁴ VID 12.05.2025. e-pasta vēstule "FW: Informācijas pieprasījums revīzijas Nr. 2.4.1-81/2024 ietvaros".
- ³⁵ VID un AS "Emergn" 23.08.2022. līgums Nr. FM VID 2021/227/ERAF "MAIS pilnveidošana, uzturēšana un garantijas nodrošināšana".
- ³⁶ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" Pārejas noteikumu 208. punkts.
- ³⁷ Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas sagatavotā priekšlikumu tabulu likuma "Grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām"" 2. lasījumam, pieejams https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS14.nsf/0/3C13D8E3F5E65157C2258BD500476A2A?OpenDocument#_edn2 (skatīts 27.01.2025.).
- ³⁸ VID 02.04.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ³⁹ VID Iekšējā audita daļas 08.07.2024. ziņojums Nr. IAD/A013-7.
- ⁴⁰ 03.06.2025. tikšanās laikā VID Iekšējā audita daļu sniegtā informācija.
- ⁴¹ VID 09.05.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁴² Piemēram, Nr. MAIS-RZ-13129, Nr. MAIS-RZ-13534, Nr. MAIS-RZ-14095, Nr. MAIS-RZ-14417.

- ⁴³ Piemēram, Nr. MAIS-RZ-14410, Nr. MAIS-RZ-14669, Nr. MAIS-RZ-14367, Nr. MAIS-RZ-14314, Nr. MAIS-RZ-14469, Nr. MAIS-RZ-14668, Nr. MAIS-RZ-14722.
- ⁴⁴ Piemēram, Nr. MAIS-RZ-14367, Nr. MAIS-RZ-14576, Nr. MAIS-RZ-14579, Nr. MAIS-RZ-14585 un Nr. MAIS-RZ-14670.
- ⁴⁵ Piemēram, Nr. MAIS-RZ-13517.
- ⁴⁶ VID 22.05.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁴⁷ VID 23.05.2025. un 27.05.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁴⁸ VID 27.05.2025. un 30.05.2025. iesniegtā informācija.
- ⁴⁹ Grāmatvedības likuma 17. pants.
- ⁵⁰ VID 05.02.2025. grāmatvedības izziņa Nr. P040-1/8.17/460 un datu faili <MAIZ-RZ-13881_2023_neiegramatotas_5919>, <MAIS-RZ-13881_2023_dzestas_neatjaunotas_5919>.
- ⁵¹ VID 11.02.2025. grāmatvedības izziņa Nr. P040-1/8.17/530.
- ⁵² Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 23.¹ panta astotā daļa, Ministru kabineta 30.10.2018. noteikumi Nr. 661 "Kārtība, kādā maksā nodokļus, nodevas, citus valsts noteiktos maksājumus un ar tiem saistītos maksājumus un novirza tos saistību segšanai".
- ⁵³ Ziņojuma "Par Latvijas Republikas 2020. gada saimnieciskā gada pārskatu" 98. lp., pieejams <https://www.lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/par-latvijas-republikas-2020-gada-saimnieciska-gada-parskatu> (skatīts 12.05.2025.), ziņojuma "Par Latvijas Republikas 2021. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem" 53. lp., pieejams <https://www.lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/par-latvijas-republikas-2021-gada-parskatu-par-valsts-budzeta-izpildi-un-par-pasvaldibu-budzeti> (skatīts 13.05.2025.), ziņojuma "Par Latvijas Republikas 2022. gada konsolidēto pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem" 13. lp., pieejams <https://www.lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/par-latvijas-republikas-2022-gada-konsolideto-parskatu-par-valsts-budzeta-izpildi-un-par-pasvaldibu-budzeti> (skatīts 13.05.2025.), ziņojuma "Par Latvijas Republikas 2023. gada konsolidēto pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem", pieejams <https://www.lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/par-latvijas-republikas-2023-gada-parskatu-par-valsts-budzeta-izpildi-un-par-pasvaldibu-budzeti> (skatīts 13.05.2025.).
- ⁵⁴ VID: AS "LIDO" nav aktuālo nodokļu parādu, pieejams <https://www.vid.gov.lv/lv/jaunums/vid-lido-nav-aktualo-nodoklu-paradu> (skatīts 14.05.2025.).
- ⁵⁵ Nodokļu pārvaldes iekšējo kontroles un uzraudzības pasākumu plāns (apstiprināts VID 29.12.2023.).
- ⁵⁶ Process Nr. P001.001. (akts Nr. VID.5.4/8.8/255, Nr. VID.5.4/8.13.4/272, Nr. VID.5.4/8.13/491), Nr. P001.002. (akts Nr. VID.5.4/8.8/267, Nr. VID.5.4/8.8/395), Nr. P002.001. (akts Nr. VID.5.4/8.60.11/510, Nr. VID.5.4/8.12/427, Nr. VID.5.4/8.12/585), Nr. P002.009. (akts Nr. VID.5.4/8.61.5/2857), Nr. P003.001. (akts Nr. VID.5.4/8.73.4/241, Nr. VID.5.4/8.73.4/277, Nr. VID.5.4/8.73.4/447, Nr. VID.5.4/8.73.5/167, Nr. VID.5.4/8.73.5/276, Nr. VID.5.4/8.73.5/521, Nr. VID.5.4/8.73.4/2, Nr. VID.5.4/8.73.4/234, Nr. VID.5.4/8.73.4/281), Nr. P003.002. (akts Nr. VID.5.4/8.73.4/227, Nr. VID.5.4/8.73.4/330, Nr. VID.5.4/8.73.4/520), Nr. P003.003. (akts Nr. VID.5.4/8.73.4/258), Nr. P017.003. (akts Nr. VID.5.4/8.71/525), Nr. P040.001. (akts Nr. VID.5.4/8.17/284, Nr. VID.5.4/8.17/523, Nr. VID.5.4/8.17/232, Nr. VID.5.4/8.17/452, Nr. VID.5.4/8.17/606), P040.002. (akts Nr. VID.5.4/8.17/394), Nr. A002.009. (akts Nr. VID.5.4/8.14/415).
- ⁵⁷ Grāmatvedības likuma 15. panta pirmā daļa.
- ⁵⁸ Grāmatvedības likuma 17. pants.
- ⁵⁹ VID 20.12.2024. rīkojums Nr. 302 "Par pārskata gada slēguma inventarizāciju".
- ⁶⁰ VID 06.03.2025. ar VID 19.12.2024. rīkojumu Nr. 300 "Par Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu, nodevu un citu uz valsts budžetu attiecināmo maksājumu pārskata gada slēguma inventarizācijas komisijas izveidi" izveidotās inventarizācijas komisijas sanāksmes protokols Nr. 3 ar pielikumiem.
- ⁶¹ VID 19.03.2025. rīkojums Nr. 82 "Par ikgadējās slēguma inventarizācijas laikā konstatēto neatbilstību novēršanu".
- ⁶² Valsts kontroles revīzijas Nr. 2.4.1-26/2021 ziņojums "Par Latvijas Republikas 2021. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem", pieejams https://www.lrvk.gov.lv/lv/getrevisionfile/29590-iDegBPfz9YnkWcSDB4vk_WaU9b9hB3Ut.pdf (skatīts 30.05.2025.).
- ⁶³ FM 10.04.2024. vēstule Nr. 1.2-9/15-2/1075 "Par Valsts kontroles revīzijās sniegto ieteikumu ieviešanu".
- ⁶⁴ Automātiska ikdienas naudas kontu kontrole – *naudas līdzekļu kontu sākuma atlikumu, apgrozījuma un beigu atlikumu salīdzināšana ar MAIS reģistru "Kontu izraksti" un MAIS Virsgrāmatu (Nr. MAIS-RZ-10470)*, automātiska ikmēneša grāmatvedības kontu apgrozījumu kontrole – *bilances kontu (23xxx un 57xxx kontu grupa) apgrozījumu norādītā periodā salīdzināšana ar nodokļu administrēšanas uzskaites datiem (Nr. MAIS-RZ-10470)*, manuāla grāmatvedības kontu atlikuma kontrole – *bilances kontu (23xxx un 57xxx kontu grupa) atlikumu uz konkrētu datumu salīdzināšana ar nodokļu uzskaites datiem (Nr. MAIS-RZ-12198)*, automātiska ik ceturkšņa dzēsto parādu kontrole – *izdevuma konta 8634 atlikumu salīdzināšana ar biznesa pārskatu par dzēstajiem parādiem (Nr. MAIS-RZ-12198)*, automātiska ik ceturkšņa zembilances kontu apgrozījuma kontrole – *zembilances kontu (91xxx kodu grupa) apgrozījumu salīdzināšana ar nodokļu administrēšanas uzskaites datiem (Nr. MAIS-RZ-12401)*, kontējumu shēmu kontrole – *pārbauda, vai visu ieņēmumu veidu visiem finanšu transakciju veidiem eksistē visu grāmatojumu veidu kontējumu shēmas*.
- ⁶⁵ VID 26.06.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁶⁶ VID 30.05.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁶⁷ VID 29.12.2023 administrēto nodokļu, nodevu un citu tā administrēto uz valsts budžetu attiecināto maksājumu grāmatvedības uzskaites kārtības (VID 29.12.2023. rīkojuma Nr. 289 2. pielikums) 20.–22. punkts.
- ⁶⁸ VID 29.12.2023 administrēto nodokļu, nodevu un citu tā administrēto uz valsts budžetu attiecināto maksājumu grāmatvedības uzskaites kārtības (VID 29.12.2023. rīkojuma Nr. 289 2. pielikums) 26. punkts.
- ⁶⁹ VID 30.05.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁷⁰ VID 30.05.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁷¹ VID 26.03.2025. un 17.04.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁷² VID 30.05.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁷³ Finanšu ministrijas 23.07.2025. vēstules Nr. 1.2-8/15-2/2230 "Par Revīzijas ziņojuma projektu revīzijas lietā Nr. 2.4.1-81/2024" 1.pielikums.
- ⁷⁴ VID 30.05.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁷⁵ VID 30.05.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁷⁶ VID 13.02.2025. un 04.03.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁷⁷ VID 30.05.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁷⁸ VID 16.01.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁷⁹ VID 13.02.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁸⁰ VID 13.02.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁸¹ VID 06.03.2025. un 26.03.2025. elektroniski iesniegtā informācija.

- ⁸² Valsts kontroles revīzijas Nr. 2.4.1-34/2023. ziņojuma "Par Latvijas Republikas 2023. gada konsolidēto pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem" 24. lpp., pieejams <https://www.lrvk.gov.lv/getrevisionfile/29721-yPI62S5uojRHIKQK-eksYguys2ViumCH.pdf> (skatīts 26.05.2025.).
- ⁸³ VID 04.03.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁸⁴ VID 06.03.2025., 27.03.2025., 28.03.2025. un 10.05.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁸⁵ VID 26.03.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁸⁶ Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumi Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs" 189. punkts, Ministru kabineta 28.09.2021. noteikumu Nr. 652 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība" 61. punkts.
- ⁸⁷ VID 29.12.2023 administrēto nodokļu, nodevu un citu tā administrēto uz valsts budžetu attiecināto maksājumu grāmatvedības uzskaites kārtības (VID 29.12.2023. rīkojuma Nr. 289 2. pielikums) 42.–44. punkts.
- ⁸⁸ VID 03.04.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁸⁹ VID 17.04.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁹⁰ VID 30.05.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁹¹ VID 06.03.2025. iesniegtā informācija – datnes "Likvidēti_muitas_parādnieki_31.12.2024." un "Likvidēti_parādnieki_uz_31.12.2024.".
- ⁹² VID MAIS pārskats "Likvidēto NM pārmaksas" 31.12.2024.
- ⁹³ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 25. panta pirmās daļas 3., 4., 5., 6., 7. punkts, 25.² panta pirmās daļas 2., 3. punkts, Civilprocesa likuma 363.³⁵ pants, 363.³⁶ panta pirmās daļas 6. punkts, otrā daļa.
- ⁹⁴ VID 27.03.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁹⁵ VID 28.04.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁹⁶ VID 06.03.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁹⁷ VID 28.04.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ⁹⁸ Finanšu ministrijas 23.07.2025. vēstules Nr. 1.2-8/15-2/2230 "Par Revīzijas ziņojuma projektu revīzijas lietā Nr. 2.4.1-81/2024" 1.pielikums.
- ⁹⁹ VID 25.03.2024. un 21.05.2024. elektroniski iesniegtā informācija.
- ¹⁰⁰ VID 06.03.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ¹⁰¹ VID administrēto nodokļu, nodevu un citu tā administrēto uz valsts budžetu attiecināto maksājumu grāmatvedības uzskaites kārtības (VID 28.12.2024. rīkojuma Nr. 309 2. pielikums).
- ¹⁰² VID administrēto nodokļu, nodevu un citu tā administrēto uz valsts budžetu attiecināto maksājumu grāmatvedības uzskaites kārtības (VID 28.12.2024. rīkojuma Nr. 309 2. pielikums) 43. un 54. punkts.
- ¹⁰³ VID administrēto nodokļu, nodevu un citu tā administrēto uz valsts budžetu attiecināto maksājumu grāmatvedības uzskaites kārtības (VID 28.12.2024. rīkojuma Nr. 309 2. pielikums) 43. un 54. punkts.
- ¹⁰⁴ VID administrēto nodokļu, nodevu un citu tā administrēto uz valsts budžetu attiecināto maksājumu grāmatvedības uzskaites kārtības (VID 28.12.2024. rīkojuma Nr. 309 2. pielikums) 43. un 54. punkts.
- ¹⁰⁵ VID 20.01.2025. grāmatvedības izziņa Nr. P040-1/8.17/217 ar pielikumu "IIN_apleses_aprekins_2024".
- ¹⁰⁶ VID 28.04.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ¹⁰⁷ Pievienotās vērtības nodokļa likuma 109. pants.
- ¹⁰⁸ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 28. panta otrā daļa.
- ¹⁰⁹ Pievienotās vērtības nodokļa likuma 29. panta otrā daļa.
- ¹¹⁰ VID 02.04.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ¹¹¹ VID 28.04.2025. un 30.04.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ¹¹² VID 05.02.2025. grāmatvedības izziņa Nr. P040-1/8.17/460 un datu faili <MAIZ-RZ-13881_2023_neiegramatotas_5919>, <MAIS-RZ-13881_2023_dzestas_neatjaunotas_5919>.
- ¹¹³ VID 11.02.2025. grāmatvedības izziņa Nr. P040-1/8.17/530.
- ¹¹⁴ VID 05.02.2025. grāmatvedības izziņa Nr. P040-1/8.17/460 un datu faili <MAIZ-RZ-13881_2023_neiegramatotas_5919>, <MAIS-RZ-13881_2023_dzestas_neatjaunotas_5919>.
- ¹¹⁵ VID 26.06.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ¹¹⁶ VID 17.03.2025. grāmatvedības izziņa Nr. P040-1/8.17/1141 ar pielikumu.
- ¹¹⁷ VID 28.04.2025. elektroniski iesniegtā informācija.
- ¹¹⁸ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 20. panta 13. un 14. punkts.
- ¹¹⁹ Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likums.
- ¹²⁰ Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 9. panta otrā daļa, 16. panta otrā daļa.
- ¹²¹ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 18. panta pirmā daļa.
- ¹²² Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 9. panta pirmā daļa, 16. panta pirmā daļa.
- ¹²³ Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likums.
- ¹²⁴ Ministru kabineta 11.12.2012. noteikumu Nr. 858 "Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa maksāšanas kārtība" 4., 5., 6., 7. un 8. punkts.
- ¹²⁵ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 23.¹ panta sestā daļa.
- ¹²⁶ Ministru kabineta 30.10.2018. noteikumu Nr. 661 "Kārtība, kādā maksā nodokļus, nodevas, citus valsts noteiktos maksājumus un ar tiem saistītos maksājumus un novirza tos saistību segšanai" 25. punkts.
- ¹²⁷ Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 9. panta pirmā daļa, 16. panta pirmā daļa.
- ¹²⁸ Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 5. panta otrā daļa un 13. panta astotā daļa.
- ¹²⁹ Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likums.
- ¹³⁰ Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likums.
- ¹³¹ Ministru kabineta 19.09.2024. sēdes protokola Nr. 38 1. § par informatīvo ziņojumu "Par valsts budžeta ieņēmumu un nodokļu politikas pārskatīšanu 2024.–2027. gadā" 2.5.apakšpunkts.
- ¹³² Ministru kabineta noteikumu projekta "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija), 4. lpp.
- ¹³³ Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumu Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs" 3. punkts.
- ¹³⁴ Likuma par budžeta un finanšu vadību 29. panta otrā daļa, 30. panta pirmā daļa un pārejas noteikumu 74., 77., 78. punkts.
- ¹³⁵ Likuma par budžeta un finanšu vadību 29. panta otrā daļa, 30. panta pirmā daļa un pārejas noteikumu 74., 77., 78. punkts.
- ¹³⁶ Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumu Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs" 354. punkts.
- ¹³⁷ Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumu Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs" 3.1. apakšpunkts.

- ¹³⁸ Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma Pārejas noteikumu 27. punkts.
- ¹³⁹ Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 5. panta pirmā daļa.
- ¹⁴⁰ Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 5. panta 1.¹ daļa.
- ¹⁴¹ Valsts kontroles, Valsts kases, VID un CSDD 17.03.2025. apspriedes kopsavilkums.
- ¹⁴² Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likums.
- ¹⁴³ Likuma par budžetu un finanšu vadību I nodaļa.
- ¹⁴⁴ Ministru kabineta 07.01.2021. noteikumi Nr. 7 "Noteikumi par budžetu parāda instrumentu klasifikāciju".
- ¹⁴⁵ Ministru kabineta 07.01.2021. noteikumi Nr. 7 "Noteikumi par budžetu parāda instrumentu klasifikāciju", Ministru kabineta 10.12.2013. noteikumi Nr. 1456 "Noteikumi par institucionālo sektoru klasifikāciju".
- ¹⁴⁶ Pamatojoties uz Finanšu ministrijas tīmekļvietnē norādīto, pieejams <https://www.fm.gov.lv/lv/visparejas-valdibas-budzets> (skatīts 05.06.2025.).
- ¹⁴⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 21.05.2013. regula (ES) Nr. 549/2013 par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā.
- ¹⁴⁸ Likuma "Par pašvaldību finanšu stabilizēšanu un pašvaldību finansiālās darbības uzraudzību" 2. pants (likums spēkā līdz 31.12.2024.).
- ¹⁴⁹ Likuma par budžetu un finanšu vadību 45.¹pants (spēkā no 01.01.2025.).
- ¹⁵⁰ 2024. gada konsolidēta saimnieciskā gada pārskata vadības ziņojums.
- ¹⁵¹ Valsts kases pārskati "Valsts un pašvaldību parāds" no 2013. gada līdz 2024. gadam (decembris), valsts parāds nominālvērtībā, neiekļaujot sektorus S130130, S130140, S130330, S130340 ar Valsts kases administrētajiem ārējiem aizņēmumiem un parāda vērtspapīriem piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu (AFI) valūtas rezultātu.
- ¹⁵² Konsolidētais saimnieciskā gada pārskats no 2013. gada līdz 2024. gadam, pielikuma "Valsts pamatbudžeta ieņēmumi un izdevumi pa programmām un apakšprogrammām" programmas "31.02.00 – Valsts parāda vadība" izpilde.
- ¹⁵³ Pēc EKS 2010 metodoloģijas: Līgumā par ES darbību šis rādītājs definēts kā valsts parāda gada beigās neatmaksātā attiecība pret iekšzemes kopproduktu pašreizējās tirgus cenās. Šajā aprēķinā valsts parādu definē kā kopējo konsolidēto bruto parādu pēc nominālvērtības šādās valdības saistību kategorijās (kā noteikts EKS 2010): valūta un noguldījumi (AF.2), parāda vērtspapīri (AF.3) un aizdevumi. (AF.4). Vispārējās valdības sektorā ietilpst centrālās valdības, valsts valdības, pašvaldību un sociālās apdrošināšanas fondu apakšsektori. Pieejams https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_17_40/default/table?lang=en&category=t_gov.t_gov_gfs10.t_gov_dd (skatīts 05.06.2025.).
- ¹⁵⁴ Centrālās statistikas pārvaldes oficiālās statistikas portāla datubāze, pieejams https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_VEK_VF_VFV/VFV050/table/tableViewLayout1/ (skatīts 05.06.2025.).
- ¹⁵⁵ Latvijas Fiskāli strukturālā plāna 2025.–2028. gadam 2025. gada Progresā ziņojums, pieejams <https://www.fm.gov.lv/lv/media/21437/download?attachment> (skatīts 08.06.2025.).
- ¹⁵⁶ Informācija tiek iesniegta saskaņā ar Ministru kabineta 21.01.2025. noteikumu "Mēneša pārskata sagatavošanas kārtība" 20. un 21.punktu.
- ¹⁵⁷ Likums "Par pašvaldību finanšu stabilizēšanu un pašvaldību finansiālās darbības uzraudzību" 2. pants (likums spēkā līdz 31.12.2024.), Likuma par budžetu un finanšu vadību 45.¹ pants (spēkā no 01.01.2025.).
- ¹⁵⁸ Valsts kontroles situācijas izpētes ziņojums "Rail Baltica Latvijas posma tvēruma izmaiņu pieņemšanas gaita", pieejams <https://www.lrvk.gov.lv/lv/getrevisionfile/29755-YgMhcy9os0HqgiAcQzAGLPM3Czcub93j.pdf> (skatīts 08.06.2025.).
- ¹⁵⁹ Valsts kontroles revīzijas ziņojums "Vai esošais iepirkumu pārvaldības un līgumslēgšanas modelis spēj nodrošināt ekonomisku un efektīvu Rail Baltica projekta ieviešanu?", pieejams <https://lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/vai-esosais-iepirkumu-parvaldibas-un-ligumsligansanas-modelis-spej-nodrosinat-ekonomisku-un-efektivu-rail-baltica-projekta-ieviesanu> (skatīts 05.06.2025.).
- ¹⁶⁰ Pieejams https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=LEGISUM:stability_growth_pact (skatīts 19.06.2025.).
- ¹⁶¹ Ministru kabineta 11.06.2024. sēdes protokollēmums Nr. 24 78.§ 2.3. punkts.
- ¹⁶² Ministru kabineta 10.12.2024. sēdes protokols Nr. 52, 102. §, 24-TA-704, https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/9cbeb6af-38d3-44c6-a0a9-c1b614b76370 (skatīts 05.06.2025.).
- ¹⁶³ Latvijas Fiskāli strukturālā plāna 2025.–2028. gadam 2025. gada Progresā ziņojums, pieejams <https://www.fm.gov.lv/lv/media/21437/download?attachment> (skatīts 08.06.2025.).
- ¹⁶⁴ Ministru kabineta 04.02.2020. rīkojums Nr. 46 "Par Latvijas Nacionālo enerģētikas un klimata plānu 2021.–2030. gadam" (spēkā līdz 11.07.2024.), Ministru kabineta 12.07.2024. rīkojums Nr. 573 "Aktualizētais Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam".
- ¹⁶⁵ Finanšu ministrijas informatīvā ziņojuma "Fiskālo risku deklarācija" (pieņemts zināšanai Ministru kabineta 20.08.2024. augusta sēdē, protokols Nr.32, 60.§) 5. sadaļa, pieejams https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/b83539ff-70f1-49b8-99ba-ce3119f14b23 (skatīts 08.06.2025.).
- ¹⁶⁶ Finanšu ministrijas aprēķini, pamatojoties uz NEKP informāciju.
- ¹⁶⁷ Finanšu ministrijas informatīvā ziņojuma "Fiskālo risku deklarācija" (pieņemts zināšanai Ministru kabineta 20.08.2024. augusta sēdē) 5. sadaļa, pieejams https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/b83539ff-70f1-49b8-99ba-ce3119f14b23 (skatīts 08.06.2025.).
- ¹⁶⁸ Ministru kabineta 13.05.2025. sēdes protokola Nr.19 50. §, pieejams <https://likumi.lv/ta/id/360542-ministru-kabineta-sedes-protokols> (skatīts 12.06.2025.).
- ¹⁶⁹ Fiskālās disciplīnas likuma 10. pants.
- ¹⁷⁰ Publikācija: Eiropas Komisija nāk klajā ar ziņojumiem par dalībvalstīm un tām adresētiem ieteikumiem, pieejams <https://lvportals.lv/dienaskartiba/377008-eiropas-komisija-nak-klaja-ar-zinojumiem-par-dalibvalstim-un-tam-adreseti-ieteikumiem-2025> (skatīts 08.06.2025.).
- ¹⁷¹ Eiropas semestris ir ikgadējs pasākums, kas koordinē ES ekonomikas un sociālo politiku. Semestra laikā ES dalībvalstis saskaņo savu budžeta un ekonomikas politiku ar ES līmenī saskaņotajiem mērķiem un noteikumiem. Panākot spēcīgāku ekonomisko un sociālo koordināciju, Eiropas semestra mērķis ir nodrošināt ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, darbietu radīšanu, makroekonomisko stabilitāti un stabilu publisko finanšu pārvaldību visā ES.
- ¹⁷² Eiropas Komisijas Padomes ieteikumi par Latvijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku (04.06.2025.), pieejams https://commission.europa.eu/document/download/d4c6c6b3-d353-4b87-a408-2c02b7c2f77e_lv?filename=COM_2025_214_1_LV_ACT_part1_v2.pdf (skatīts 12.06.2025.).
- ¹⁷³ Centrālās statistikas pārvaldes informatīvais apskats, pieejams https://admin.stat.gov.lv/system/files/publication/2025-01/Nr_04_Demografija_2024_%2824_00%29_LV.pdf (skatīts 05.06.2025.).
- ¹⁷⁴ Valsts kontroles revīzijas ziņojums "Valsts politikas efektivitāte pensiju sistēmas ilgtspējas nodrošināšanai", pieejams https://lrvk.gov.lv/lv/getrevisionfile/uploads/reviziju-zinojumi/2016/2.4.1-10_2016/20_p_revizijas-zinojums_publ_pensij.pdf (skatīts 08.06.2025.).
- ¹⁷⁵ Valsts kontroles 16.04.2025. vēstule Nr.6-2.3.1e/342 "Par finanšu revīzijas "Par Labklājības ministrijas 2024. gada pārskata sagatavošanas pareizību" rezultātiem un par nepieciešamību izveidot sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta rezerves fondu" labklājības ministram.
- ¹⁷⁶ Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8. panta 1.¹ daļa.

- ¹⁷⁷ Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8. panta 1.¹ daļa.
- ¹⁷⁸ Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.⁴ panta pirmā daļa.
- ¹⁷⁹ Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.⁴ panta ceturtā un desmitā daļa, pārejas noteikumu 43. punkts.
- ¹⁸⁰ Reģ. Nr. 40003151743.
- ¹⁸¹ Latvijas Republikas Satversmes tiesas kolēģijas 28.06.2024. lēmums par lietas ierosināšanu, pieejams https://www.satv.tiesa.gov.lv/web/viewer.html?file=https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2024/06/2024_66_ieros_AS-SEB-banka_grozijumi-pateretaju-tiesibu-aizsardzibas-likuma-8-4-p-003.pdf#search= (skatīts 22.05.2025.).
- ¹⁸² Latvijas Republikas Satversmes tiesas 14.01.2025. rīcības sēdes lēmums lietā Nr. 2024-15-01, pieejams https://www.satv.tiesa.gov.lv/web/viewer.html?file=https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2024/06/2024-15-01_RS_lemums_par_lietu_apvienosanu.pdf#search= (skatīts 22.05.2025.).
- ¹⁸³ Satversmes tiesas 31.03.2025. lēmums par jautājumu uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla lēmuma pieņemšanai lietā un Nr. 2024-09-01, pieejams https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2025/03/2024-09-01-Lemums_par_versanos_EST.pdf (skatīts 22.05.2025.).
- ¹⁸⁴ Pieejams <https://www.satv.tiesa.gov.lv/press-release/satversmes-tiesa-versas-eiropas-savienibas-tiesa-lieta-par-hipotekara-kredita-nemēju-aizsardzibas-nodevu-un-ar-to-saistīto-kredita-procentu-kompensāciju/>, skatīts 22.05.2025.
- ¹⁸⁵ Valsts kontroles 30.06.2025. vēstule Nr.6-2.3.1e/465 "Par Revīzijas ziņojuma projektu revīzijas lietā Nr. 2.4.1-81/2024"
- ¹⁸⁶ Ministru kabineta 28.09.2021. noteikumu Nr. 652 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība" 29.3. apakšpunkts (noteikumi spēkā no 01.01.2023.).
- ¹⁸⁷ Ministru kabineta 28.09.2021. noteikumu Nr. 652 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība" 29.3. apakšpunkts (noteikumi spēkā no 01.01.2023.).
- ¹⁸⁸ Ministru kabineta 28.09.2021. noteikumu Nr. 652 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība" 29.3. apakšpunkts (noteikumi spēkā no 01.01.2023.).
- ¹⁸⁹ Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumu Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs" 72. punkts.
- ¹⁹⁰ Neatkarīgu revidentu 27.03.2025. ziņojums Jelgavas valstspilsētas pašvaldības domei.
- ¹⁹¹ Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumu Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs" 72. punkts.
- ¹⁹² Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumu Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs" 72. punkts.
- ¹⁹³ Neatkarīgu revidentu 31.03.2025. ziņojums Ogres novada pašvaldības vadībai.
- ¹⁹⁴ Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumu Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs" 72. punkts.
- ¹⁹⁵ Neatkarīgu revidentu 31.03.2025. ziņojums Nr. 6/P Ropažu novada pašvaldības domei.
- ¹⁹⁶ Neatkarīgu revidentu 31.03.2025. ziņojums Nr. 7/2025 Talsu novada domei.
- ¹⁹⁷ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr. 241 "Kultūras ministrijas nolikums" 1. punkts.
- ¹⁹⁸ Bibliotēku likums, Ministru kabineta 29.08.2006. noteikumi Nr. 709 "Bibliotēku akreditācijas noteikumi".
- ¹⁹⁹ Grāmatvedības likums, Ministru kabineta 21.12.2021. noteikumi Nr. 877 "Grāmatvedības kārtības noteikumi".
- ²⁰⁰ Ministru kabineta 30.03.2010. noteikumi Nr. 317 "Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi".
- ²⁰¹ Bibliotēku likuma 2. panta otrā daļa.
- ²⁰² Bibliotēku likuma 9. panta pirmā un trešā daļa.
- ²⁰³ Ministru kabineta 29.08.2006. noteikumu Nr. 709 "Bibliotēku akreditācijas noteikumi" 7., 8. 9. punkts.
- ²⁰⁴ Bibliotēku akreditācijas atzinumi, pieejami <https://www.biblioteka.lv/akreditacija/> (skatīti 08.05.2025.).
- ²⁰⁵ Ministru kabineta 29.08.2006. noteikumi Nr. 709 "Bibliotēku akreditācijas noteikumi".
- ²⁰⁶ Grāmatvedības likuma III nodaļa "Inventarizācija", Bibliotēku likuma 9. panta pirmā daļa, 19. panta pirmā daļa, Ministru kabineta 21.12.2021. noteikumu Nr. 877 "Grāmatvedības kārtības noteikumi" 9. nodaļa "Inventarizācijas metodes, inventarizācijas veikšanas kārtība, rezultātu dokumentēšanas un inventarizācijā atklāto starpību iegrāmatošanas kārtība", Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumu Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs" pielikums, Ministru kabineta 30.03.2010. noteikumu Nr. 317 "Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi" 1. punkts.
- ²⁰⁷ Bibliotēku likums, Grāmatvedības likums, Ministru kabineta 30.03.2010. noteikumi Nr. 317 "Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi", Ministru kabineta 29.08.2006. noteikumi Nr. 709 "Bibliotēku akreditācijas noteikumi", Ministru kabineta 21.12.2021. noteikumi Nr. 877 "Grāmatvedības kārtības noteikumi", Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumi Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs".
- ²⁰⁸ Grāmatvedības likums, Ministru kabineta 21.12.2021. noteikumi Nr. 877 "Grāmatvedības kārtības noteikumi", Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumi Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs", Ministru kabineta 30.03.2010. noteikumi Nr. 317 "Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi".
- ²⁰⁹ Valsts kontroles 22.01.2025. vēstule Nr. 6-2.3.1e/54 "Par informācijas sniegšanu".
- ²¹⁰ Portāls ir ikvienam internetā lietotājam tiešsaistē brīvi pieejama Latvijas kultūras oficiālās statistikas publicējamo datu vietne. Portāla lietojamība un funkcionalitāte nodrošina ērtu un efektīvu datu izmantošanas iespēju par katra kultūras objekta pamatinformāciju, kontaktinformāciju, pieejamību, infrastruktūru, sniegtajiem pakalpojumiem un statistikas datiem. Oficiālās statistikas apkopošanu kultūras jomā veic saskaņā ar Ministru kabineta 30.05.2017. noteikumiem Nr. 291 "Noteikumi par oficiālās statistikas apkopošanu kultūras jomā".
- ²¹¹ Ministru kabineta 13.02.2018. noteikumu Nr. 87 "Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs" pielikums.
- ²¹² Ministru kabineta 30.03.2010. noteikumi Nr. 317 "Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi".
- ²¹³ Latvijas Nacionālās bibliotēkas Attīstības departamenta Bibliotēku attīstības centra 21.03.2025. e-pasta vēstule pašvaldībai.
- ²¹⁴ Ministru kabineta 04.06.2024. noteikumi Nr. 325 "Vispārējās izglītības un profesionālās izglītības iestāžu akreditācijas un to vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas kārtība" (spēkā no 13.06.2024.), Ministru kabineta 09.10.2020. noteikumi Nr. 618 "Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru, citu Izglītības likumā noteiktu institūciju un izglītības programmu akreditācijas un izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas kārtība" (spēkā līdz 12.06.2024.).
- ²¹⁵ Ministru kabineta 30.03.2010. noteikumi Nr. 317 "Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi".
- ²¹⁶ Ministru kabineta 30.03.2010. noteikumi Nr. 317 "Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi".
- ²¹⁷ Izglītības kvalitātes valsts dienesta 21.05.2025. vēstule Nr. 1D-19.2e/617 "Par bibliotēku akreditāciju".
- ²¹⁸ Kultūras ministrijas 02.06.2025. vēstule Nr. 3.3-1/769 "Par pašvaldību vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku akreditāciju".
- ²¹⁹ Eiropas Vietējo pašvaldību hartas 6. panta pirmā daļa.
- ²²⁰ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1. pants.
- ²²¹ Pašvaldību likums spēkā no 01.01.2023. un aizstāj likumu "Par pašvaldībām", kas bija spēkā līdz 31.12.2023.
- ²²² Likuma "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 01.06.2017. grozījumu anotācija, pieejama <https://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/2A693EB694D8F032C2257DAF002F9BD8?OpenDocument>, skatīta 14.04.2025.
- ²²³ Likuma "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 18.¹⁷ pants.
- ²²⁴ Pašvaldību likuma 49. pants (līdz 31.12.2023. likuma "Par pašvaldībām" 24. pants).
- ²²⁵ Ministru kabineta 28.09.2021. noteikumu Nr. 652 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība" 46. punkts.
- ²²⁶ Valsts kases 01.11.2024. vēstule Nr. 8-5.19/984 "Par iestāžu pārskatu sagatavošanu".

- ²²⁷ Metodika 2021. gada jaunveidojamo novadu pašvaldību darbības uzsākšanai, pieejams <https://www.varam.gov.lv/lv/metodiskie-materiali-pasvaldibam-atr-ieviesanai> (skatīts 06.06.2025.).
- ²²⁸ Ministru kabineta 28.09.2021. noteikumi Nr. 652 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība".
- ²²⁹ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1. pants.
- ²³⁰ Pašvaldību likuma 49. pants (līdz 31.12.2023. likuma "Par pašvaldībām" 24. pants).
- ²³¹ Pašvaldības vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likuma 2. panta pirmā daļa.
- ²³² Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra 15.02.2018. prezentācija "Publisko personu un iestāžu saraksts", pieejama https://www.lps.lv/uploads/docs_module/Publisko%20personu%20un%20iest%C4%81%C5%BEu%20saraksts.pdf (skatīta 27.01.2025.)
- ²³³ Likuma "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" Pārejas noteikumu 28., 29. punkts.
- ²³⁴ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.¹ panta 1.¹ daļa.
- ²³⁵ Likuma "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 18.¹⁸ panta 11. punkts.
- ²³⁶ VID 28.02.2025. e-pasta vēstule Valsts kontrolei.
- ²³⁷ Ministru kabineta 22.09.2015. noteikumi Nr. 537 "Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā".
- ²³⁸ Pašvaldību likuma 49. pants (līdz 31.12.2023. likuma "Par pašvaldībām" 24. pants).
- ²³⁹ VID Nodokļu maksātāju reģistrs, PPI saraksts, Talsu novada pašvaldības 30.03.2023. saistošie noteikumi Nr. 7 "Talsu novada pašvaldības nolikums", Liepājas valstspilsētas pašvaldības 19.10.2023. saistošie noteikumi Nr. 14 "Liepājas valstspilsētas pašvaldības nolikums", Smiltenes novada pašvaldības 28.06.2023. saistošie noteikumi Nr. 14/23 "Smiltenes novada pašvaldības nolikums", Aizkraukles novada pašvaldības 20.06.2024. saistošie noteikumi Nr. 2024/11 "Aizkraukles novada pašvaldības nolikums".
- ²⁴⁰ Pašvaldības vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likuma 2. panta pirmā daļa.
- ²⁴¹ LPS 08.05.2018. vēstule Nr. 0420181013/A666 Saeimas Valsts Pārvaldes un pašvaldības komisijai "Par likumprojektu "Grozījumi Republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likumā" (Nr. 1174/Lp12) pirms trešā lasījuma", Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas 25.04.2018. sēdes protokols Nr. 257.
- ²⁴² Reg. Nr. 40203600871.
- ²⁴³ Reg. Nr. 90000070492.
- ²⁴⁴ Reg. Nr. 90000011944.
- ²⁴⁵ Valsts kases 01.11.2024. vēstule Nr. 8-5.19/984 "Par iestāžu pārskatu sagatavošanu", Valsts kases 01.11.2024. vēstule Nr. 8-5.19/984 "Par iestāžu pārskatu sagatavošanu", Ministru kabineta 28.09.2021. noteikumu Nr. 652 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība" anotācijas "I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība/ 2. Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība" sadaļas 4.11. apakšpunkts.
- ²⁴⁶ SIA "I.Lipskas audita birojs" (reg. Nr. 45403013718) 03.04.2025. vēstulē vadībai Nr. Z1/2025.
- ²⁴⁷ Likuma "Par Centrālo vēlēšanas komisiju" 6.1. apakšpunkts, Pašvaldības vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likuma 3. panta pirmā daļa.
- ²⁴⁸ Pašvaldības vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likuma 3. panta otrā daļa.
- ²⁴⁹ CVK 25.08.2022. Vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju darbības finansēšanas instrukcijas (apstiprināta ar CVK 25.08.2022. lēmumu Nr.69) 1., 3., 4., 7., 9. punkts, pieejama <https://www.cvk.lv/lv/velesanu-komisiju-un-velesanu-iecirknu-komisiju-darbibas-finansesanas-instrukcija> (skatīts 27.01.2025.).
- ²⁵⁰ CVK 25.08.2022. Vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju darbības finansēšanas instrukcijas (apstiprināta ar CVK 25.08.2022. lēmumu Nr.69) 1., 3., 4., 7., 9. punkts, pieejama <https://www.cvk.lv/lv/velesanu-komisiju-un-velesanu-iecirknu-komisiju-darbibas-finansesanas-instrukcija> (skatīts 27.01.2025.).
- ²⁵¹ Izglītības un zinātnes ministrija (Daugavpils Universitāte, Latvijas Universitāte, Rīgas Tehniskā universitāte, Latvijas Zinātņu akadēmija, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, Banku augstskola, Ventspils augstskola, Vidzemes augstskola, Atvasināta publiska persona "Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūts", Atvasināta publiska persona "Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs", Atvasināta publiska persona "Latvijas Organiskās sintēzes institūts"); Veselības ministrija (Rīgas Stradiņa universitāte); Zemkopības ministrija (Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte, Lauku atbalsta dienests).
- ²⁵² Starptautiskos revīzijas standartus finanšu revīziju jomā izmanto arī Starptautiskā Augstāko revīzijas iestāžu organizācija (INTOSAI), un tie ir saistoši Valsts kontrolei, kas veic revīzijas saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem.
- ²⁵³ Daugavpils Universitāte, Latvijas Universitāte, Rīgas Tehniskā universitāte, Latvijas Zinātņu akadēmija, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, Banku augstskola, Ventspils augstskola, Vidzemes augstskola, Atvasināta publiska persona "Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūts", Atvasināta publiska persona "Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs", Atvasināta publiska persona "Latvijas Organiskās sintēzes institūts".
- ²⁵⁴ Rīgas Stradiņa universitāte.
- ²⁵⁵ Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte, Lauku atbalsta dienests.